

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta
Ústav translatologie

Bávník a překladač Alfons Breska

Alfons Breska, poet and translator

Magisterská práce

Barbora Konvalinková

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Gabriela Veselá, CSc.

Praha, 2008

Čestné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu.“

Barbora Konvalinková

Poděkování

Děkuji pracovníkům všech archivů a knihoven, které jsem navštívila, za jejich vstřícnost a ochotu. Za cenné podněty a rady děkuji vedoucí práce, doc. PhDr. G. Veselé, CSc.

Obsah

Úvod	5
1. Život Alfonse Bresky	7
1.1. Základní údaje	7
2. Tvorba A. Bresky v kontextu literárního dění	11
2.1. Literární situace 1900 - 1918 - všeobecně.....	11
2.2. Literární situace 1900 - 1918 - překlady	14
2.3. Původní tvorba a překlady Alfonse Bresky do roku 1918.....	15
2.4. Shrnutí	27
2.5. Literární situace 1918 - 1945 - všeobecně.....	28
2.6. Literární situace 1918 - 1945 - překlady	29
2.7. Původní tvorba a překlady Alfonse Bresky od roku 1918.....	30
2.8. Shrnutí	42
3. Antologie	43
3.1. Novalis a Modrá květina	43
3.2. Mléčná dráha	46
4. Nástin Breskovy překladatelské metody	49
Závěr	54
Resumé	55
Summary	56
Resümee	57
Seznam použitých zkratk	58
Seznam použité literatury	59
Příloha I - Bibliografie díla Alfonse Bresky	64

Úvod

Zaměření a cíl diplomové práce

Osobnost a dílo básníka a překladatele Alfonse Bresky dosud nebyly prozkoumány ani bohemisty, ani translatology. Neexistuje žádná práce monografického charakteru a literární slovníky zmiňují pouze nejzákladnější životopisné údaje. Původní ani rozsáhlá překladatelská tvorba A. Bresky nebyla nikde celistvě popsána. Cílem diplomové práce je podat ucelený pohled na osobnost Alfonse Bresky, na význam jeho původní tvorby v dobovém kontextu a na význam jeho tvorby překladatelské. Práce využívá především archivních materiálů.

Struktura diplomové práce

Práce je rozdělena na čtyři části. V první části se z dostupných materiálů snažíme podat co nejdůležitější životopis Alfonse Bresky. Tato část vychází z primárních dat, která jsme získali především z pozůstalosti A. Bresky, jež je uložena v Památníku národního písemnictví v Praze a obsahuje i rodinné dokumenty. Cenné informace nám poskytlo i Poštovní muzeum v Praze.

Druhá část je zaměřena literárně-historicky a popisuje Breskovu původní a překladovou tvorbu v souvislosti s dobovým literárním vývojem. Stručně také představujeme nejdůležitější umělecké proudy a okolnosti, které je ovlivňovaly. V kontextu velkých osobností začátku 20. století (J. Karásek ze Lvovic, A. Procházka, V. Dyk, O. Březina) je Breskova původní tvorba téměř zapomenuta. O tom svědčí i fakt, že v bibliografii české literární vědy Ústavu pro českou literaturu AV je o Breskovi jediná zmínka, a to z roku 1946, když Breska zemřel. Rozhodli jsme se tedy neomezovat se pouze na překlady z němčiny, ale podat ucelený přehled jeho původního i překladatelského díla. Chronologicky sledujeme vydávání jeho původních básnických sbírek a překladů. Do přehledu zařazujeme i příspěvky do různých časopisů, nepublikované překlady divadelních her, které Breska překládal přímo pro potřeby jednotlivých divadel (Vinohradské, Švandovo, Stavovské), literární, výtvarné a divadelní referáty, které byly uveřejňovány v literárních časopisech (Lumír, Zvon), a rukopisy z Breskova osobního fondu v Památníku národního písemnictví. Důležitou součástí této části jsou reakce recenzentů a literárních kritiků na Breskovu tvorbu, ať už původní, nebo překladatelskou. Největší část recenzí tvoří časopisecké posudky, ale

zahrnuli jsme sem i ohlas v osobní korespondenci, která je uložena ve fondu A. Bresky v Památníku národního písemnictví. Dílo A. Bresky a ohlas na ně shrnujeme v bibliografii, která tvoří přílohu č. 1. Při zpracování bibliografie jsme vycházeli z Bibliografie časopiseckých článků Ústavu pro českou literaturu AV a z vlastní excerptce. Kromě Breskovy literární činnosti sledujeme i jeho práci redaktorskou (okultní edice Runy, edice Opál). Společensky významná byla i Breskova činnost v různých uměleckých spolcích (Umělecká beseda, Kruh českých spisovatelů, Spolek českých spisovatelů Máj), kterou také mapujeme.

Třetí část práce je zaměřena na tři významné antologie, kterým se věnujeme podrobněji zejména proto, že ve své době měly velký ohlas. Jedná se o výbor z básní raně romantického německého básníka Novalise, antologii německého romantismu Modrá květina a zmiňujeme i antologii japonských haiku Mléčná dráha. Důležité pro nás je zejména dobové přijetí těchto výborů ve srovnání s recepcí Breskových dalších překladů a původních veršů.

Čtvrtá část práce srovnává překlady dvou básní, které vyšly nejdříve časopisecky roku 1900 a poté i knižně v antologii Modrá květina roku 1935. Na základě porovnání obou verzí překladu, srovnání s originálem a pozdějším překladem od jiného překladatele se snažíme vysledovat Breskovu překladatelskou metodu.

1. Život Alfonse Bresky

1.1. Základní údaje

O životě Alfonse Bresky máme jen velmi málo informací. Základní data nám poskytl Lexikon české literatury¹ a online databáze Obce překladatelů². Podrobnější informace vycházejí z rukopisné pozůstalosti, která je uložena v Památníku národního písemnictví. V osobním fondu A. Bresky se nacházejí rodinné dokumenty, nedatovaná autobiografie A. Bresky³, nedatovaná stylizovaná autobiografie jeho manželky B. Breskové a biografie s názvem Vzpomínka na A. Bresku, kterou sepsala roku 1948 B. Bresková. Tento text měl být zveřejněn v Lidových novinách k 13. 7. 1948, tedy při příležitosti Breskových nedožitých 75. narozenin, ale nakonec k tomu nedošlo.

Bresková tento fakt komentuje v poznámce k rukopisu takto:

„Ani této malé pozornosti si tedy nezasloužil od listu Syndikátu českých spisovatelů člen prvního výboru a spoluzakladatel tohoto syndikátu, když už básník a překladatel redakci za to nestál?“

Alfons Breska se narodil 13. července 1873 v Kladně, č.p. 592 a zemřel 26. září 1946 v Praze. 21.7.1873 byl pokřtěn jako Alfons František Richard Breska. Jeho otec František Breska pracoval jako účetní v první české továrně na dynamit v Zámkách u Prahy, později spáchal sebevraždu⁴. Matka Aurelia Eleonora Ehrenbergerová byla dle dobových zvyklostí v domácnosti, zemřela roku 1915. V dětství se s rodiči odstěhoval na Žižkov, kde navštěvoval obecnou školu. Poté nastoupil v Praze na gymnázium. Měl herecký talent, ale kvůli odporu rodičů vstoupil 29.3.1890 do státních služeb jako poštovní úředník. Působil nejprve na žižkovské poště a poté na ředitelství pošt v Jindřišské ulici. Bresková vzpomíná, že na poště úřadoval pouze česky a na listinách

---

¹ Lexikon české literatury 1 (A-G), ed. Forst, V.; Opelík, J., Academia, Praha 1985, 900s. ISBN 80-200-0469-6

² Biografický soupis Český umělecký překlad po roce 1945 [online], Obec překladatelů a Encyklopedický dům, Praha 2002, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.obecprekladatelu.cz/DUP00.htm>>

³ Breska v ní zmiňuje sbírku *Rytíř chiméry* z roku 1932, ale už zde není uvedena sbírka *Zrcadlení* z roku 1938 - dá se tedy předpokládat, že autobiografie vznikla právě v období mezi 1932 - 1938

⁴ dle rukopisné autobiografie B. Breskové, nedatováno: „*Na olšanském hřbitově nalezen mrtev soukromý úředník p. Fr. Breska. Ukončil svůj život ranou z revolveru pro nezhojitelnou chorobu.*“

škrtal potupné „Provinz Böhmen“ a nadepisoval je „Království české“. V roce 1920 byl na ředitelství pošt jmenován pokladníkem úctárny⁵ a v roce 1925 úřad opouští.

Jeho láska k divadlu se projevovala už od raného mládí. Dle poznámek B. Breskové napsal již v 15 letech své první drama *V poutech Erosa*, na kterém byl znatelný silný vliv Vrchlického dramatu *Námluvy Pelopovy*. Bresková dále zmiňuje, že se z tohoto dramatu dochovalo první dějství, to se ale v rukopisné pozůstalosti nenachází.

Breska je úspěšný i herecky. V 19 letech hraje v Ústřední síni na Vinohradech spolu se souborem Švandova divadla postavu Brtnického ve Stroupežnického hře *Paní mincmistrová*. Ve svém rukopisném deníku z roku 1925 na tuto roli vzpomíná takto:

„A tak jsem poprvé vystoupil v Stroupežnického Paní mincmistrové. Hrál jsem tuto roli s temperamentem daleko bouřlivějším než by byl odpovídal člověku, zasypanému několik dní v šachtě.“

Vystoupení ale mělo úspěch, Breska byl pětkrát vyvolán na otevřené scéně a poté hrál ještě v několika epizodních rolích. V roce 1893 stojí před životním rozhodnutím. V květnu složil zkoušky a byl přijat k poště. V létě zjišťuje, že se ve Švandově souboru má uprázdnit místo prvního milovníka a chce se o něj ucházet. Je nakonec angažován na oba milovníky (Švandovo divadlo působilo v Plzni a v Praze), ale kvůli rodičům divadlo opouští.

„To byla chvíle, kdy stál jsem na rozcestí života. Byl bych nejraději šel k divadlu. Ale doma postavili se na odpor, já sám neměl dostatečné energie, abych přes odpor rodičů určil si svou dráhu. A tak jsem žalostně prohrál, nevím, zda k svému prospěchu či své škodě. Jisto je však, že celý život až do svého padesátého roku vlekl jsem se v úřadě, který mě netěšil a k němuž cítil jsem odpor.“

Touha po divadle a divadelní zkušenost se u Bresky projevuje alespoň překládáním a úpravou divadelních her pro jednotlivá divadla (Městské divadlo na Královských Vinohradech, Švandovo divadlo na Smíchově a v Plzni, Národní a Stavovské divadlo).

Roku 1892 publikuje první báseň s názvem *Poupě*⁶ v beletristickém časopise Niva, v roce 1895 se zapojuje do činnosti *Moderní revue*, pro kterou píše jeden výtvarný referát⁷ a jednu recenzi nově vydané knihy⁸.

Roku 1897 publikuje báseň s názvem *Princezna* v kulturně-politické revue *Rozhledy*⁹, na kterou v osobní korespondenci pozitivně reaguje literární kritik F. V. Krejčí, jež byl společně s F. X. Šaldou významným představitelem mladé kritiky.

⁵ dle Pořadníku úřednictva poštovní a telegrafní správy Republiky československé na rok 1922, II. ročník, Ministerstvo pošt a telegrafů, Praha 1922

⁶ Breska, A.: *Poupě*, Niva, r. 2, 1891/1892, č. 6, str. 85

⁷ Breska, A.: *Walter Crane*, *Moderní revue*, r. 2, 1895/1896, č. 1, str. 24

⁸ Breska, A.: *Dr. Adolf Brodbeck - Leben und Lehre Budhas*, *Moderní revue*, r. 2, 1895/1896, str. 47

O tři roky později, v roce 1900, vydává svoji první básnickou sbírku *V zajetí trpaslíků*. V literární činnosti, ať už původní nebo překladatelské, pokračuje po celý život. Breskově literární tvorbě se podrobně věnujeme v kapitole **2.3.** a **2.7.**

30. 5. 1911 si v chrámu sv. Prokopa na Žižkově bere Breska za manželku Beatrix Blaženu Dřevíkovskou, adoptovanou Mařákovou, nar. 1883. Bresková patřila do významné umělecké rodiny Mařákových. Jejím adoptivním otcem byl Gustav Mařák, jehož bratr, malíř Julius Mařák (1832 - 1899), byl zakladatelem výtvarné školy české krajinomalby. Do rodiny dále patřil i Otokar Mařák (1872 - 1939), který vynikl jako operní pěvec.

Bresková také sama roku 1911 vydala sbírku básní *Opojené srdce*¹⁰, publikovala jednotlivé básně časopisecky a překládala z francouzštiny. Přepisovala a připravovala k vydání také překlady a básně svého muže, protože jeho rukopis je jen obtížně čitelný.

Kromě činnosti literární a překladatelské byl Breska aktivní v literárních spolcích - v Kruhu spisovatelů, Syndikátu československých spisovatelů a hudebníků, Společnosti Jaroslava Vrchlického, Spolku českých spisovatelů - belletristů Máj a v Literárním odboru Umělecké besedy. Byl také členem Balzakovy společnosti v Paříži.

V nakladatelství Máj redigoval *Divadelní věstník Máje* (1913 - 21) a edici okultní a mystické literatury *Runy* (1920 - 21). V nakladatelství O. Petra redigoval edici *Opál* (1926 - 28), která uváděla překlady z francouzské literatury.

Dle svědectví B. Breskové byl Breska vášnivým milovníkem a sběratelem starožitností. To potvrzují i jeho vlastní poznámkové sešity, v nichž najdeme podrobné záznamy o stavu sbírky poštovních známek, medailí a uměleckých předmětů. K tématu sbírání starožitných předmětů Breska také často publikoval popularizační články nebo fejetony¹¹.

V jeho pozůstalosti se také dochovala sbírka rukopisů a korespondence významných umělců. O sbírání rukopisů se Breska zmiňuje též v korespondenci z roku 1932, kde prosí umělce o poskytnutí rukopisu básně do sbírky (P. Bezruč, J. z Wojkowicz,

---

⁹ Breska, A.: Princezna, *Rozhledy*, r. 6, 1896/1897, str. 255-256

⁹ *Rozhledy* (1892 - 1909) - redaktor Josef Pelcl, roku 1895 vychází v *Rozhledech Manifest české moderny*; při tomto časopise vycházela i významná *Knihovna Rozhledů*, která publikovala překlady světových děl

¹⁰ B. Bresková: *Opojené srdce*, Praha : Fond Jul. Zeyera při Čes. akademii, 1921, 37s.

¹¹ např. *Barevné sklo našich prababiček*, otištěno v *Národní Politice* 13. 10. 1915; *Kodaňské vásy*, *Národní Politika* 2. 12. 1915; *Výstava starožitností*, *Národní Politika* 14. 12. 1918

M. Sládková - báseň J. V. Sládka). Další zálibou A. Bresky byl kulečník. Na „*mnoho chvíl s tágem v ruce*“ vzpomíná básník B. Knoesl v blahopřání k Breskovým 70. narozeninám.

V roce 1941 se u Bresky projevuje srdeční choroba, kvůli které v květnu rezignuje na členství ve výboru Syndikátu československých spisovatelů. Breska poté omezuje svou literární a překladatelskou činnost a 26. 9. 1946 umírá.

Po jeho smrti se B. Bresková snaží vydávat rukopisy z pozůstalosti, ale zájem nakladatelství je malý. Po smrti B. Breskové 17. 6. 1960 získává Breskovu literární pozůstalost Památník národního písemnictví.

2. Tvorba A. Bresky v kontextu literárního dění

2.1. Literární situace 1900 - 1918 - všeobecně

Přelomová situace v české literatuře nenastala rokem 1900, ale už o desetiletí dříve, v 90. letech 19. století. V této době vstupuje do literárního života nová generace, jejíž tvorba se dá srovnávat s vyspělou tvorbou evropskou. Literatura se osvobozuje od obrozeneckých snah, jejím cílem již není sloužit národní myšlence, ale dosáhnout estetického účinku.

Mění se i politická situace. Češi žádají rovnocenné postavení českých zemí s Rakouskem a Uherskem, které ovšem Němci odmítají. V roce 1900 je obyvatelstvo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přibližně z 25% německé¹². Obě strany, česká i německá, se snaží dokázat, že jsou na stejné úrovni, což podněcuje rozvoj školství, divadelnictví, vědy, časopisů a nakladatelství, spolkového a uměleckého života vůbec. V Čechách a na Moravě například existovalo v tu dobu na 40 profesionálních divadelních souborů, na Slovensku oproti tomu nebylo ani jedno slovenské divadlo¹³. V roce 1890 je založena Česká akademie věd a umění, v roce 1896 se koná první koncert České filharmonie. V Praze vystavují dva z nejvýznamnějších výtvarníků - sochař Auguste Rodin (1902) a malíř Edvard Munch (1905). V roce 1908 je dokončen 28 svazkový Ottův slovník naučný.

Rozšiřuje se také okruh časopisů a nakladatelství. V 90. letech 19. století se ke stávajícím časopisům připojují náročné revue. Roku 1894 začíná vycházet literární *Moderní revue* (*Moderní revue pro literaturu, umění a život*, 1894 - 1925, ed. A. Procházka), roku 1897 vzniká výtvarný a literární list *Volné směry* (1897 - 1949, vydává Spolek výtvarných umělců Mánes), který se později stává jedním z nejvlivnějších výtvarných časopisů. Méně čtenářsky náročné a velmi oblíbené zůstávají poučné časopisy - např. *Květy* (založené již 1834, později sloučeny s časopisem *Světlozor*, obnovené vydávání pod tímto názvem od roku 1879) a obrázkové týdeníky - např. *Zlatá Praha* (1884 - 1929). Knihy a časopisy vydávají zavedená

¹² Bělina, P. [et al.]: *Dějiny zemí Koruny české II., Od nástupu osvětenství po naši dobu*, Praha, Litomyšl, Paseka, 1997, 328s., ISBN 80-7185-097-7, str. 169

¹³ Lehár, J.; Stich, A.; Janáčková, J.; Holý, J.: *Česká literatura od počátků k dnešku*, Praha, NLN 2002, 1078s., ISBN 80-7106-308-8, str. 448

nakladatelství J. Otty a J. R. Vilímka, vznikají nakladatelství J. Laichtra, F. Topiče a F. Borového.

Spolu s rostoucí politickou emancipací vznikají nové politické strany, které si zakládají vlastní tisk. Starší politická strana mladočechů vydávala Národní listy (v redakci působili např. I. Hermann a K. M. Čapek Chod), realisté měli týdeník Čas (red. J. Herben, publikují zde např. T. G. Masaryk, J. S. Machar), ke kterému vycházela beleristická příloha Besedy Času, sociální demokraté vydávali Právo lidu (působí zde např. kritik F. V. Krejčí). V Brně byly roku 1893 založeny Lidové noviny, kterým se od roku 1904 dařilo získávat kvalitní spolupracovníky - např. F. Gellnera, J. Mahena, V. Dyka nebo S. K. Neumanna.

Už od 90. let 19. století se v literatuře projevuje orientace na Francii, Rusko a severní Evropu. V Ottově nakladatelství vychází v letech 1899-1930 knižnice Ruská knihovna, která zahrnuje celkem 115 svazků. Nejvlivnější je ale literatura francouzská. Na celou moderní poezii působí tvorba Baudelairova, Verlainova, Rimbaudova a dalších. Vlivem Apollinairova Pásma a básní W. Whitmana dochází k rozbití tradičních forem básně a k přesunu důrazu na sled volných asociativních představ. V divadlech se prosazují dramata H. Ibsena, v próze díla K. Hamsuna.

Znalost německé literatury se považuje za samozřejmou, vliv na duchovní život má dílo F. Nietzscheho, divadla uvádějí dramata G. Hauptmanna.

Existuje několik vzájemně se prolínajících tvůrčích proudů. Na tradice minulého století navazuje realistická tvorba, reprezentovaná A. Staškem, K. V. Raisem, A. Jiráskem, J. Holečkem a T. Novákovou. Soustřeďuje se na detailní zobrazení českého lidu v typickém prostředí, zdůrazňuje venkov a konfrontuje jej se způsoby městského života s ohledem na vzrůstající industrializaci a kapitalizaci. Realismus je doplňován naturalismem, který se projevuje např. zdůrazněním odpuzujících stránek života, hyperbolizací ošklivosti, slabosti a bezmoci nebo fatalismem. Prvky naturalismu najdeme v prózách J. K. Šlejhara, A. M. Tilschové nebo K. M. Čapka Choda. Tento směr nebyl programově vyhrazený a neměl žádný svůj časopis.

V 90. letech 19. století se jako hlavní nový proud moderní poezie vydělil symbolismus. Nesnaží se detailně popsat okolní prostředí jako realismus, ale soustřeďuje se na subjektivní skutečnost a individuální vnímání básníkovy. Vychází z fantazie a imaginace, příznačnými prostředky jsou metafora, symbol, výrazná zvuková

výstavba básně. Výraznými básníky symbolismu jsou A. Sova nebo B. Březina. Ze symbolismu se odděluje jeho dekadentní křídlo, které je reprezentováno skupinou autorů kolem *Moderní revue* - A. Procházka, J. Karásek ze Lvovic, K. Hlaváček. Podněty dekadence byly nejméně výraznější v 90. letech 19. století, na počátku 20. století dekadence ustrnula v artismu a stylizaci.

Východiskem pro mladou generaci se stává impresionismus, který se stejně jako symbolismus snaží zachytit básníkův individuální dojem. Chce vyjádřit jedinečnost okamžiku, zachytit pocity a nálady individua. K impresionismu se na vrcholu své tvůrčí činnosti přiklání A. Sova, ze začínajících básníků je nejméně výraznější F. Šrámek.

Ve výtvarném umění se na přelomu století projevuje výrazný styl secesní, po roce 1907 přichází expresionismus, fauvismus, kubismus a futurismus.

V prvních dvou desetiletích se vyhraňují dvě výrazné levicově orientované skupiny. První skupinou jsou básníci anarchistického zaměření kolem časopisu *Nový kult* (1897 - 1905, ed. S. K. Neumann), druhou autoři *Almanachu* na rok 1914. Obě skupiny vede S. K. Neumann. Kolem roku 1910 se ale autoři odvrací od radikálních projevů a inklinují k obrazům přírody a člověka (vitalismus, naturismus - S. K. Neumann, F. Šrámek).

A. Breska patří k básníkům, kteří vstupují do literárního života na přelomu století. Stojí někde mezi starší generací, narozenou kolem roku 1870 (O. Březina, R. Svobodová - nar. 1868, A. Procházka - nar. 1869, J. Karásek ze Lvovic - nar. 1871, K. Hlaváček - nar. 1874), a výraznou generací „buřičů“, narozenou kolem roku 1877 (S. K. Neumann - nar. 1875, F. Šrámek, K. Toman, V. Dyk - nar. 1877, F. Gellner - nar. 1881, J. Mahen - nar. 1882). Starší generace setrvává u symbolismu a dekadence, anarchistické myšlenky mladší generace vnášejí do poezie politický rozměr.

Původní poezie A. Bresky z období 1900 - 1918 (sbírky *V zajetí trpaslíků*, 1900 a *Zlaté stíny*, 1903) se nepřiklání ani k jednomu z těchto proudů. V tematické rovině najdeme prvky symbolismu (sny, pohádky), výrazné je romantické ladění básní s orientací na středověk (princezny, rytíři, poutníci, hluboké lesy, tajemné hrady). Po formální stránce jsou básně precizně vypracované, s jasným veršovým schématem, volný verš se neobjevuje.

2.2. Literární situace 1900 - 1918 - překlady

V překladech již nebylo nutné dokazovat výrazovou bohatost českého jazyka a jeho možnosti, jako tomu bylo v prvních fázích národního obrození. Překladaelé mají k dispozici celý výrazový rejstřík češtiny a mohou se plně soustředit na obsahovou a formální stránku textu.

Období 70. - 90. let 19. století bylo velmi plodné zejména v překládání poezie a seznámilo českou čtenářskou veřejnost s nejdůležitějšími díly evropské literatury.

Kolem dvou významných básníků, J. Vrchlického a J. V. Sládka, vznikají dvě hlavní překladaelské školy, které se liší dle rysů vlastního básnického stylu obou básníků¹⁴. J. Vrchlický věnuje větší pozornost vnější formě než obsahu (hlavní teze- „překládat rozměrem originálu“), formální vybroušenost a estetický dojem jsou v jeho překladech nadřazeny reprodukci obsahu. Veden formální precizností ale Vrchlický často nedokázal zachovat osobitý charakter originálu a v překladech se projevuje jeho vlastní styl. Dochází tak k setření rozdílů mezi jednotlivými autory. Pro J. V. Sládka je naopak důležitější obsah, takže se snaží přenést významovou přesnost i na úkor formy. Snaha o zachování obsahových detailů ho vede i k tvorbě nových slov pomocí předpon (oklikatě, sprahlina)¹⁵. Tato slova ovšem ztěžují srozumitelnost a dodávají překladu příznakovost, kterou text originálu nemusí obsahovat.

V 90. letech 19. století kritizují mladí autoři seskupení kolem Manifestu české moderny Vrchlického formalismus a požadují zachování přesného významu i autorovy stylistické individuality. Cílem překladu má být přenesení charakteristických cizích rysů, což ovšem vede k exotizaci a vzniku neologismů. Nadměrná snaha o zachování individuálního stylu autora má za následek vznik exkluzivního, artistního jazyka. Sám Breska tuto metodu komentuje ve svém rukopisném deníku z roku 1925 v pasáži o Arnoštu Procházkovi:

„V překladech samých objevuje se zase podivínství Procházkovo, které zkazilo takřka celé jeho překladaelské dílo. Zpočátku byla to úzkostlivá přesnost, s jakou se držel originálu. Zachovával i skladbu originálu, překládal stejné slovo cizí vždy stejným výrazem v češtině, nehledě k tomu, jak nabývá v různých větách totéž slovo různého odstínu. Později, když stal se fanatickým brusičem češtiny, vyhledával tolik tvarů zapadlých, archaických, užíval tolika genitivů dávno dnes již neobvyklých, užíval

¹⁴ J. Levý: České teorie překladu, SNKLHU, Praha 1957, 946s., str. 173n.

¹⁵ *ibid.*, str. 180

samojediny některých výrazů jako sotvy místo sotva, že v jeho překladech vypadali autoři jako spisovatelé kuriosní, neobvyklých výrazů a podivnůstek, kdežto ve skutečnosti psali v originále jazykem jasným a prostým. U Procházky všichni byli neobyčejně odlišní a barokní. Procházka falšoval svými překlady představu o přeložených autorech.“

Tato doslovnost byla neúnosná, proto vznikly pokusy o reformu překladatelství, která byla zahájena roku 1911 článkem J.V. Sterzingera „Za očistu české literatury překladové“. Roku 1913 vzniká první překladatelská organizace Sdružení překladatelské, která spojuje představitele různých literárních směrů. Jejím členem byl i A. Breska, ale tato organizace brzo zaniká¹⁶.

Překladatelé tohoto období zahajují revizi starších, lumírovských překladů. Překlad poezie má být přirozený a prostý, překlady dramát hovorové a mluvné. Cílem překladu je ekvivalence účinku na čtenáře s ohledem na to, jak původní dílo vznikalo a jak bylo přijímáno ve společnosti¹⁷. Mezi nejvýraznější osobnosti patří O. Fischer (nar. 1883) a H. Jelínek (nar. 1878). Nejvýraznějším překladatelským počinem je práce souboru francouzské poezie, na kterém se jako překladatelé podílejí V. Dyk, K. Čapek a H. Jelínek¹⁸.

2.3. Původní tvorba a překlady Alfonse Bresky do roku 1918

První publikovaná báseň A. Bresky nese název *Poupě* a byla otištěna roku 1892 v moravském beletristickém časopise *Niva*, v rubrice *Verše mladých poetů*. *Niva* vycházela v letech 1891-1897 v Brně, jejím šéfredaktorem byl F. Roháček. Z Brna se *Niva* postupně rozšiřuje i do Prahy, ale Breskova prvotina zůstává bez odezvy.

Roku 1895 spolupracuje Breska s *Moderní revue*. Tento časopis mu sice neotiskuje žádné původní verše, Breska pro ně ale píše článek o výtvarníkovi Walteru Craneovi¹⁹ a recenzi knihy A. Brodbecka *Leben und Lehre Budhas*²⁰. Potom jeho spolupráce s *Moderní revue* končí. Sám na to vzpomíná roku 1925 ve svém rukopisném deníku:

„Od té doby stýkal jsem se s Procházkou, ač ne příliš často. V té době chystal se založiti vlastní svůj časopis Moderní revue a požádal mne též o spolupracovnictví. Ale napsal jsem tak už jen dva kratičké bezvýznamné posudky v kritikách, více nic.“

¹⁶ J. Levý: *České teorie překladu*, SNKLHU, Praha 1957, 946s., str. 214-215

¹⁷ *ibid.*, str. 227n.

¹⁸ Čapek a Jelínek vydávají své překlady ve 20. letech zvláště (viz kap. 2.6.), Dykovy překlady vycházejí posmrtně (Lehár; Stích; Janáčková; Holý, 2002, str. 455).

¹⁹ Breska, A.: Walter Crane, *Moderní revue*, r. 2, 1895/1896, č. 1, str. 24

²⁰ Breska, A.: Dr. Adolf Brodbeck - *Leben und Lehre Budhas*, *Moderní revue*, r. 2, 1895/1896, str. 47

Další publikovaná báseň A. Bresky má název *Princezna*²¹ a byla otištěna roku 1897 v kulturně-politické revue *Rozhledy*. Až do založení *Moderní revue* (1894) byly *Rozhledy* jedinou revue tehdejší literární generace. Soustředoval se v nich tedy zápas proti staré generaci, který vyvrcholil roku 1895 vydáním programového prohlášení *České moderny* (tzv. Manifest české moderny), ve kterém se jeho signatáři distancovali od starší ruchovsko-lumírovské generace a jejich novoromantismu, stejně jako od rychle se měnících módních směrů. Česká moderna ale nezaložila žádný společný časopis a nevznikl tedy ani jednotný směr. Skupina neměla vzhledem ke své vnitřní různorodosti dlouhého trvání a zanikla už roku 1897. Po rozkladu *Moderny* odchází z *Rozhledů* část spolupracovníků a revue začíná postupně ztrácet na významu. Část mladé generace přechází k časopisu *Moderní revue* (1894 - 1925), vydávanému Arnoštem Procházkou.

V roce 1897 rediguje *Rozhledy* spolu s J. Pelclem mladý literární kritik F. V. Krejčí (1867 - 1941), kterému Breska posílá na začátku roku 1897 své básně. V dubnu F. V. Krejčí zveřejňuje Breskovu báseň *Princezna* a v korespondenci ji pozitivně hodnotí. Další báseň, kterou mu Breska do redakce posílá, *Matka*, už zveřejněna není, protože je podle Krejčího názoru pod úrovní minule zveřejněné básně *Princezna*. Ve stejném ročníku Lumíra se objevuje ještě Breskova báseň *Touha*²².

Je zajímavé, že právě báseň *Princezna* Breska sám ve vlastní autobiografii označuje jako první, která byla otištěna, přestože báseň *Poupě* byla zveřejněna již roku 1892:

„Již první básní otištěnou v roce 1897 v Pelclových *Rozhledech* upozornil na sebe, a vynikající literární kritik F. V. Krejčí napsal o ní, že je to lyrická drobnůstka, ale ve svém směru dokonalá.“

Od roku 1898 do 1904 Breska pravidelně publikuje své básně v časopise *Lumír*. Tento časopis měl dlouhou tradici (vychází od roku 1851 - 1866, obnoveně potom 1873 - 1939), byl velmi oblíbený a přinášel význačné ukázky ze současné literatury. Redaktoři nově vzniklých časopisů *Moderní revue* a *Nový Kult* (J. Karásek ze Lvovic, S. K. Neumann) vnímají *Lumír* jako tiskový orgán „oficiální literatury“. Nepřátelství mezi Lumírem a *Moderní revue* je zřejmé i z článků kritiků F. X. Šaldy *Poznámky ke grandiosní logice M. revue a N. kultu*²³ a K. Sezimy *Glossy ke kritice a estetice oněch*

²¹ Breska, A.: *Princezna*, *Rozhledy*, r. 6, 1896/1897, str. 255-256

²² Breska, A.: *Touha*, *Rozhledy*, r. 6, 1896/1897, str. 399

²³ F. X. Šalda: *Poznámky ke grandiosní logice M. revue a N. kultu*, *Lumír*, r. 28, 1899-1900 č. 22, str. 264

*bouřlivých let devadesátých*²⁴. Od roku 1905 se Lumír stává oficiálním časopisem Literárního odboru Umělecké besedy.

Od roku 1898 do roku 1900 zde Breska publikuje celkem 11 básní, 5 z nich poté zařazuje do své první básnické sbírky *V zajetí trpaslíků*, která obsahuje celkem 17 básní a vyšla roku 1900²⁵. Druhá sbírka z tohoto období, *Zlaté stíny*²⁶, vychází roku 1903 a obsahuje 53 básní. Z tohoto počtu vyšla v Lumíru od roku 1901 do roku 1904 téměř polovina, 27 básní.

Lumír je také prvním časopisem, do kterého Breska přispívá svými překlady. Již v roce 1900 se pod nadpisem „*Z německé poesie*“²⁷ objevuje několik překladů básní německých romantických básníků. Jedná se o báseň F. Mathissona *Melancholie*, *Báseň lásky* F. Schlegela a Novalisovy básně *Karbunkul* a *Zřím na tisíc tvých zobrazení*. Všechny překlady se pouze v mírně pozměněné a modernizované podobě objeví o 35 let později v antologii básní německých romantiků *Modrá květina*²⁸. V dalším ročníku Lumíru (1900-1901) je Breska jediným překladatelem, který v tomto časopise uveřejňuje překlady poezie - jedná se celkem o 3 básně J. von Eichendorffa *Procitnutí*, *Lákání* a *U proudu*, které se také objeví v *Modré květině*, o báseň F. Everse *Ráje* a o slavnou Verlainovu *Píseň jeseň*²⁹.

Láska k divadlu se projevuje i tím, že Breska píše do Lumíru fejeton a vzpomínku na herce J. Seiferta³⁰. Text zaujal redaktora Divadelních listů O. Fastera a žádá Bresku o to, aby pravidelně přispíval do jeho časopisu. Jako první má vzniknout charakteristika Julia Zeyera jako dramatika. Ta se v únoru 1901 v Divadelních listech skutečně objevuje, je ale podepsána šifrou -ová. Pod touto šifrou přispívala do Divadelních listů spisovatelka a překladatelka M. Kalašová.

Breskovy básně se vycházejí i v dalších časopisech. Zábavný týdeník *Zlatá Praha* roku 1899 zveřejňuje jeho báseň *Poutník* v rubrice *Z mladé poesie české*³¹, dále zde publikuje ukázky z připravované sbírky *V zajetí trpaslíků*³².

---

²⁴ K. Sezima: Glossy ke kritice a estetice oněch bouřlivých let devadesátých, Lumír, r. 28, 1899 - 1900, č. 24, str. 286

²⁵ Breska, A.: *V zajetí trpaslíků*, E. Weinfurter, Praha 1900, 46 s.

²⁶ Breska, A.: *Zlaté stíny*, Alois Šašek, Vel. Meziříčí 1903, 120 s.

²⁷ Breska, A.: *Z německé poesie*, in: Lumír, r. 28, 1899-1900, str. 393, Praha, J. Otto, 1900

²⁸ *Modrá květina*, usp. a přel. A. Breska, Československá grafická Unie, Praha 1935, 111 s.

²⁹ Breskův překlad této básně se objevil i v souboru *Podzimní píseň* Paula Verlaina v českých překladech, ed. P. Ouředník, Alfortville, Revue K, 1988, pův. ed. A. Kroupa, Odeon 1977

³⁰ Breska, A.: *Jakub Seifert*, in: Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 16, str. 193

³¹ Breska, A.: *Poutník*, in: *Zlatá Praha*, r. 16, 1898 - 1899, č. 26, str. 307

Od roku 1900 publikuje v časopise Švanda Dudák. Své básně podepisuje buď plným jménem (např. básně *Hádanka*³³ nebo *Jeseň*³⁴), pseudonymy Le Brat (*báseň Cyrano z Bergeracu*³⁵) a Le Bret (např. báseň *Kaštany*³⁶) a pod zkratkou -ska (např. báseň *Havran*³⁷).

Ve stejném roce začíná Breska přispívat i do nově založeného konzervativního časopisu starší generace *Zvon*, který zveřejňuje zejména poezii a prózu českých autorů. Jako první se zde objevují básně *Potulný pěvec* a *Měsíčná noc*³⁸. Pod zkratkou -ska referuje Breska o novinkách v německé literatuře (rubrika *Z nové literatury německé*³⁹) a o divadelních premiérách v berlínských a vídeňských divadlech (rubrika *Německá divadla*⁴⁰).

Rok 1900 vrcholí vydáním první básnické sbírky *V zajetí trpaslíků*⁴¹, které se dostalo ohlasu v mnoha literárních a zábavních časopisech (např. *Moderní revue*, *Zlatá Praha*, *Zvon*) a v novinách (např. *Lidové noviny*, *Samostatnost*, *Národní Listy*). Reakce na Breskovu prvotinu jsou většinou kladné, výjimku tvoří pouze článek A. Procházky v *Moderní revue*. Procházekův odsudek vnímá Breska i o 25 let později jako nespravedlivý, ve svém deníku z roku 1925 píše:

„Později, když jsem vydal svou první sbírku *V zajetí trpaslíků*, která byla veškerou kritikou přímo nadšeně přijata, přichvátal Arnošt Procházka, aby pak řádky vysmál se této knížce o jejím autoru otisknuv: Ten autor žije v zajetí trpaslíků. On jediný byl, jenž se vyslovil o ní odmítavě. Možná, že měl pravdu, jeho očekávání to ovšem nenaplnilo, horoval pro jiný druh umění a poesie [nečitelné] a harmonická byla mu cizí.“

Zajímavé je, že i O. Šimek v *Lumíru*⁴² označuje verše sbírky „*V zajetí trpaslíků*“ za povrchní, přestože Lumír před vydáním sbírky téměř polovinu básní na svých stránkách otiskl. Recenzent *Zvonu* ironizuje název sbírky, ale jeho posudek je spíše kladný:

---

³² Breska, A.: *Z knihy V zajetí trpaslíků: Lesní vůně, Tajemství, Sváteční dítě*, Zlatá Praha, r. 17, 1899-1900, č. 3, str. 27

³³ Breska, A.: *Hádanka*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 19, str. 166-167

³⁴ Breska, A.: *Jeseň*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 37, str. 235

³⁵ Le Brat [=Breska, Alfons]: *Cyrano z Bergeracu*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 1, str. 4

³⁶ Le Bret [=Breska, Alfons]: *Kaštany*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 14, str. 123-124

³⁷ -ska [=Breska, Alfons]: *Havran*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 25, str. 219-220

³⁸ Breska, A.: *Potulný pěvec, Měsíčná noc*, *Zvon*, r. 1, 1900-1901, č. 13, str. 151

³⁹ např. -ska [=Breska, Alfons]: *Z nové literatury německé*, *Zvon*, r. 1, 1900-1901, č. 21, str. 250

⁴⁰ např. -ska [=Breska, Alfons]: *Německá divadla*, *Zvon*, r. 2, 1901-1902, č. 4, str. 54

⁴¹ Breska, A.: *V zajetí trpaslíků*, E. Weinfurter, Praha 1900, 46 s.

⁴² Šimek, O.: *Literatura, Lumír*, r. 30, 1901-1902, č. 7, str. 84

„Pan Alfons Breska představuje se nám apartní formou edice. „V zajetí trpaslíků“ nazývají se jeho verše. Jakýsi opožděný romantik. Ale hraje dobře na své dosti monotonní struně. Je v tom sice víc kulis a dekorace než vlastního srdce, ale patrná je snaha umělecká. Doufáme, že p. Breska šťastně se dostane ze zajetí svých trpaslíků - do života.“⁴³

Ve stejném roce publikuje Breska jedinou vlastní divadelní hru, spíše dramatickou báseň, s názvem *Hlasy v bouři*⁴⁴, která vyšla nejdříve časopisecky v Lumíru a téhož roku i knižně. Recenze se objevují v obou velkých literárních listech Zvon a Lumír nebo v denících Lidové noviny a Samostatnost. Ohlas není moc příznivý, podle recenzentů Breska nenaplnil očekávání, která vzbudil svou prvotinou. Dle poznámky B. Breskové vyšel text za podivných okolností ještě potřetí:

„Po třetí doslovně otištěna ve Vídeňském Denníku r. XV. čís. 23-25 bez autorova vědomí a svolení jakýmsi plagiátorem, který pod pseudonymem Dr. J. Etelka di Scarpanudo poslal ji redakci jako vlastní práci. Na zakročení JUDra Adolfa Červinky nebylo možno jej zjistit, neboť redakce Vídeňského denníku prohlásila, že přispívatel jí vůbec není znám.“

V letech 1901-1902 pokračuje Breska v překládání poezie, zejména z němčiny. Jeho překlady otiskuje kromě Lumíru i deník Hlas Národa v příloze Nedělní listy. Vycházejí zde např. básně J. Eichendorffa *Čilá jízda*, *Marianská píseň*, *Dozvuk*, *Večerní krajina*⁴⁵, které se stejně jako překlady publikované v Lumíru objevují později v upravené podobě v antologii *Modrá květina* z roku 1935⁴⁶.

I v dalším ročníku Lumíru (1902-1903) pocházejí všechny zveřejněné překlady básní od Bresky, s výjimkou jedné básně přeložené O. Theerem. Jedná se o tyto básně: Dehmel, R. - *Tichá pouť*, *Tiché město*, Evers, F. - *Idylla*, Falke, G. - *Za hrází*, Mombert, A. - 6., 57., 91., Rilke, R. - *Básně*, a Verlaine, P. - *V nekonečně teskné... Tot' extase*. Když si uvědomíme, že ve stejném ročníku Breska publikoval kromě překladů i mnoho svých původních básní, zdá se, že se Breska již na literární scéně pevně usadil. V *Moderní revue* se dokonce objevuje satira na jeho tvorbu, z pera Viktora Dyky⁴⁷:

⁴³ Amicus.: Z nejnovější poesie, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 5, str. 58-59

⁴⁴ Breska, A.: *Hlasy v bouři*, Praha, Grosman a Svoboda, 1900, 43 s.

⁴⁵ Eichendorff, J.: *Čilá jízda, Marianská píseň, Dozvuk, Večerní krajina* Hlas Národa, č. 275, Nedělní Listy, str. 1, přel. A. Breska

⁴⁶ *Modrá květina*, usp. a přel. A. Breska, Československá grafická Unie, Praha 1935, 111 s.

⁴⁷ Dyk, V.: *Epitafy*, *Moderní revue*, sv. 13, 1900-1901, str. 303-304

V. Dyk - EPITAFY

VII

*Pan Alfons Breska vypustil svou duši.
Měl gesto lví... však vadily mu uši.
Kal poetický důkladně jím scezen,
neb celý život dělal do princezen.
Ty maltretoval, až jich líto je ti,
a trpaslíkům prchl ze zajetí.
Ted' soudný čtenář často nad tím kvílí:
proč trpaslíci líp ho nestřežili?
Leč fait accompli těžko odčinití.
Světlo věčné ať mu svítí!*

Po roce 1903 se Breskova tvorba v Lumíru přestává objevovat tak často. V ročnících 1903 - 1904 a 1904 - 1905 je otištěno pouze několik původních básní, ale žádný překlad. V ročníku 1905 - 1906 Breska nepublikuje vůbec. Tato situace podle všeho souvisí se změnou v redakci Lumíru⁴⁸, který se od roku 1905 stává oficiálním tiskovým orgánem Umělecké besedy. Od roku 1907 nastupuje do redakce V. Dyk. V Lumíru se Breskovo jméno opět objevuje až roku 1910, kdy vychází jeho esej o G. Rodenbachovi⁴⁹, jehož prózu a poezii Breska překládal. Dalším příspěvkem je roku 1911 reakce na vydání Balzaka *Gobsecka* v překladu Č. Syrového⁵⁰. Breska se věnuje spíše obsahu díla a překlad nijak nekomentuje. Ve stejném ročníku vycházejí i dvě Breskovy básně⁵¹, které nejsou knižně publikovány v žádné z jeho pozdějších sbírek. V tomto období už Breska dále do Lumíru nepřispívá.

Roku 1903 vychází Breskovi druhá básnická sbírka s názvem *Zlaté stíny*⁵². Recenzi na tuto sbírku přináší pouze časopis *Zlatá Praha* a deník *Lidové noviny*. Kritika *Zlatých stínů* ve *Zlaté Praze* od V. Červinky je výrazně negativní:

„Tlustá kniha řídké lyriky páně Breskovy má několik oddílů, jimiž rozděleny jeho verše ve čtyři skupiny dozajista beze vší vnitřní potřeby a nutnosti. Je to stále táž pohádková, naivní forma básnická, která se bez velkých pretensí, ale slibně ohlásila před několika lety z poetického debutu autorova „V zajetí trpaslíků“ . Pan Alfons Breska je pořád ještě stejně naivně roztoužený a rozjasněný poeta, který

⁴⁸ Od roku 1898 do roku 1905 vedl Lumír šéfredaktor Václav Hladík, od roku 1905 do 1907 potom V. Hladík společně s J. Vlčkem, v letech 1907 - 1910 řídí redakci J. Vlček a V. Dyk. Zároveň se Lumír stává oficiálním tiskovým orgánem Umělecké besedy.

⁴⁹ Breska, A.: Georges Rodenbach. in: Lumír, r. 38, 1910-1911, č. 9, str. 385

⁵⁰ Balzac, H. de: Gobseck, J. Otto, Praha 1911, přel. Č. Syrový

⁵¹ Breska, A.: Večer. Snění, in: Lumír, r. 39, 1911 - 1912, č. 10, str. 440-1

⁵² Breska, A.: *Zlaté stíny*, Vel. Meziříčí, Alois Šašek, 1903, 120 s.

se dovede opíjeti lehkým a prázdným naivním hudebním rytmem svých veršů, kterážto vlastnost, je-li sama o sobě v několikáté již sbírce, sotva může stačiti na trvalý zájem čtenářův.“⁵³

Jak je zřejmé i z předchozí recenze, je přijetí Breskových veršů prvních dvou sbírek rozporuplné. První sbírka je považována za nadějnou, i když nepřináší mnoho nového. Breskovi jsou vytýkány romantické kulisy, dekorativnost poezie a málo osobitosti. V období, kdy je kladen důraz na autorovu individualitu, silné prožitky a „trpící duši“, je typ jeho poezie okrajový. Reakce na druhou sbírku jsou již veskrze negativní, recenzenti zmiňují zejména to, že jde o poezii monotónní, která od první sbírky neprošla žádným vývojem.

Po roce 1903 uveřejňují literární časopisy Breskovy verše spíše ojediněle. Najdeme je například v beletristickém časopise Máj nebo v revue Moderní život. Pro Lumír, Zvon a Zlatou Prahu píše Breska kratší povídky črty nebo fejetony.

Z roku 1905 pochází první Breskův knižně vydaný překlad. Jedná se o prózu polského dekadenta S. Przybyszewského *Homo sapiens I. Přes palubu*, kterou ve své edici Knihy dobrých autorů vydala Kamilla Neumannová⁵⁴. V Breskově pozůstalosti ale najdeme dopis S. Przybyszewského, který zmiňuje překlad *Vigilií* z roku 1895. Zprávu o tom, že Breska tento text překládá, zveřejnily i Literární Listy roku 1894⁵⁵. Zda byl překlad dokončen bohužel nevíme, knižně vydán nebyl a v osobním fondu A. Bresky v Památníku národního písemnictví se nenachází. Mohlo by jít o jeden z nejranějších Breskových překladů. Przybyszewski byl sice národností Polák, ale svá raná díla psal německy, jedná se tedy o překlady z němčiny.

V roce 1913 žádá K. Neumannová Bresku o dovolení nově vydat *Přes palubu* a zmiňuje Breskovy velké finanční nároky. Breska Neumannové vyšel vstříc a ve stejném roce je publikováno opravené vydání.

Roku 1911 vycházejí knižně čtyři Breskovy překlady - pohádková veselohra *Rubín* významného německého dramatika 19. století Ch. F. Hebbela⁵⁶, román belgického symbolisty G. Rodenbacha *Strom*⁵⁷ a nedokončený román *Sajští učenníci* představitele

⁵³ V.Č. [=V. Červinka]: Alfons Breska: Zlaté stíny. in: Zlatá Praha, r. 21, 1903 - 1904, č. 16, str. 192

⁵⁴ Przybyszewski, S.: *Homo sapiens I. Přes palubu*, Knihy dobrých autorů, sv. 11, K. Neumannová, Praha 1905, 130s.

⁵⁵ ©: P. Alfons Breska (Praha), Literární Listy, r. 16, 1894, č. 14, str. 240

⁵⁶ Hebbel, Ch. F.: *Rubín*, A. Hynek, Praha 1911, Pestrá knihovna č. 62-63, 126 s., přel. A. Breska

⁵⁷ Rodenbach, G.: *Strom*, A. Hynek, Praha 1911, Pestrá knihovna č. 92, 76 s., přel. A. Breska; překlad z francouzštiny

rané německé romantiky Novalise (vl. jm. Friedrich Leopold von Hardenberg)⁵⁸. Novalisův román se v Breskově překladu dočkal reedice v roce 1996⁵⁹ pod názvem *Učedníci sajští*. Dle poznámky editora v tomto novém vydání nebylo do textu nijak zasahováno, změněn byl pouze tvar učenníci na učedníci. Editor zde nevidí překladatele pouze jako prostředníka mezi autorem originálu a čtenářem, ale jako určitého spoluautora. Tím také vysvětluje, proč nedošlo k modernizaci a úpravám textu:

„Jeho fantastická alegorická povídka *Učedníci sajští* odpovídá svou poetikou Breskově představě poetického textu, jak se projevují i v jeho vlastní tvorbě, mimo jiné je pojetkem mezi oběma autory „vznešenost výrazu.“

„Zachováváme překladatelův specifický styl, jazykovou a syntaktickou podobu textu. (...) Chceme zachovat jistou příznačnou starobylost a stylizaci jazyka (...)“⁶⁰

V rámci edice 1000 nejkrásnějších novell 1000 světových spisovatelů nakladatelství Vilímek vychází překlad povídky G. Reuterové *Děti*⁶¹.

V Městském Divadle Královských Vinohradů⁶² má 20. 11. 1911 premiéru Breskův překlad dramatu P. Heyse⁶³ *Dcera královny Semiramidy*. Do vinohradského divadla se při jeho otevření 24. 11. 1907 vkládaly velké naděje. Mělo se jednat ryze o činoherní scénu, literáti proto doufali, že se zde bude moci plně rozvinout české drama. Již v roce 1909 ale přichází zklamání, objevuje se kritika, že divadlo na Vinohradech uvádí pouze lehké veselohry a německé operety⁶⁴. Postupně se situace činohry zlepšuje, zejména díky repertoáru přeloženému z němčiny (Schiller - *Valdštýn*, Goethe - *Faust*, Kleist - *Rozbitý džbán*). Původních českých her je ale uváděno stále málo, v Národním divadle se v roce 1909 objevují pouze dvě, v divadle na Vinohradech žádná⁶⁵. Heyseho drama je uvedeno spolu s Plautovou hrou *Meneachmové*, se kterou je také v recenzích srovnáváno. Zatímco přijetí *Meneachmů* je veskrze kladné, na *Dceru královny Semiramidy* se objevily vesměs negativní reakce. I když se kritiky nezmiňují přímo o překladu, označují text za „literaturu umělou, impregnovanou a papírovou“⁶⁶, případně

⁵⁸ Novalis: *Sajští učenníci*, A. Hynek, Praha 1911, Pestrá knihovna č. 101, 76 s., přel. A. Breska

⁵⁹ Novalis: *Učedníci sajští*, Dauphin, Liberec 1996, 69 s., přel. A. Breska

⁶⁰ Novalis: *Učedníci sajští*, Dauphin, Liberec 1996, 69 s., str. 67-68

⁶¹ Reuterová, G.: *Děti*, Vilímek, Praha 191, 1000 nejkrásnějších novell 1000 světových spisovatelů, sv. 13

⁶² od roku 1907 je oficiální název divadla Městské divadlo Královských Vinohradů, od 28. 10. 1923 se název mění na Městské divadlo na Královských Vinohradech

⁶³ překlad z němčiny; P. Heyse obdržel v roce 1910 Nobelovu cenu za literaturu

⁶⁴ K. Kamínek: Činohra, in: Lumír, r. 38, 1909-1910, č. 1, str. 39-42

⁶⁵ K. Kamínek: Činohra, in: Lumír, r. 38, 1909-1910, č. 1, str. 39-42

⁶⁶ Ft. [F. Táborský]: „Meneachmové“ a „Dcera královny Semiramidy“, in: Zlatá Praha, r. 29, 1911-1912, č. 11, str. 129

označují autorův styl za „*duť znející rhetoriku, čistě dekorativní vnějšnost a plochou deklamačnost, která má daleko do opravdové poesie a skutečné tragiky.*“⁶⁷ Hru režíroval F. Hlavatý a měla pouze 8 repríz.

Roku 1912 vychází pouze překlad prózy německého impresionisty a novoromantika M. Dauthendeye *Zahrada bez ročních období*⁶⁸, která je zařazena do cyklu novel z asijského prostředí.

O rok později vycházejí tři významné překlady německých autorů. Všechny jsou publikovány v edici Pestrá knihovna zábavy a kultury (1910 - 1929), kterou rediguje básník a překladatel blízký dekadentnímu hnutí Emanuel z Lešehradu. Tato edice nemá vyhraněný charakter a přináší díla původní i přeložená. Jako první vychází překlad spisu F. Nietzscheho *Soumrak model, čili, Jak se filosofuje kladivem*⁶⁹. Ve stejném roce vychází překlad stejného díla od Arnošta Procházky⁷⁰, jehož překladatelskou metodu Breska kritizuje ve svém rukopisném deníku z roku 1925 (viz kapitola 2.2.). Na Procházkův překlad Nietzscheho má ovšem jiný názor:

„*Přes to nutno uznati, že některé překlady jsou bravurní, nelze jich lépe přeložiti, zvláště u těch autorů, kteří snesou jistou výrazovou baroknost, nebo jsou již takoví v originále. K těm patří jmenovitě Nietzsche.*“

Kromě Bresky a Procházky toto dílo prozatím nikdo nepřeložil a oba překlady byly v 90. letech 20. stol. znovu vydány⁷¹.

Hned za Nietzsche následoval v Pestré knihovně výbor studií G. E. Lessinga *Z hamburské dramaturgie*⁷² a výbor poezie *Moderní lyrika německá*⁷³, na které se kromě Bresky překladatelsky podíleli ještě E. z Lešehradu a B. Pflieger. Jedná se o poměrně rozsáhlý výbor, u každého autora jsou uvedena životopisná data a přehled dosavadní tvorby. Pokud bylo něco z jeho díla přeloženo do češtiny, je uveden i překladatel. Breska se na překladech podílel nejmenším dílem, nejvíce básní přeložil

---

⁶⁷ H. Jelínek: Divadlo, in: Lumír, r. 40, 1911 - 1912, č. 3, str. 141-142

⁶⁸ Dauthendey, M.: Zahrada bez ročních období, J.R. Vilímek, Praha 1912, 1000 nejkrásnějších novel, sv. 17, 100 s., přel. A. Breska

⁶⁹ Nietzsche, F.: Soumrak model, čili, Jak se filosofuje kladivem, A. Hynek, Praha 1913, Pestrá knihovna č. 141-142, 138s., přel. A. Breska

⁷⁰ Nietzsche, F.: Soumrak model čili kterak se filosofuje kladivem, K. Neumannová, Praha 1913, 93s., přel. A. Procházka

⁷¹ Nietzsche, F.: Soumrak model čili: Jak se filosofuje kladivem, Votobia, Olomouc, 1995, 194s., ISBN 80-85885-33-6, přel. A. Breska

Nietzsche, F.: Soumrak model čili kterak se filosofuje kladivem, Kawana, Praha 1993, 93s., přel. A. Procházka

⁷² Lessing, G.E.: Z hamburské dramaturgie, A. Hynek, Praha 1913, Pestrá knihovna č. 143-144, 99 s.

⁷³ Moderní lyrika německá, A. Hynek, Praha 1913, Pestrá knihovna č. 145-149, 303 s.

E. z Lešehradu, který také napsal předmluvu. V. Hánek v časopise Nový obzor⁷⁴ srovnává tuto antologii s výbory, které publikoval J. Vrchlický. Zatímco výbory Vrchlického byly precizní, tato sbírka je dle Háneka pouhý volně uspořádaný výbor. Ze všech tří překladatelů nejvíce oceňuje A. Bresku:

„Po velkých a výstižných antologiích Jarosl. Vrchlického, po jeho nedoceněných překladech z němčiny, přichází svazček moderní lyriky. Dlužno ho bráti pouze co ukázkový pokus. Uměleckého je v něm vybráno velmi málo. (...) Sešlo se několik překladatelů (ne básníků!) a ti uspořádali (nic víc než uspořádali!) výbor z německých básníků, jak jim přišli pod ruku. (...) Překlad nestrhává zde nikde! (...) Je málo míst, kde překladatel (zvl. p. Breska) zachytil plně formu originálu i sílu myšlenky.“

I F. S. Procházka ve Zvonu naráží na malou uspořádanost a výběrovost sbírky:

„Neryje tedy jednotlivých reliefů, nevybírám nejcharakterističtějšího, dotýká se letmo, zdržujíc se poněkud déle jen tam, kde to význam žádá, jest jen informativní galerií, sestavenou spíše dle osobních sklonnů jednotlivých překladatelů než dle kritického měřítka.“⁷⁵

Velkou část Breskových příspěvků v tomto výboru tvoří překlady, které již byly jednou časopisecky otištěny, a to v rozmezí let 1902 a 1903. Např. básně H. Conradiho *Syn doby*⁷⁶ a F. Everse *Idylla*⁷⁷ vyšly v příloze Hlasu Národa Nedělní Listy, básně F. Everse *Idylla*⁷⁸ a G. Falke *Za hrází*⁷⁹ se objevily v Lumíru. Při srovnání časopisecké a knižní verze, které dělí 10 let, zjistíme, že se ve většině případů neliší. Pouze místy (např. v básni G. Falke *Za hrází*) provedl Breska malé pravopisné změny a změnil slovosled. Téměř všechny básně zařazené do výboru Moderní lyrika německá se nacházejí i v básníkově osobním fondu v Památníku národního písemnictví. Jsou přepsány Breskou a uspořádány do sešitu s překlady německé poezie.

Roku 1915 vycházejí dvě původní prózy, *Ithaka* v periodicky vycházejícím Topičově sborníku literárním a uměleckém⁸⁰ a „orfická alegorie“ *Eurydiké*⁸¹. Reakce na *Eurydiké* jsou i přes neobvyklý námět vcelku pozitivní. Breskův přítel, básník B. Knoesl, se vyjadřuje ve vzájemné korespondenci (dopis z 1. 11. 1915) spíše pozitivně:

⁷⁴ Hánek, V.: Moderní lyrika německá, Nový obzor, r. 4, 1914, č. 5/6, str. 251-252

⁷⁵ -pa- [= F. S. Procházka], Moderní lyrika německá, Zvon, r. 14, 1913-14, č. 47-48, str. 670

⁷⁶ Conradi, H.: Syn doby, Hlas Národa, 1903, č. 242, Nedělní Listy, str. 1

⁷⁷ Donath, A., Zvuky, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1

⁷⁸ Evers, F., Idylla, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 18, str. 216

⁷⁹ Falke, G., Za hrází, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 18, str. 216

⁸⁰ Topičův sborník literární a umělecký, ed. J. Borecký, A. Wenig, R. Vejrych, r. 2, sv. 7

⁸¹ Breska, A.: Eurydiké, Čes. akademie, Praha 1915, 72 s.; 2. vyd. Praha, Máj 1920, 99 s.; 3. vyd. Praha, Máj 1921, 100 s.

„Velmi mě zajímala četba knihy *Vaší*, neboť jest to v našem životě literárním prvý případ, že se někdo snažil uměleckou formou povídky dokumentovati nábožensko-filosofický názor o znovuvtělování.“

K. Sezima ve své recenzi v *Lumíru* zmiňuje, že doba není naladěna na prózy podobného okultního charakteru, přesto vyzdvihuje umělecké kvality díla. Oceňuje, že se Breska vymanil ze své nálepky „dekorativního romantika“ a romantických motivů a byl schopen pojmout celou látku spíše psychologicky. Závěrem vyzdvihuje Breskův autorský styl:

„Konečně je „*Eurydiké*“ Breskova psána dobrou prósou: totiž hudební, rytmicky členěnou prósou, jež prokazuje vzácný u nás smysl nejen pro kulturu a výběr slova, ale i pro kadenci vět a celých passází.“⁸²

Také F. S. Procházka ve *Zvonu* oceňuje originalnost myšlenek, ale odsuzuje přehnanou snahu vystihnout chmurnou náladu a archaické, šlechtické ovzduší:

„Vše tu štká a vzlyká, pořád se chodí po „kryptách“, vše je přesyčeno mystičností, vyjadřovanou nucenými, většinou cizími výrazy, a všude nakupeno rekvizit, jichž cizí název má být zabarvením i náhradou obsahovosti.“⁸³

Na závěr recenze označuje Bresku jako epigona J. Karáska ze Lvovic:

„Mnoho převzal od Rodenbacha a Wildea, ale ne z první ruky, nýbrž přes Karáska. Je škoda, že nedovede se osamostatnit v myšlence ani vyjádření při snaze tak očividně vážné a nevšední.“⁸⁴

Novela *Eurydiké* získala Zeyerovu cenu. Soutěž vyhlašovala Česká akademie a vítězné práce (spolu s Breskovou novelou se jednalo ještě o *Bázně* Josefa Hory) byly zařazeny do Bibliotéky fondu Julia Zeyera. Sám Breska hodnotí *Eurydiké* ve své autobiografii⁸⁵ jako vrchol svého stylistického a psychologického umění.

I přes pozitivní přijetí *Eurydiké* se Breska nadále věnuje hlavně překladům, další původní sbírku básní vydává až roku 1925. Pro odpolední vydání deníku *Národní politika* píše Breska popularizační články a úvahy o své zálibě, sbírání starožitností⁸⁶.

Roku 1916 vydává Breska v edici 1000 nejkrásnějších novell 1000 světových spisovatelů nakladatelství Vilímek novelu *Othello*⁸⁷ romantika W. Hauffa. Vzápětí vychází ve stejné edici novela německého naturalisty J. Schlafa *Bloud*⁸⁸, kterou

⁸² Sezima, K.: Tři prósy o námětech okultních, *Lumír*, r. 44, 1916, č. 4, s. 168 - 176

⁸³ Kaz. [= F. S. Procházka], Alfons Breska: *Euridiké*, *Zvon*, r. 15, 1914-15, č. 52, str. 723

⁸⁴ *ibid.*

⁸⁵ dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP, rukopisy vlastní

⁸⁶ Breska, A.: Barevné sklo našich prababiček, *Národní politika*, odp. vyd. 284, 13.10.1915; Prosim, kdo dá víc? *Národní politika*, odp. vyd. 299, 28.10.1915; O zvonech, *Národní politika*, odp. vyd. 313, 12.11.1915; Kodaňské vásy, *Národní politika*, odp. vyd. 333, 2.12.1915

⁸⁷ Hauff, W.: *Othello*, Vilímek, Praha 1916, 1000 nejkrásnějších novell; sv. 97, 100s., přel. A. Breska

⁸⁸ Schlaf, J.: *Bloud*, Vilímek, Praha 1916, 1000 nejkrásnějších novell, sv. 98, přel. B. Bresková

přeložila Breskova manželka Beatrice Bresková. V Topičově sborníku dále vychází překlad novely M. Dauthendeye *Let divokých hus*⁸⁹. Dle rukopisných Honorářových poznámek B. Breskové měl tento rok vzniknout ještě překlad pro divadlo v Plzni s názvem *Žlutý kaftan*. Pravděpodobně se jedná o hru G. Hazeltona *Žlutý háv*, kterou zmiňují časopisecké recenze⁹⁰. Hra s čínskou tematikou měla premiéru v březnu 1917 v Městském divadle v Plzni.

Do roku 1918 již Breska nepublikuje žádný další text. Je ale velmi činný v různých spisovatelských organizacích. Nejstarší z těchto spolků je **Umělecká beseda**, která vznikla již roku 1863. Zpočátku měla velký význam pro upevnění kulturního života, soustřeďovaly se v ní literární, hudební i výtvarné směry. Každý z těchto směrů měl vlastní odbor, který pracoval samostatně. Před koncem 19. století její význam klesá, protože není schopna zaujmout pokroková a moderní stanoviska, ukazuje se také, že není možné soustřeďovat všechny směry pod jednu střešovou organizaci. Umělci proto začali hledat nová střediska - např. Mánes, Jednotu výtvarných umělců, Máj, Kruh českých spisovatelů, v Besedě zůstávají pouze hudebníci. Po roce 1905 význam Umělecké besedy opět stoupá, Beseda pořádá literární přednášky, výstavy, koncerty a vydává almanach⁹¹.

V roce 1913 slaví Umělecká beseda 50. výročí a pořádá výroční recitační večery. 3. 5. 1913 se v Obecním domě koná recitační večer poezie žijících básníků, kteří souvisejí s Uměleckou besedou - spisovatelka Marie Majerová a herečka Marie Nechlebová přednášejí básně A. Bresky, V. Dyka, H. Jelínka, J. Karáska ze Lvovic, A. Sovy, F. X. Svobody a dalších. Od roku 1905 je oficiálním literárním orgánem Literárního odboru Umělecké Besedy časopis Lumír.

A. Breska byl členem výboru Literárního odboru Umělecké Besedy (jako náhradník v něm působil i ve 20. letech), po A. Sovovi, A. Procházkovi a K. Kamínkovi pracoval v neplacené funkci knihovníka. Zasloužil se o vytvoření lístkového katalogu.

Roku 1887 vzniká další organizace, která hájí zájmy spisovatelů - **Spolek českých spisovatelů belletristů Máj**. Máj se zasazoval zejména o dodržování autorských práv

---

⁸⁹ Dauthendey, M. : *Let divokých hus*, Topič, Praha, 1916, Topičův sborník r. III

⁹⁰ P.F. [= P. Fingal]: V činohře Městského divadla v Plzni, *Vzlet*, r. 1, 1917, č. 4, str. 101-102
Pt.: Z plzeňského divadla, *Venkov*, 1917, č. 72, str. 3-4

⁹¹ K. K. (K. Kamínek): Umělecká beseda, in: *Lumír*, r. 36, 1907-1908, č. 4, str. 191-2

a požadoval zlepšení situace spisovatelů v oblasti finanční. Jedním z dalších úkolů tohoto spolku byla všestranná propagace literatury a veřejných knihoven, která vyvrcholila založením veřejné knihovny v Praze (1891)⁹². Máj měl své vlastní vydavatelství (Nakladatelské družstvo Máje, zal. 1901) a beletristický časopis Máj (vych. 1902 - 1914), ve kterém publikovali autoři z jeho kruhu. A. Breska byl v roce 1908 na 20. výroční valné hromadě zvolen za náhradníka, který může zastoupit člena výboru, předsedou byl v tu dobu J. Vrchlický. V roce 1913 byl zvolen přímo do výboru Máje (spolu s F. X. Svobodou a J. Císlerem). Roku 1919 působil v Máji jako pokladník. Činný byl také v Penzijním fondu spolku českých spisovatelů belletristů Máj (zal. 1898), který byl jedním z pilířů péče Máje o finanční zabezpečení spisovatelů v penzi. Spolek Máj zaniká roku 1948.

Po roce 1918 působil Breska dále v **Syndikátu českých spisovatelů, Společnosti Jaroslava Vrchlického** a v **České akademii věd a umění**. Jeho činnosti v tomto období se věnujeme v kapitole 2.7.

2.4. Shrnutí

V období 1900-1918 se Breska etabloval jako básník novoromantického ražení a jako kvalitní překladatel poezie, prózy i divadelních her. Zpočátku publikuje zejména časopisecky, později vydává dvě básnické sbírky. Jeho původní tvorba není kritikou příliš ceněna, zejména pro svou monotónnost a stále stejnou motiviku. Po roce 1904 omezuje vlastní básnickou tvorbu a soustřeďuje se hlavně na překlady. Nejvíce jich vychází v období 1911-1913, roku 1911 má premiéru jeho první překlad pro Městské divadlo na Královských Vinohradech. Breskovo romantické založení se projevuje i na výběru děl pro překlad, už prvních překladů německé poezie z roku 1900 je patrná výrazná orientace na německý romantismus. Z francouzsky píšících autorů si vybírá P. Verlaina nebo G. Rodenbacha.

Kromě vlastní tvůrčí činnosti je Breska aktivní v uměleckých spolcích, kde se zasazuje zejména o dodržování autorských práv.

---

⁹² V letech 1898-1920 byl jejím ředitelem básník A. Sova, který zde začal budovat katalogový systém a založil prvních šest poboček. Zdroj: Městská knihovna v Praze[online]. Praha: Městská knihovna, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z www: < <http://www.mlp.cz/historie.php> >

2.5. Literární situace 1918 - 1945 - všeobecně

Dalším přelomovým obdobím české literatury je rok 1918, ve kterém dochází k rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku samostatné Československé republiky. Je tedy završena snaha o státní samostatnost, v nové republice se rozvíjejí demokratické principy, které se odrážejí i v různých oblastech kultury (tisk, školství, divadlo). Vznikají nová média - film a rozhlas, literatura zažívá vrcholné období.

Politický vývoj je rozdělen na dva hlavní proudy. Prvním je demokratický směr představovaný T. G. Masarykem, druhým je směr socialistický, který vyústí ve vznik komunistické strany. Ve dvacátých letech si idea komunismu uchovává velkou popularitu mezi levicově orientovanými intelektuály a spisovateli (S. K. Neumann, M. Majerová, J. Hora, J. Wolker, V. Nezval a další). Velkým politickým problémem jsou národnostní spory především mezi Čechy a Němci, které se projevují během hospodářské krize v letech 1929-1933 a vrcholí po nástupu A. Hitlera roku 1933.

Literaturu ovlivňuje a podněcuje mnoho okolností - přečkaná válka, ruská Říjnová revoluce, sociální otázky, otázky svobody, snaha účastnit se vytváření nového světa. Po vzniku samostatného československého státu se literatura osvobozuje od vlasteneckého a didaktického poslání. V poválečné atmosféře se rozvíjejí tendence, které vznikly už před válkou a formuje se množství nejrůznějších literárních směrů. Profilují se výrazné osobnosti v poezii i próze (Hora, Nezval, Seifert, Halas, Zahradníček, Deml, Olbracht, Durych a další). Nastupuje nová generace tvůrců, kteří začali publikovat před válkou nebo těsně po ní (V. Vančura - nar. 1891, K. Teige - nar. 1900, J. Wolker - nar. 1900, J. Seifert - nar. 1901 a další). Dochází k obratu od předválečného individualismu k nadosobním, humanistickým, hodnotám a k prostým věcem. Vymezuje se především směr proletářské poezie a poetismus, na počátku 20. let vznikají výrazné programové skupiny (Literární skupina - 1921, Devětsil - 1920).

Začíná se vydávat mnoho nových časopisů, ale většina z nich nemá dlouhého trvání. Z předválečných listů si své postavení udržuje zejména Lumír (vych. do roku 1939, red. V. Dyk, H. Jelínek a F. Skácelík), do kterého přispívají významní literární a divadelní kritici (K. Sezima, A. Novák, M. Hýsek, Š. Jež). V nové literární situaci ztrácí mnoho časopisů svůj význam, ať už se jedná o realistický týdeník Zvon (do 1941, ed. F. S. Procházka, J. Borecký) nebo o dekadentní Moderní revue (do 1925, ed. A. Procházka). Větší význam mají časopisy, které vznikají až po válce, ale listů

zaměřených výhradně na literaturu je až do 2. poloviny 20. let málo a jsou spíše levicově orientované. První trvalejší časopis mladé generace je Host (1921-1929, red. F. Götz), ve kterém publikuje většina autorů mladé generace, včetně příslušníků Devětsilu. V tomto období vycházejí v Hostu základní programové manifesty poetismu. Od roku 1927 vydává Devětsil vlastní časopis, Revue Devětsilu - ReD (1927-1931, red. K. Teige), ve kterém se projevují nové vývojové tendence avantgardy. Mnoho tehdejších významných spisovatelů a literárních kritiků působí v deníku Lidové noviny jako redaktori (např. E. Bass, bratři Čapkové, J. Drda, K. Poláček)

Ve druhé polovině 20. let literárních časopisů přibývá a začínají se více směřově vyhraňovat. Alfons Breska ale do žádného z těchto nových časopisů nepřispívá, jeho původní tvorbu po roce 1914 můžeme ojediněle najít pouze v zábavném týdeníku Světozor (vych. do 1934).

Zavedená nakladatelství (Otto, Laichter, Topič) navazují na svou předválečnou činnost a současnou literaturu z velké míry opomíjejí. Nově vzniklá nakladatelství (Aventinum, Odeon, Kuncíř, Družstevní práce) naopak současnou tvorbu vydávají a dbají i na náročnou výtvarnou úpravu knih. Na konci 20. let nastupuje nakladatelství Melantrich, které se postupně stává nakladatelstvím největším.

2.6. Literární situace 1918 - 1945 - překlady

V souvislosti s vývojem literatury se vyvíjejí i překladatelské tendence. V popředí je ve 20. letech zejména literatura francouzská a ruská, roste zájem o literaturu anglickou a americkou. Oproti předchozímu období ustupuje do pozadí literatura skandinávská a německá.

Nejvýraznější osobností v oblasti překlady byl Otokar Fischer, který požadoval zachování stylového charakteru díla před dodržením přesné formy. Po válce vycházejí připravované překlady z francouzské poezie, v roce 1920 se jedná o Čapkův soubor *Francouzská poezie nové doby* a roku 1925 vydává H. Jelínek soubor *Ze současné poezie francouzské*. Tyto překlady výrazně ovlivnily nastupující básnickou generaci. K dalším významným překladatelům z francouzštiny patří J. Hořejší nebo J. Zaorálek.

Druhou významnou oblastí byla vedle francouzské literatury literatura ruská - sovětská. Již před válkou vychází rozsáhlá Ruská knihovna v Ottově nakladatelství (vych. 1889-1929), ve 30. letech na ni navazují další ediční řady v dalších

nakladatelstvích. Nejvýznamnějším překladatelem a propagátorem ruských autorů je B. Mathesius, k dalším překladatelům patří J. Hora, J. Weil nebo P. Kříčka.

Zájem o překlady německé literatury je menší, přesto v letech 1927-1932 vycházejí spisy J. W. Goetha (red. O. Fischer), nebo Fischerovy překlady básní H. Heina.

2.7. Původní tvorba a překlady Alfonse Bresky od roku 1918

Po skončení 1. sv. války překládá Breska poměrně málo. Zlom nastává až roku 1925, kdy Breska odchází z poštovního úřadu do důchodu a jeho překladatelská činnost narůstá.

Roku 1919 vychází knižně překlad německého autora M. Dauthendeye *Lingam: Dvanáct asijských novel*⁹³ s doslovem významného literárního kritika a historika A. Nováka. Novák se v textu věnuje především dobrodružnému životu M. Dauthendeye a o úrovni překladu se nezmiňuje.

Roku 1920 začíná Breska řídit knihovnu *Runy* v nakladatelství Máj. *Runy* mají být edicí okultních a mystických románů a děl, vycházejí zde však pouze tři překlady⁹⁴ a knihovna roku 1921 zaniká.

V roce 1921 vydává Breska první z řady překladů děl Honoré de Balzaka, novelu *Stará panna*⁹⁵. Balzakova díla Breska překládá nejčastěji, v letech 1921 - 1929 celkem přeložil 11 děl (románů a dramát) tohoto autora. Stal se také členem Balzakovy společnosti v Paříži⁹⁶. Z francouzštiny jsou přeložena i další dvě dramata, která vznikla stejného roku - knižně vydaná hra o 3 dějstvích *Obětovaná* G. Devore⁹⁷ a scénické drama *Osmá žena Modrovousova* A. Savoira, které je dochováno pouze ve strojopise uloženém v Divadelním oddělení Národního muzea a v rukopise, který se nachází v Památníku národního písemnictví. Hra měla premiéru 8. 11. 1921 ve Švandově divadle v Praze, režíroval ji J. Bor. Strojopis, který je v Národním muzeu, pochází z archivu holešovického divadla Urania. Je tedy možné, že se i toto divadlo chystalo na uvedení této hry. V PNP nalezneme dvě verze - čistopis (opis B. Breskové) a pracovní

⁹³ Dauthendey, M.: *Lingam: Dvanáct asijských novel*, Máj, Praha 1919, 143 s., přel. A. Breska

⁹⁴ Péladan, J. - *Vítězství manželovo: Se vzpom. na Julesa Barbey d'Aurevilly*, Máj, Praha 1920, edice *Runy*, sv. 1, přel. Maryša B. Šárecká

Gjellerup, K. A. - *Poutník Kámaníta*, Máj, Praha 1920, edice *Runy* sv. 2, přel. M. Lesná-Krausová

Balzac, H. - *Ludvík Lambert*, Máj, Praha 1920, edice *Runy*, sv. 3, překladatel neuveden

⁹⁵ Balzac, H. de: *Stará panna*, Grosman a Svoboda, Praha; [Mělník] 1921, 162 s., přel. A. Breska

⁹⁶ na tuto skutečnost upozorňuje Lexikon české literatury, nám se ji nepodařilo dále ověřit

⁹⁷ Devore, G.: *Obětovaná*, Zora, Praha 1921, 107 s., přel. A. Breska

verze, která není tak čitelná, obsahuje vpisky a znění původních francouzských slov. V závěru je medailonek o autorovi.

Ve stejném roce vychází i překlad *Portugalských listů*⁹⁸ M. Alcoforado, jako překladatel je uveden Otto Elexhauser. Tento pseudonym dle *Lexikonu české literatury*⁹⁹ používal A. Breska, nám se ale tuto skutečnost nepodařilo ověřit z žádného dalšího zdroje. Jméno Otto Elexhauser se u žádného dalšího překladu neobjevuje.

Roku 1922 vychází další překlad Balzaka, novela *Kabinet starožitností*¹⁰⁰ a překlad libreta H. von Hofmannsthal a hraběte Harryho Kesslera k baletu *Legenda o Josefu*¹⁰¹, který vznikl ve spolupráci H. von Hofmannsthal s R. Straussem. V sezóně 1921/22 uvedlo tento balet v režii H. Kröllera Národní divadlo. Premiéra se konala 14. 6. 1922, celkem proběhlo 15 repríz po nichž následovala 17. 9. 1922 derniéra. V sezóně 1925/26 se tento balet do Národního divadla znovu vrátil, tentokrát v režii R. Remislavského. Premiéra se konala 24. 11. 1925, derniéra po 6 reprízách 6. 3. 1926¹⁰².

Divadelní rubriky na tuto premiéru nijak nereagují, pravděpodobně proto, že *Legenda o Josefu* je baletním představením.

V roce 1923 měly premiéru tři hry v Breskově překladu. První byla hra italského autora C. Gozziho *Turandot*, kterou 17. 6. 1923 uvádí Národním divadlo. V režii K. Dostala byla reprízována celkem 15x, derniéra se konala 10. 12. 1923. Část z 15 představení byla hrána v Národním divadle, část ve Stavovském¹⁰³. Kritika toto představení přijímá jako lehkou letní hříčku bez hlubokých ambicí. Někteří recenzenti zmiňují i vysokou úroveň překladu:

J. Pachmayer: „Překlad A. Bresky se rovná úpravě - překladatel nám dílo zřejmě přiblížil a přitom jsou slova jeho hebká, básnická a lahodná.“¹⁰⁴

Sk.: „vzorný překlad Alfonse Bresky“; „na plynný a lehce výřečný překlad pana Bresky nutno zvláště upozorniti“¹⁰⁵

⁹⁸ Alcoforado, M.: *Portugalské listy*, Arthur Novák, Praha 1921, 69 s., přel. O. Elexhauser

⁹⁹ *Lexikon české literatury I (A-G)*, ed. Forst, V.; Opelík, J., Academia, Praha 1985, 900s. ISBN 80-200-0469-6, str. 300

¹⁰⁰ Balzac, H. de: *Kabinet starožitností*, Pražská akc. tiskárna, Praha 1922, 141 s., přel. A. Breska

¹⁰¹ Hofmannsthal, H. von + Harry hrabě Kessler: *Legenda o Josefu, Zátíší*, Praha 1922, 35 s., přel. A. Breska

¹⁰² Archiv ND [online]. Praha: Národní divadlo, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z [www: <http://archiv.narodni-divadlo.cz>](http://archiv.narodni-divadlo.cz)

¹⁰³ Archiv ND [online]. Praha: Národní divadlo, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z [www: <http://archiv.narodni-divadlo.cz>](http://archiv.narodni-divadlo.cz)

¹⁰⁴ Pachmayer, J.: *Když si náš dědeček babičku bral*, zveřejněno v neznámém periodiku, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP, část výstřížky

K. Engelmüller: "Překlad Breskův zněl s jeviště v krásné, hladké plynulosti a s vzornou básnickou lahodností."¹⁰⁶

Knižní vydání tohoto překladu z roku 1924¹⁰⁷ je upraveno podle provedení v Národním divadle. Roku 1926 zařazuje *Turandot* do svého repertoáru Staré divadlo v Brně, premiéra se konala 15.12. 1926 v režii R. Waltra.

Roku 1941 uvádí tuto hru ještě pražské Městské divadlo na Poříčí. Premiéra se konala 19. 6. 1941 a hra byla 40x reprízována. Text překladu upravovala pro potřeby divadla E. Vrchlická. V roce 1942 hraje *Turandot* pardubické Východočeské divadlo.

Jako jediný z Breskových překladů divadelních her se *Turandot* dočkala novodobé premiéry. 85 let od vzniku textu překladu ji v únoru 2008 zařazuje do repertoáru Městské divadlo Zlín¹⁰⁸. Pro potřeby současné scény byl ale text aktualizován vytvořením nových postav a upraven dramaturgem V. Fekarem.

Další hra z roku 1923 je Aristofanova *Lysistrata*. *Lysistratu* Breska volně přeložil ze starořečtiny a jako první ji uvedlo 16. 9. 1923 Švandovo divadlo na Smíchově. Premiéra měla mezi kritikou velký ohlas, recenze jsou zveřejněny např. v časopisech *Venkov*, *Cesta* nebo *Tribuna*. V nově založeném *Rudém právu* (vychází od roku 1920) se redaktorkou divadelní rubriky stává spisovatelka Marie Majerová, která referuje i o *Lysistratě*¹⁰⁹.

Po Švandově divadle hru uvádí i Městské divadlo na Královských Vinohradech, premiéra se konala 2. 2. 1926. Režisérem byl J. Bor a hra byla 13x reprízována. Stejný režisér hru nastudoval znovu v roce 1935 jako součást letního repertoáru divadla v sezóně 1935/36. Premiéra se konala 14. 6. 1935 a mezi recenzenty vzbudila velký ohlas. Tentokrát se *Lysistrata* dočkala 19 repríz. Překlad nebyl vydán knižně, nedochoval se ani strojopis. V osobním fondu A. Bresky v Památníku národního písemnictví je uložen pouze rukopis s poznámkami a vpisky.

---

¹⁰⁵ Sk.: Carlo Gozzi: *Turandot*, zveřejněno v neznámém periodiku, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP, část výstřížky

¹⁰⁶ Engelmüller, K.: *Turandot*, zveřejněno v neznámém periodiku, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP, část výstřížky

¹⁰⁷ Gozzi, C.: *Turandot*, Máj, Praha 1924, Divadelní knihovna Máje sv. 99, 134 s., přel. A. Breska

¹⁰⁸ Městské divadlo Zlín – Carlo Gozzi, Vladimír Fekar, Jiří Trnka: *Princezna Turandot*. Režie Jiří Trnka, scéna Michaela Hořejší, dramaturgie Vladimír Fekar, překlad A. Breska. Premiéra 16.2.2008.

¹⁰⁹ M.M. [= M. Majerová], *Sezona se začíná*, RP, r. 4, 1923, č. 221

Jako poslední měla 8.12. 1923 premiéru komedie A. Savoira *Hra o vše*. Ve Švandově divadle v Praze ji režíroval J. Bor. Strojopis komedie pod názvem *Banco!* *Hra o vše* je uložen v Divadelním ústavu.

Roku 1923 Breska slaví 50. narozeniny a v časopisech se objevují blahopřejné články. Neznámý redaktor ve *Zvonu* hodnotí Breskovu původní a překladatelskou tvorbu takto:

„*Jest jemný brusič formy, jasný oslavovatel života a prudkých citových zvlnění, lyrik nitra neširokých říší, zbožňovatel krásy a jejích darů. Vykonal také značnou práci překladatelskou, uváděje k nám práce nevšedního významu z francouzštiny, němčiny i polštiny*¹¹⁰. *Překlady jeho vynikají péčí a přesností.*“¹¹¹

V sezóně 1924/25 má ve Stavovském divadle opět premiéru hra v Breskově překladu. Pod názvem *Turcaret-Mercadet* je v jednom představení společně uvedena hra *Turcaret* A. R. Lesage s hrou *Mercadet* H. de Balzaka. V režii J. Hurta a V. Nováka má představení od 16.12.1924 do 1. 3.1925 celkem 10 repríz.¹¹² Těsně před premiérou píše Breska do časopisu Národní a Stavovské divadlo referát o této hře¹¹³ a vysvětluje spojení obou děl („*komedie finančních taškářů*“). Popisuje zde děj *Turcareta* a srovnává jej z *Mercadetem*, ale o překladu se vůbec nezmiňuje. Breska z této dvojice překládá pouze hru A. R. Lesage *Turcaret*, druhou hru volně zpracovává Joža Noville.

Recenze obou veseloher vycházejí např. v časopise *Zvon*, *Tribuna* nebo v deníku *Rudé právo*. Recenze oceňují technicky dobré zvládnutí hry a zábavnost pro obecnost, úroveň překladu bohužel nezmiňují.

Obě hry vydává roku 1925 knižně nakladatelství Zora¹¹⁴, a to v edici *České divadlo*, která byla určena pro dělnické ochotníky. Breska píše do této knihy i předmluvu.

Roku 1925 je uveřejněn překlad slavného románu J. W. von Goethe *Utrpení mladého Werthera*¹¹⁵. Po E. Miřiovském a O. Reindlovi je Breska třetím překladatelem,

---

¹¹⁰ zde má autor nejspíše na mysli překlad S. Przybyszewského *Přes palubu*. Przybyszewski je sice Polák, ale raná díla píše německy, jedná se tedy o překlad z němčiny

¹¹¹ ©: Kladenský rodák, spisovatel Alfons Breska, *Zvon*, r. 23, 1922-23, č. 52, str. 724

¹¹² Archiv ND [online]. Praha: Národní divadlo, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z [www: <http://archiv.narodni-divadlo.cz>](http://archiv.narodni-divadlo.cz)

¹¹³ Breska, A.: *Turcaret-Mercadet - Ku premiéře komedií finančních taškářů*, Národní a Stavovské divadlo, r. 1924, sv. 2, č. 15, str. 1, vych. 5.12. 1924

¹¹⁴ Balzac, H. de: *Mercadet*, Zora, Praha 1925, 71s., *České divadlo* sv. 63, volně zpracovala J. Neville Lesage, A. R.: *Turcaret*, Zora, Praha 1925, 95 s., *České divadlo* sv. 52, přel. A. Breska

¹¹⁵ Goethe, J.W.: *Utrpení mladého Werthera*, F. Topič, Praha 1925, 153 s., přel. A. Breska

který v období 1900 - 1925 tento román vydává. Posledním překladem tohoto roku je Balzakova *Mládenecká domácnost*¹¹⁶.

Po více než dvacetileté pauze opět vychází sbírka Breskovy původní poezie s názvem *Dvojí království*¹¹⁷. Jedná se o dvě delší epické básně s tematikou mravní dokonalosti, prezentované na příběhu Ježíše Krista a Jana Husa. Bohužel se nedočká kladné recenze ani v tradičním listu starší generace Lumíru. Kritik sice oceňuje „*umně vybroušený blankvers zeyerovského úhozu*“, ale vzápětí kritizuje pojetí obou postav:

„*Pochybuji, zda zlidšťování a interpretování evangelia tímto způsobem jest hodno básníka.*“¹¹⁸

F. S. Procházka ve Zvonu¹¹⁹ zaujímá téměř opačné stanovisko. Kladně hodnotí překvapivou kombinaci obou postav a její psychologické vysvětlení, ale kritizuje strojenost veršů.

Roku 1926 vychází další původní práce A. Bresky, tentokrát cestopisná próza Paříž. Té se konečně dostává kladného přijetí. Recenzenti chválí zejména neotřelý pohled na Paříž, zvláštní postřehy nebo všímavost k obyčejným věcem:

„*Breska jde jako bystrý pozorovatel právě ve stopách projevů tohoto rázovitého života, a to je právě originelní v jeho knize, že nalézá zajímavou spojitost leckde tam, kde na první pohled není zjevna. (...) Tato všestrannost činí knihu Breskovu nejen velmi poutavou, nýbrž způsobitou pověděti návštěvníku Paříže více než obsažné příručky informační nebo jednostranné monografie doktrinářských znalců.*“¹²⁰

Divadelní premiéru mají v tomto roce další Breskovy překlady. Ojedinelý je překlad ze španělštiny, hra P. Calderona de la Barca *Veřejné tajemství*. Kromě překladu Breska hru i upravil pro moderní jeviště. Poprvé bylo *Veřejné tajemství* uvedeno 23. 1. 1926 ve Švandově divadle na Smíchově, režie se ujal J. Lébl. Překlad nebyl knižně vydán a dochoval se v rukopise v osobním fondu A. Bresky v PNP.

Překlad dalšího dramatu, *Rozmary lásky* Itala C. Gozziho, se nedochoval vůbec¹²¹. Dle časopiseckých a novinových recenzí se premiéra konala 6. 2. 1926 v divadle na Slupi v Praze.

Knižně jsou dále vydány čtyři překlady prózy - novely H. de Balzaka *Modesta Mignonová*¹²² a *Opuštěná žena. Petr Grasson*¹²³, román E. Keyserlinga *Večerní domy*¹²⁴ a *Tři novely*¹²⁵ P. Mérimée.

¹¹⁶ Balzac, H. de: *Mládenecká domácnost*, Praha : [s.n.], 1925, 390 s., přel. A. Breska

¹¹⁷ Breska, A.: *Dvojí království*, Zora, Praha 1925, 32s.

¹¹⁸ A.N. (A. Novák): Alfons Breska: *Dvojí království*, in: Lumír, r. 53, 1926-27, č. 3, str. 160

¹¹⁹ -pa- [= F. S. Procházka]: Alfons Breska: *Dvojí království*, Zvon, r. 26, 1925-26, č. 31, str. 433-434

¹²⁰ Šk. [= F. Skácelík]: Alfons Breska: *Paříž*, Lumír, r. 53, 1926-27, č. 8, str. 445-446

¹²¹ upozorňuje na něj Lexikon české literatury 1 (A-G), ed. Forst, V.; Opelík, J., Academia, Praha 1985, 900s. ISBN 80-200-0469-6, str. 300

Od roku 1926 řídí Breska v nakladatelství O. Petra v Praze edici *Opál*, ve které pod Breskovým vedením vycházely překlady knih francouzských autorů. Edice vycházela pouze do roku 1928, celkem vyšly 4 svazky v překladech F. Jelínka, A. Bresky nebo B. Breskové¹²⁶. Nakladatelství O. Petra vydává v tomto období i další Breskovy překlady.

Roku 1927 opět vychází sbírka Breskovy původní poezie s názvem *Divoká labuť*¹²⁷. Je zřejmé, že Breskova poetika prošla vývojem zejména po formální stránce. Verš je rytmický, ale zakončení není rýmované, jak známe z jeho předchozí tvorby. Volné, až nejasné je i členění na jednotlivé sloky. Motivicky ovšem Breska nevybočuje ze svých minulých sbírek, opět se setkáme se sny, cizinci, princeznami a pohádkami. Recenzí je mnoho - vycházejí např. v Lumíru, Zvonu, Českém slovu nebo České osvětě.

Dle posudku J. M. Augusty v Lumíru¹²⁸ se Breska touto sbírkou definitivně přiřadil k parnasistním romantikům, zejména k J. Zeyerovi. Zároveň vnímá Breskovu poetiku jako staromódní:

„Tím vším, neúkojným smutkem a přecitlivělostí, fantastickou dekorací příběhu i jeho melancholickou pointou kniha stává se jaksi cizím hlasem v dnešní době, ozvěnou z konce minulého století a vyžaduje, aby čtenář bral ji do ruky jako časem brává do ruky romantiky, aby za zvláštních nálad se pokochal ciselovanými verši, z nichž voní zašlé kouzlo minulých dob...“

F. S. Procházka ve Zvonu¹²⁹ kladně hodnotí plynulost Breskova vyprávění, přestože příběh není ničím zvláštní. Oproti předchozí próze *Paříž* a sbírce *Dvojí království* se podle Procházky Breska navrácí zpět k romantickým snům.

Z téhož roku pochází i překlad prózy H. de Balzaka *Albert Savarus*¹³⁰.

Roku 1928 vzniká pouze překlad dramatu A. Savoira *Osmá a první*, který je dochován ve strojopisné podobě v Divadelním ústavu Praha. Premiéra se konala 6.6.1928 v Městském divadle na Královských Vinohradech. Hru režijně vedl J. Bor,

---

¹²² Balzac, H. de: Modesta Mignonová, Oldřich Petr, Praha 1926, 366 s., přel. A. Breska

¹²³ Balzac, H. de: Opuštěná žena. Petr Grasson, Zora, Praha 1926, 91s., přel. A. Breska

¹²⁴ Keyserling, E.: Večerní domy, Pražská akc. tiskárna, Praha 1926, 153 s., přel. A. Breska

¹²⁵ Mérimée, P.: Tři novely (Partie trikraku; Etruská váza; Tamango), Zora, Praha 1926, 67 s., přel. A. Breska

¹²⁶ Boylesve, R.: Zobání, Oldřich Petr, Praha 1926, edice Opál, sv. 1, přel. F. Jelínek; Jaloux, E.: Nerozhodná, Oldřich Petr, Praha 1926, edice Opál, sv. 2, přel. F. Jelínek; Mauriac, F.: Genitrix, Oldřich Petr, Praha 1927, edice Opál, sv. 3 přel. B. Bresková; Béraud H.: Les oběšeného templáře, Oldřich Petr, Praha 1928, edice Opál, sv. 4 přel. A. Breska

¹²⁷ Breska, A.: Divoká labuť, Zora, Praha 1927, 44 s.

¹²⁸ Augusta, J. M.: Alfons Breska: Divoká labuť, Lumír, r. 54, 1927-28, č. 3, str. 163-164

¹²⁹ -pa- [= F. S. Procházka]: Alfons Breska: Divoká labuť, Zvon, r. 27, 1926-27, č. 51, str. 714-715

¹³⁰ Balzac, H. de: Albert Savarus, B. Janda, Praha 1927, 378 s., přel. A. Breska

který se po odchodu J. Kvapila stal hlavním režisérem vinohradského divadla. Hra se dočkala 39 repríz. Premiéru hodnotí v divadelní rubrice Rudé právo, Tribuna, Samostatnost nebo Zvon. Považují ji za lehkou hříčku bez psychologické hloubky, která má ale u publika velký úspěch.

V roce 1929 byly vydány tři knihy s překlady z francouzštiny. První obsahuje tři novely Honoré de Balzaka - *Prokleté dítě*, *Massimila Doniova*, *Taneční zábava v Sceaux*¹³¹. Další dva překlady vyšly ve nakladatelství Sfinx B. Jandy jako za sebou následující svazky edice Nové cíle a Devítikorunovka. Jednalo se o překlady E. Zoly *Paní Sourdisová*¹³² a *Jak se lidé žení*¹³³.

Roku 1930 následují dva překlady z němčiny, které vydávají renomovaná nakladatelství J. Otty a K. Neumannové. Ve Sborníku sv. poesie J. Otty vychází drama H. von Hofmannsthal *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*¹³⁴. V edici Knihy dobrých autorů vychází u K. Neumannové debut mladého německého spisovatele W. Seidla *Anastase a netvor Richard Wagner*¹³⁵. Se Seidlem si Breska během roku 1930 dopisoval, několikrát se setkali. Seidl zveřejňuje pochvalnou recenzi překladu Hofmannsthal v listech Prager Presse a Prager Tagblatt. O Seidlovi si Breska poznamenává:

„Nadaný německý spisovatel, jehož první knihu *Anastáz a netvor Richard Wagner* přeložil A. B. pro *Knihy dobrých autorů Kam. Neumannové*. Vydal pak ještě román *Romeo im Fegefeuer*, psal recenze do *Prager Tagblattu* a *Prager Presse*. Zemřel mlád, málo přes třicet na italském zájezdu otravou z uzenin asi r. 1934.“

V nakladatelském časopise *Rozpravy Aventina* hodnotí Seidlův román překladatel a lingvista P. Eisner¹³⁶. O úrovni překladu se nezmiňuje, z textu spíše vyplývá, že četl Seidlův román v originále. Eisner se spíše dotýká tématu románu, střetnutí dvou etnických oblastí. To je v roce 1930 nanejvýš aktuální.

---

¹³¹ Balzac, H. de: *Prokleté dítě*; *Massimila Doniova*; *Taneční zábava v Sceaux*; Oldřich Petr, Praha 1929, 301 s., přel. A. Breska

¹³² Zola, E.: *Paní Sourdisová*, Sfinx, B. Janda, 1929, 121 s., *Nové cíle* sv. 367, přel. A. Breska

¹³³ Zola, E.: *Jak se lidé žení*, Sfinx, B. Janda, Praha 1929, 134 s., *Nové cíle* sv. 368, přel. A. Breska

¹³⁴ Hofmannsthal, H. von: *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, Otto, Praha 1930, 141 s., *Sborník světové poesie*, Sv. 162, přel. A. Breska

¹³⁵ Seidl, W.: *Anastase a netvor Richard Wagner*, Kamilla Neumannová, Praha, 1930, 130 s., *Knihy dobrých autorů*; Sv. 189, přel. A. Breska

¹³⁶ Eisner, P.: *Román wagnerismu*, *Rozpravy Aventina*, r. 5, 1929-30, str. 387

V dalších letech přestává Breska překládat dramata a prózu a věnuje se výhradně poezii. Vydává tři vlastní sbírky básní, dva významné výběry německé poezie a antologii japonských haiku.

První sbírkou básní je nové a rozšířené vydání prvotiny z roku 1900 *V zajetí trpaslíků*, které Breska nazval *Rytíř chiméry*¹³⁷. Tato sbírka vychází na konci roku 1932 vlastním nákladem spisovatelovým a Breska ji jako novoroční dárek rozesílá svým přátelům a osobnostem literárního života (např. F.X. Šalda, V. Štech, I. Herrmann, M. Hýsek, A. Klášterský, B. Knoesl). Ohlasy v korespondenci jsou výhradně děkvné a kladné. V literárních časopisech Lumír a Zvon se žádná recenze neobjevuje, ohlas najdeme pouze v časopise Venkov¹³⁸ a v listu Prager Presse¹³⁹.

Roku 1933 připomínají četné deníky a literární časopisy Breskovy 60. narozeniny. Z. Kalista¹⁴⁰ hodnotí v Lumíru jeho původní tvorbu jako niternou, snovou, plnou fantastických zákoutí a označuje ho za básníka novoromantického ražení s odstupem od vnější skutečnosti. Breskova povaha a odstup od skutečnosti se podle něj projevují i v jeho překladatelské metodě:

„Ale i vlastní překladatelský způsob práce Breskovy, velmi pečlivé ve volbě a skloubení výrazu a nasvědčující zřetelně tomu, jak se Breska intensivně zabral do studia toho či onoho autora, vede nás zase k obrazu autora, zabraného ve své čtení a zažívajícího ve svém odstupu velmi živě obrazy jiných světů, jiných životů mimo rámeček skutečnosti, která jej obklopuje.“

V. Brtník¹⁴¹ se ve Zvonu zaměřuje na styl a motiviku Breskovy původní tvorby a stejně jako Z. Kalista kladně hodnotí pečlivost a propracovanost verše:

„Jemný básník čistého výrazu, školený na knihách Vrchlického, ale velmi blízký německým romantikům, trpící jako oni neúkojným bolem z rozporu snu a života, úzkostně se chránící před všedností prašného dne, uniká před ní v pohádku, do světa skřítků a vil, do samoty, která mu kouzlí říši čarovných vidin, pro jejíž zpodobení vybírá co nejpečlivěji slova své zasněné, ale přece plnozvuké písně, vázané přísnými zákony formy, nikdy prostě neimprovisované, ale vždy plastické a přesvědčující v obraze i v náladě.“

Mnoho gratulací k jubileu najdeme i v dochované korespondenci (např. od překladatele J. Boreckého, redaktorů Národních listů V. Červinky a K. Scheinpfluga, redaktora Zvonu F. S. Procházky, J. S. Gutha-Jarkovského, spisovatelů B. Knoesla a J. Kvapila).

¹³⁷ Breska, A.: Rytíř chiméry, nákladem spisovatelovým, Praha 1932, 26 s.

¹³⁸ Brtník, V.: Alfons Breska: Rytíř chiméry, Venkov, r. 28, 1933, č. 185, str. 6

¹³⁹ P.E. [= P. Eisner]: Weihnachtsdrucke, Prager Presse, r. 13, 1933, č. 5, str. 6

¹⁴⁰ V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: Alfons Breska, Lumír, r. 59, 1932-33, str. 9-10

¹⁴¹ btk. [= V. Brtník]: Básník Alfons Breska, Zvon, r. 33, 1932-33, č. 43, str. 603

Léta 1934 a 1935 znamenají pro Bresku jako překladatele velký úspěch - roku 1934 vydává výbor z díla raného německého romantika a filosofa Novalise¹⁴², o rok později antologii německých romantiků *Modrá květina*¹⁴³. Kritika reaguje na oba výbory velmi pozitivně, kladně hodnotí zejména básnickou úroveň překladu. Podrobně se oběma výborům a jejich přijetí věnujeme v kapitole 3.

Roku 1937 vydává Breska další sbírku původních básní *Napoleon*¹⁴⁴. Recenzi je opět poměrně málo, pozitivně ji hodnotí např. F. S. Procházka ve *Zvonu*¹⁴⁵.

„Breska studoval zevrubně Napoleonův život i ovzduší doby, vnikl pronikavě do psychologie vojáka, imperátora i milence, a jeho pětistopý jambický blankvers plyne až k napoleonovu skonu. Báseň mohla by zajímat i francouzské napoleonovy ctitele, kdyby ji mohli čísti ve svém jazyku.“

V korespondenci za ni děkuje např. spisovatel J. S. Machar nebo překladatel A. Klášterský, ale ani jeden z nich básně nijak nehodnotí.

Ve stejném roce vychází jediný Breskův překlad z japonštiny, obsáhlá antologie z japonských básníků haiku 17. a 18. století *Mléčná dráha*¹⁴⁶, kterou Breska doplnil obsáhlým informačním úvodem. Ohlas na vydání překladů z japonštiny byl velký, recenze se objevují v časopisech Lumír, Rozhledy po literatuře a umění nebo Zvon. Z. Kalista v Lumíru velmi vyzdvihuje úroveň překladu a píše:

„I konečně úvodní studie, kterou Breska doprovodil svoji knihu, ukazuje zřetelně, jak se zabral do světa svých haiku. A v této intenzitě je opět cena knihy, která vyniká značně nad obvyklý průměr naší překladové literatury (...).“¹⁴⁷

O dobré úrovni překladu svědčí i to, že se *Mléčná dráha* dočkala nového vydání v roce 1999¹⁴⁸. Podrobně se tomuto výboru věnujeme v kapitole 3.

Poslední vlastní básnickou sbírkou, a poslední knihou vůbec, kterou Breska za svého života vydal tiskem, byla sbírka *Zrcadlení*¹⁴⁹ z roku 1938. Obsahuje celkem 20 básní, z nichž je 10 převzato ze sbírky *Zlaté stíny* z roku 1903 a přepracováno. Někde Breska upravuje pouze pravopis a přizpůsobuje ho modernější normě, v některých básních ale vypouští celé sloky a mění tím celkový význam veršů. Na sbírku reaguje

¹⁴² Novalis: Novalis (výbor), Praha, Pražská akciová tiskárna, 1934, 36 s., přel. A. Breska

¹⁴³ *Modrá květina*: Anthologie z německých romantiků, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s., přel. A. Breska

¹⁴⁴ Breska, A.: *Napoleon*, Praha, Pražská akciová tiskárna, 1937, 85 s.

¹⁴⁵ -pa- [= F. S. Procházka]: Alfons Breska: *Napoleon*, *Zvon*, r. 37, 1936-37, č. 38, str. 531

¹⁴⁶ *Mléčná dráha*, Praha, Japonské sdružení při Orientálním ústavě, 1937, 127 s., přel. A. Breska

¹⁴⁷ V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: *Z nových básnických překladů*, *Lumír*, r. 64, 1937-38, č. 3, str. 157-169

¹⁴⁸ *Mléčná dráha* - antologie z japonských básníků haiku XVII. a XVIII. století, Praha, Aurora 1999, 2. vyd., 159 s., přel. A. Breska

¹⁴⁹ Breska, A.: *Zrcadlení*, Praha, Melantrich, 1938, 27 s.

opět Z. Kalista v Lumíru¹⁵⁰ a B. Slavík ve Zvonu¹⁵¹. Další recenze najdeme v časopisech Naše doba nebo Samostatnost. B. Slavík ve svém posudku zdůrazňuje zejména rozpor mezi Breskovou lyrikou a situací v roce 1938:

„Není snad většího rozdílu mezi touto dobou a lyrikou, spředenou z mámivého okouzlení letní přírodou i orosenou harmonickým vyrovnáním životním. Kříšťálně svěží melodie i cudné přitlumení citu zavádí obrazně členěný verš do rytmické i tematické roviny, z níž není vzestupu ani srázu. Odtud obava, aby úzkostné cizelérství slova nezplanělo v pouhém artismu.“

V korespondenci za sbírku děkují např. redaktor Národních listů V. Červinka nebo redaktor Národní politiky K. Engelmüller.

Od roku 1938 do Breskovy smrti v roce 1946 již knižně nic nevychází. Roku 1940 zveřejňuje Breska ještě několik původních básní v deníku Lidové noviny a v časopise Ženský obzor. Poslední překlady, které jsou za Breskova života otištěny, pocházejí z roku 1944 a vyšly v Lidových novinách. Jedná se o báseň M. Dauthendeye *Ohnivou růží je měsíc dnes*¹⁵² a o báseň S. George *Nuž neotálej*¹⁵³.

V roce 1948 vydává B. Bresková z pozůstalosti výbor poezie G. Rodenbacha *Z říše ticha*¹⁵⁴. Rukopis je uložen v Památníku národního písemnictví s poznámkami

B. Breskové na titulní straně a uvnitř rukopisu:

„Alfons Breska zemřel 26.9.1946. Výbor básní byl vydán jeho manželkou B. Breskovou v r. 1948.“
“Na pamět 75. narozenin svého chotě Alfonse Bresky vydala z jeho literární pozůstalosti tuto knihu překladů Beatrice Bresková v Praze 1948.“

Ve fondu A. Bresky v Památníku národního písemnictví (PNP) a v archivech Divadelního ústavu a Divadelního oddělení Národního muzea se nachází ještě několik rukopisů (příp. strojopisů) Breskových překladů divadelních her, ty avšak nejsou datovány. V PNP jsou uloženy dvě verze dramatu H. de Balzaka *Pensionát paní Vauquerové*¹⁵⁵, jedná se o rukopis s poznámkami a čistopis s poznámkou „překlad a dramaturgie díla H. de Balzaka *Otec Goriot*“. Dále se tam nachází čistopis (přepsáno B. Breskovou) dramatu o 3 dějstvích s názvem *Dobyvatelé*¹⁵⁶. Jako autor je uveden

¹⁵⁰ Hrbek, V. [= Z. Kalista]: Lyrická tříšť, Lumír, r. 65, 1938-1939, č. 9-10, str. 494-499

¹⁵¹ Slavík, B.: Alfons Breska: Zrcadlení, Zvon, r. 39, 1938-1939, č. 13, str. 182

¹⁵² Dauthendey, M.: Ohnivou růží je měsíc dnes, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 42, str. 1, přel. A. Breska

¹⁵³ George, S.: Nuž neotálej, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 41, str. 1, přel. A. Breska

¹⁵⁴ Rodenbach, G.: Z říše ticha, Praha, Beatrice Bresková, 1948, 38 s., přel. A. Breska

¹⁵⁵ Balzac, H. de, Pensionát paní Vauquerové, Památník národního písemnictví, fond A. Breska, rukopisy vlastní

¹⁵⁶ Méré, Ch. [A. Malraux?]: Dobyvatelé, Památník národního písemnictví, fond A. Breska, rukopisy vlastní

Charles Méré, dramatika tohoto jména se nám ale nepodařilo nikde najít. S názvem Dobyvatelé se setkáme pouze u románu francouzského autora André Malrauxe.

Dle honorářových poznámek B. Breskové dostal Breska roku 1916 honorář za překlad hry *Žlutý kaftan* pro divadlo v Plzni. Jedná se nejspíše o hru G. Hazeltona *Žlutý háv*, která měla premiéru v únoru 1917 v Městském divadle v Plzni.

V korespondenci s ředitelem Švandova divadla v Plzni R. Kadlecem z roku 1925 najdeme zmínku o překladu hry *Král Hotelů*. Dle dopisu z 10. 1. 1925 Breska hru sice přeložil, ale nebude se uvádět, protože divadlo údajně nemá čas na nastudování a hra je divácky náročná. Existenci hry se nám nepodařilo nijak doložit, neznáme ani jméno autora a název hry v originále.

Není vyloučeno, že Breska pro Švandovo divadlo v Plzni překládal i další dramata. Archiv tohoto divadla ale obsahuje pouze dokumenty za posledních několik let, původní archiv dle vyjádření jeho pracovníků za nejasných okolností zanikl, byl rozkraden či rozdán. Část archivu vlastní Divadelní oddělení Národního muzea a Divadelní ústav, žádné Breskovy překlady se mezi těmito dokumenty nenacházejí.

V Breskově osobním fondu v PNP se nacházejí dva typy rukopisů. První skupinu tvoří rukopisy psané obyčejnou tužkou Breskovým téměř nečitelným psacím písmem, které obsahují mnoho poznámek a dodatečných vpisků. Druhá skupina obsahuje rukopisy, které jsou přepsány buď přímo Breskou nebo jeho manželkou B. Breskovou. Tyto čistopisy byly patrně připravovány pro vydání sebraných spisů, na které v jedné z poznámek upozorňuje i B. Bresková:

„Nyní s titulem Bouře a s textem značně přepracovaným chystal se autor vydati ji znovu v plánovaném souboru svých prací. Pro jeho úmrtí k tomu bohužel nedošlo.“

Po roce 1918 pokračuje Breska v práci pro různé organizace spisovatelů. Na činnost **Spolku českých spisovatelů belletristů Máj** navazuje **Syndikát českých spisovatelů**, který vzniká roku 1918, aby hájil hmotné zájmy spisovatelstva a zprostředkoval jednání s nakladateli. Původně do něj mohli patřit jen spisovatelé beletristé, později se ale rozšiřuje i na vědecké spisovatele a hudební skladatele. Syndikát poskytuje autorům právní pomoc, stanovuje minimální honoráře a vydává Věstník, ve kterém své členy informuje o činnosti. V prosinci 1919 je Breska zvolen do výboru Syndikátu, kde

zastává funkci jednatele¹⁵⁷, kterou vykonává až do roku 1941, kdy je nucen ze zdravotních důvodů rezignovat. Členové nového výboru (předseda J. Borecký a jednatel Fr. Sekanina) mu roku 1943 posílají gratulaci k narozeninám, ve které vyzdvihují jeho tvorbu:

„Děkujeme Ti, vzácný příteli a druhu, za ty všechny zcela mimořádné a nevšední dary poesie i prosy, kterými jsi tak bohatě okrášlil náš literární lán poetický, a prosíme dobrotivý osud, aby Tobě i všem Tvým drahým udělil do dlouhých a dlouhých let života hojně zdraví, zdaru i Božího požehnání ve všem, co krásného podniknete.“

Předsednickou funkci zastával Breska od roku 1922 v **Muzejním odboru Společnosti Jaroslava Vrchlického** v Praze. Společnost Jaroslava Vrchlického byla založena roku 1913 s úkolem propagovat a řádně vydávat Vrchlického díla doma i v zahraničí a zřídit Muzeum Jaroslava Vrchlického. Společnost se za tímto účelem dělila na dva odbory, literární a muzejní. Cílem Muzejního odboru za Breskova předsednictví byla instalace Muzea Jaroslava Vrchlického v Klementinu. K tomu došlo v roce 1922, do Klementina byla přemístěna i básníková knihovna. Správcem muzea se stal jednatel Společnosti Jaroslava Vrchlického V. Brtník. Muzeum se v Klementinu nacházelo až do roku 1941, samotná Společnost roku 1940 zaniká.

Roku 1937 se Breska pokouší kandidovat do **České akademie věd a umění**, bohužel neúspěšně. Při kandidatuře mu pomáhá spisovatel a překladatel A. Klášterský, který mu také v dopise z 15. 11. 1937¹⁵⁸ sděluje výsledek voleb:

*Milý příteli,
cítím povinnost, přátelskou povinnost, informovat Vás, jak to dopadlo s Vaší kandidaturou v Ak. Zařukal jsem u svých přátel, ale nepochodil jsem. Uznávaly se Vše zásluhy jako překladatele básn. děl, ale Vaše původní dílo nezdálo se jim dost velké. A tak jsem radši od kandidatury upustil, abych Vás nevystavil prohře, shledav, že byste dostal jen velmi málo hlasů. Stejný osud jako Vás potkává celou řadu jiných - ústně Vám o tom povím více. Nedělejte si z toho nic, co nejde tentokráte, může se povést jindy, až vydáte další své básnické knihy. Buďte zdrav!*

Se srd. pozdravem,

Vám oddaný Klášterský

I přes Klášterského optimismus vydává Breska za svého života už jen jednu původní básnickou sbírku a členem České akademie věd a umění se nikdy nestane.

---

¹⁵⁷ Předsedou byl zvolen V. Dyk, místopředsedou A. Novák, pokladníkem A.M. Tilschová a zapisovatelem K. Čapek

¹⁵⁸ uloženo v PNP, fond A. Breska, korespondence přijatá

V dochované autobiografii Breska hodnotí svůj přínos literatuře takto:

„Breskovi podařilo se v lyrice prohloubením a symbolisováním pohádkových zjevů vyjádřit nové citění moderního člověka.“

2.8. Shrnutí

V období 1918-1945 Breska omezuje své původní časopisecké příspěvky, jeho básně vycházejí spíše ojediněle v časopisech zábavního charakteru a v přílohách novin. Intenzivněji začíná Breska publikovat po roce 1925, kdy odchází z poštovní služby do důchodu.

Knižně vydává dalších 5 sbírek vlastní poezie, které se ale nesetkávají s pozitivním přijetím. Kritizováno je zejména opakování stále stejných motivů, jazyková vyumělkovanost a dekorativnost. Někteří recenzenti kladně hodnotí vybroušenou formu básní. Úspěšné je vydání prózy Paříž, Breska je chválen zejména za neotřelý úhel pohledu. Ohlasy na jeho dílo se objevují výhradně v tradičních literárních a zábavních časopisech, nově zakládané časopisy mladé generace Breskovi nevěnují pozornost.

I v tomto období je významnější Breskova tvorba překladatelská. Knižně vychází celkem 26 překladů z německé, francouzské a ojediněle i španělské, italské a japonské literatury. V pražských a plzeňských divadlech má premiéru má celkem 9 her v Breskově překladu, několik z nich je uváděno opakovaně. Z dochovaných rukopisů je zřejmé, že Breska své překlady divadelních her doplňoval i scénickými poznámkami a upravoval je pro potřeby jednotlivých divadel.

Největší ohlas v tomto období vyvolávají dvě antologie německé poezie a antologie japonských haiku, kterým se věnujeme v následující kapitole.

Dlouhého trvání nemá Breskova činnost redaktorská, obě edice, které během 20. let řídil, brzy zanikají.

I po roce 1918 pokračuje Breska ve spolkové činnosti, řídicí funkce zastává v Syndikátu českých spisovatelů a v Muzejním odboru Společnosti Jaroslava Vrchlického. Jeho kandidatura na členství v České akademii věd a umění je však neúspěšná.

Breska se snažil své dílo uspořádat pro nové souborné vydání, k němuž kvůli jeho úmrtí nedošlo. Breskova manželka Beatrice se poté snažila vydat další Breskovy překlady z pozůstalosti, ale zájem nakladatelství byl malý.

3. Antologie

3.1. Novalis a Modrá květina

Dílem básníka německé raného romantismu Novalise (1772 - 1801, vl. jménem Georg Friedrich Philipp Freiherr von Hardenberg) se Breska zabýval v podstatě celý život. Roku 1900 se v Lumíru objevují první překlady Novalisových básní¹⁵⁹, roku 1901 je v Hlasu Národa publikován Breskův překlad *Písň křižáka*¹⁶⁰. Roku 1911 vydává Breska překlad Novalisových *Sajských učenníků* knižně¹⁶¹. Breska je první, kdo tento románový fragment překládá do češtiny celý. Po názvem *Učedníci sajští* byl Breskův překlad v nezměněné podobě vydán znovu v roce 1996¹⁶². Dalších překladů se dočkala pouze část tohoto románu, pohádka *O Hyacintovi a Růžičce*, většinou pod názvem *Hyacint a Růženka*. Přeložili ji např. Karel Janout v roce 1940¹⁶³ nebo Valter Feldstein roku 1971¹⁶⁴.

Roku 1934 vydává Breska výbor *Novalis*¹⁶⁵, kde zveřejňuje překlad prozaické verze *Hymen noci*. Originální text *Hymnen an die Nacht* existuje ve dvou verzích. První verzi je rukopis, který je psaný ve verších, druhá verze je psaná rytmičkou prózou a prokládaná verši. Prozaickou verzi poprvé uveřejnili August Wilhelm Schlegel a Friedrich Schlegel roku 1800 v časopise Athenäum.

První překlad s názvem *Hymny na noc* pochází z roku 1917, překladatelem byl A. Král¹⁶⁶. Následuje překlad Breskův, který se nachází ve výboru Novalis z roku 1934. Jedná se o překlad prozaické verze *Hymnen an die Nacht*, podle poznámky na konci knihy Breska překládal podle 5. vydání Novalisových spisů, které vydali L. Tieck a F. Schlegel roku 1837. Breska měl ale k dispozici i původní veršovanou verzi rukopisnou, podle které provedl v prozaické verzi některé opravy. V osobním fondu A. Bresky v Památníku národního písemnictví se nachází celkem 3 sešity, ve kterých je pracovní verze překladu *Hymen noci* ve verších, podle původního rukopisu. Ve dvou sloupcích je vedle sebe originální text a překlad do češtiny. Text překladu obsahuje mnoho poznámek, škrtnů a vpisků. Kromě této pracovní verze je v pozůstalosti i čistý

---

¹⁵⁹ Novalis: Karbunkul, Zřím na tisíc tvých zobrazení, Lumír, r. 28, 1899-1900, str. 393

¹⁶⁰ Novalis: Písň křižáka, Hlas Národa, 1901, č. 289, Nedělní Listy, str. 1

¹⁶¹ Novalis: Sajští učenníci, 1. vyd. Praha, Hynek, 1911, 76 s., přel. A. Breska

¹⁶² Novalis: Učedníci sajští, 2. vyd. Liberec, Dauphin 1996, 69 s., přel. A. Breska

¹⁶³ Novalis: Hyacint a Růženka, Rakovník, J. A. Verner, 1940, 18 s., přel. K. Janout

¹⁶⁴ Novalis: Modrá květina (výbor), Praha, Odeon, 1971, 273 s., přel. V. Feldstein

¹⁶⁵ Novalis: Novalis (výbor), Praha, Pražská akciová tiskárna, 1934, 36 s., přel. A. Breska

¹⁶⁶ Novalis: Hymny na noc, Praha, Veraikon, 1917, 26 s., přel. A. Král

přepis s definitivní verzí překladu. Rukopis není datovaný, ale z poznámky B. Breskové vyplývá, že tento překlad vznikl později než překlad prozaické verze, která byla vydána ve výboru Novalis roku 1934. Čistopis byl pravděpodobně připraven k vydání, ke kterému ale již nedošlo.

Vydání výboru Novalis se setkalo s velkým ohlasem. Kromě tradičních literárních časopisů Zvon a Lumír reagují i recenzenti v Lidových novinách, Českém slovu, Národním osvobození nebo v časopise Venkov. Jejich posudky jsou vesměs pochvalné, Z. Kalista v Lumíru dokonce vnímá knihu jako vítanou výjimku a osvěžení:

„Také jeho překlady z Novalise - navazující nepochybně na starší překladatelskou činnost Breskovu, která dotkla se už jednou tohoto autora (1913 vydal Breska překlad Novalisových „Učenníků sajských“) - jsou práce velmi solidní, která zřejmě prozrazuje, že překladatel byl veden skutečně určitou vnitřní potřebou k svému dílu. I tam, kde slova jsou snad poněkud stísněna, až zaplétají se jedno v druhé na úkor zřetelnosti tvarové, je vidět, že byla to především živá oddanost, která vedla překladatele, bořícího se plnou silou v hloubky překládaného básníka a chtějícího vynésti odtud vše, co zde byl nalezl.“¹⁶⁷

F. S. Procházka¹⁶⁸ ve Zvonu dává ve své recenzi do souvislosti životní postoj Novalisův a Breskův, který se vyznačuje únikem před skutečností do snu. Dále píše spíše o Novalisově životě, protože podle jeho názoru není české veřejnosti příliš znám.

„Breskův „Novalis“ je charakterisujícím reliefem německého básníka málo nám známého, jenž nebyl stvořen pro tento svět. Takové jest i jeho dílo. Knize by nebyl škodil stručný úvod.“

V korespondenci (dopis ze 4. 9. 1934) reaguje velmi pozitivně F. X. Šalda, kterému Breska sbírku poslal: *„Zvláště nejobtížnější z básní, ta přehluboká a přeradostná nazvaná „Zpěv mrtvých“, podařila se Vám nad všechno očekávání. Můžete být spokojen s výsledkem svého zápasu s tímto Andělem romantismu.“*

Po Breskově výboru z Novalise se začínají objevovat další výběry a překlady z Novalise od různých překladatelů. Roku 1940 vychází výbor *Ryzí květ*¹⁶⁹ překladatelky B. Věrné, pod názvem *Modrý květ*¹⁷⁰ se objevuje překlad románu *Heinrich von Ofterdingen*. Roku 1967 vydává překladatel I. Slavík výbor *Květinový prach*¹⁷¹. Nejobsáhlejší výbor s názvem *Modrá květina*¹⁷² z roku 1971 obsahuje román *Jindřich z Ofterdingen, Pohádku o Hyacintovi a Růžence* a *Hymny noci*. Přeložil V. Feldstein.

¹⁶⁷ V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista], Dva překlady, Lumír, r. 61, 1934-35, č. 2, str. 121-122

¹⁶⁸ -pa- [= F. S. Procházka]: Alfons Breska: Novalis, Zvon, r. 35, 1934-35, č. 3, str. 42

¹⁶⁹ Novalis: Ryzí květ (výbor), Olomouc, Dominikánská edice Krystal, 1940, 152 s., přel. B. Věrná

¹⁷⁰ Novalis: Modrý květ, Praha, Topič, 1940, 205 s., přel. V. F. Bláha

¹⁷¹ Novalis: Květinový prach (výbor), Praha, Mladá fronta 1967, 122 s., přel. I. Slavík

¹⁷² Novalis: Modrá květina (výbor), Praha, Odeon 1971, 273 s., přel. V. Feldstein

Breskova antologie německých romantiků *Modrá květina*¹⁷³ vychází roku 1935. Obsahuje 63 básní 12 autorů, jejichž tvorba spadá do období přelomu 18. a 19. století. Název výboru je inspirován symbolem hledání *modré květiny* (*blaue Blume*), dokonalosti a harmonie, který se poprvé objevil v Novalisově románovém fragmentu *Heinrich von Ofterdingen* a postupně se stal symbolem celého romantismu.

Část básní Breska již uveřejnil v minulých letech časopisecky, z výboru *Novalis* přejímá většinu překladů i do *Modré květiny* - části z *Hymen noci*, *Duchovních písní* i *Heinricha von Ofterdingen*. V Breskově pozůstalosti se nachází ještě několik rukopisných překladů básní s poznámkou „nezařazeno do *Modré květiny*“. Jedná se vesměs o další básně autorů, kteří již v *Modré květině* zastoupeni jsou. Breska v úvodu *Modré květiny* podotýká, že výbor obsahuje jenom jádro romantismu a sám by byl rád, kdyby do něj mohl zařadit více básní a rozšířit okruh autorů i na předchůdce a následovníky romantického hnutí:

„Žel, z toho všeho nebylo možno vydati nic, neboť není v Praze nakladatele, který by přijal antologii nečasových básníků o 300 stranách. Jen laskavosti redakce *Sborníku*¹⁷⁴ vděčím za to, že je mi možno uveřejniti aspoň ukázkou z nich.“¹⁷⁵

Ohlasy na tuto antologii jsou pozitivní a recenzenti zmiňují především fakt, že období romantismu patří k Breskovým nejoblíbenějším a že se romantické citění projevuje i v jeho vlastní poezii. Z. Kalista v Lumíru¹⁷⁶ kladně hodnotí úroveň překladu, ale zároveň upozorňuje na to, že *Modrá květina* stojí mimo hlavní literární zájem mladé generace:

„A zejména právě u Bresky, stojícího ve svém romantismu jaksi stranou přítomného literárního ruchu, pochopíte, že svým překladem odpovídá skutečně, jak shora psáno, jen „do jisté míry“ duchovému ladění dnešního mládí.“

F. S. Procházka ve *Zvonu*¹⁷⁷ zmiňuje, že se překladatel v překladech snaží zachovat i patinu originálů, zachování ducha originálu a čistou formu kladně hodnotí i B. Knoesl v osobní korespondenci (dopis z 23. 12. 1935).

Před Breskovým výběrem vycházely překlady německé romantické poezie spíše ojedinele. Jediným větším souborem je výbor z básní L. Uhlanda, který vydal roku 1897

¹⁷³ *Modrá květina*, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s., přel. A. Breska

¹⁷⁴ *Modrá květina* vychází jako 172. svazek *Sborníku* světové poesie, který byl vydáván od roku 1893 do roku 1941

¹⁷⁵ A. Breska: Úvod, in: *Modrá květina*, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s., str. 11-12

¹⁷⁶ V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: Poznámky o nových básnických překladech, *Lumír*, r. 62, 1935-36, č. 5, str. 304-306

¹⁷⁷ -pa- [= F. S. Procházka], *Antologie Modrá květina*, *Zvon*, r. 36, 1935-36, č. 18, str. 250-251

L. Arietto¹⁷⁸. Z roku 1917 pochází již zmiňovaný překlad Novalisových *Hymnen an die Nacht - Hymny na noc* od Aloise Krále¹⁷⁹. Roku 1930 je pod názvem *Hymny noci* překládá básník Bohuslav Reynek¹⁸⁰. Balady ze sbírky *Des Knaben Wunderhorn* C. Brentana a A. von Arnima překládá do češtiny roku 1933 O. F. Babler¹⁸¹.

Modrá květina je tedy prvním ucelenou ukázkou z díla básníků německého romantismu. Žádný výbor tohoto typu, který by zahrnoval větší počet autorů, u nás nebyl vydán ani v dalších letech až do současnosti. Vznikají ale antologie jednotlivých autorů. V 60. letech 20. století vydává překladatel I. Slavík výbor z díla J. von Eichendorffa *Věčný poutník stesk*¹⁸² a výbor z Novalise *Květinový prach*¹⁸³. Roku 1971 vzniká již výše zmíněný výbor z Novalise *Modrá květina*¹⁸⁴ překladatele V. Feldsteina. Z roku 1988 pochází výbor z prozaického a lyrického díla J. von Eichendorffa *Šálení podzimu*¹⁸⁵, který přeložil J. Munzar. Na Slovensku překládá německé romantiky J. Lenko, který roku 1988 vydává výběr ze svých překladů¹⁸⁶, který ale zahrnuje i autory z jiných epoch.

3.2. Mléčná dráha

Antologie z japonských básníků haiku vyšla nákladem Japonského sdružení při Orientálním ústavu v Praze roku 1938. Japonskou kulturou se Breska zabýval dlouhodobě, o japonském výtvarném umění psal referáty do *Nedělních listů*¹⁸⁷, mezi jeho rukopisy nalezneme listy s podrobným popisem typických japonských veršových útvarů tanka a haiku, dějiny básnictví od nejstarších dynastií až po současnost nebo podrobné charakteristiky jednotlivých období. V poznámkách dále najdeme seznam literatury, kterou si Breska k tomuto tématu vypsal. Jedná se o anglické nebo francouzské antologie z japonské poezie (např. *An Anthology of Haiku: Ancient and*

---

¹⁷⁸ Uhland, L.: *Romance a ballady*, Praha, J. Otto 1897, 143s., přel. L. Arietto

¹⁷⁹ Novalis: *Hymny na noc*, Praha, Veraikon, 1917, 26 s., přel. A. Král

¹⁸⁰ Novalis: *Hymny noci*, Praha, Ludvík Bradáč, 1930, 23s., přel. B. Reynek

¹⁸¹ Devět balad [ze sbírky Arnima a Brentana „Des Knaben Wunderhorn“], Otto F. Babler, Svatý Kopeček u Olomouce 1933, 41s.

¹⁸² Eichendorff, J. von: *Věčný poutník stesk*, Praha, Mladá fronta 1966, přel. I. Slavík

¹⁸³ Novalis: *Květinový prach* (výbor), Praha, Mladá fronta 1967, 122 s., přel. I. Slavík

¹⁸⁴ Novalis: *Modrá květina* (výbor), Praha, Odeon 1971, 273 s., přel. V. Feldstein

¹⁸⁵ Eichendorff, J. von: *Šálení podzimu: Výbor z prozaického a lyrického díla*, Praha, Odeon 1988, 154s., přel. J. Munzar

¹⁸⁶ Lenko, Július.: *Preklady: Vogelweide, Hölderlin, Novalis, Heine, Rilke, Trakl, Hesse*, Bratislava, Slovenský spisovateľ, 1988. 403 s.

¹⁸⁷ Breska, A.: *Utamaro. Malíř žen*, *Nedělní Listy*, č. 199, 1901, *Nedělní Listy*, str. 2-3

modern, translated and annotated by Asataro Miyaomori, Tokyo 1938; *Anthologie de la poésie japonaise*, G. Bonneau, 1935; Kikaku: *Les haïkaï de Kikakou*, Paris 1927).

I když se z poznámek nedá usoudit, zda Breska tyto cizojazyčné antologie opravdu četl, je zde možnost, že k anglickým nebo francouzským verzím při pořizování vlastních překladů také přihlížel.

Dle dochované rukopisné verze usuzujeme, že Breska překládal přímo z japonštiny, nikoli zprostředkovaně přes jiný jazyk či pomocí filologického překladu. Naši domněnku potvrzuje i Breskovo vyjádření ve vlastní autobiografii:

„Přeložil je přesně formou originálu a stal se tak prvním překladatelem z japonštiny u nás.“

Rukopis obsahuje básně ve dvou sloupcích, v prvním sloupci je japonský originál, ve druhém česká verze. Jedná se již o přepis B. Breskové, na mnoha místech jsou ale vpisky a dodatečné opravy, a to jak v japonských textech, tak i v textech českých.

Kromě rukopisu básní haiku obsahuje Breskův fond ještě jeden sešit překladů z japonštiny, kde již nejsou japonské originály a je čistě přepsán Breskou. Sešit je nadepsán *Duše Japonska - Dvanáct století japonské tanky*, domníváme se tedy, že šlo o další antologii z japonských básníků, která byla připravena pro tisk, ale k jejímuž vydání z neznámých důvodů nedošlo.

V Breskově abecedně řazeném rukopisném zápisníku najdeme i heslo *překlad*. Zabývá se v něm především obtížemi, které překlad z exotických jazyků přináší, ale zmiňuje i svou překladatelskou metodu:

„Čiňané říkají, že překlad je pouze rub krásného brokátu. Zachovává sice podobu vetkaných květů, ale ne jejich barvu a lesk. Je-li to částečně pravdivé pro básnické překlady z literatur západních, pro překlady z japonštiny platí to téměř doslova. Různost jazyků evropských a orientálních je tak veliká, že jejich přetlumočení samo o sobě činí již nesmírné potíže. Jiná příčina tkví v tom, že japonská lyrika utkvěla na dvou úžasně kratičkých formách, na jedenáctislabičné tance a sedmnáctislabičném haiku. Má-li básník vyjádřit tak nepatrným počtem slabik celou svou myšlenku, je nucen k úžasné stručnosti, ke zkratce, elipse, zámlkám, nápovědím. Je to spíš řada barevných skvrn, položených vedle sebe, několik substantiv sotva spojených, takže čtenář jen uhaduje a tuší jejich smysl. Pokusil jsem se především zachytit správný smysl, pak zachovat přesně počet slabik originálu. Při tom hleděl jsem vyhnouti se jakýmkoli vysvětlivkám.“

Pro poznání překladatelské metody je zejména důležitá zmínka o tom, že na prvním místě bylo pro Bresku zachování obsahu, poté se snažil zachovat formu. Následující kapitola ukazuje, že tento přístup není pro Bresku typický - oba analyzované překlady ukazují, že se Breska drží striktně formy originálu i na úkor srozumitelnosti. Je však

možné, že pro překlady z japonské poezie, tedy z exotického veršového systému, zvolil jiný přístup než pro překlady z němčiny.

Vydání antologie se setkalo s velkým ohlasem. Většina kritiků vyzdvihuje zejména vybroušenost překladu, zachování nálady originálu a oceňuje básnickou úroveň textů.

Z. Kalista, který se sám překlady japonské poezie zabýval, píše o *Mléčné dráze* v Lumíru toto:

„Tyto drobné, trojveršové útvary, z nichž jako by oživovaly před očima čtenářovými staré japonské dřevoryty či filigrány, byly přímo předurčeny, aby připoutaly k sobě básníka - romantika rázu Breskova, který - jak jsme měli příležitost ukázat už při jeho překladech z romantiky německé - nedívá se na překlad pouze jako na ztlumočení práce psané jazykem cizím v jazyku našem, nýbrž jako příležitost k tomu, aby mohl na chvíli přenést se do jiného světa, vidí v nich kus svého vnitřního života, prožívá je.“¹⁸⁸

Recenzenti oceňují také úvodní studii, kterou Breska ke své knize napsal. *Mléčné dráze* věnuje pozornost nejen konzervativní Lumír, ale i moderní nakladatelský časopis *Rozhledy po literatuře a umění*, sociálně-demokraticky zaměřené noviny *Právo lidu* a *Samostatnost*, kde vycházejí recenze dokonce dvě. F. S. Procházka¹⁸⁹ ve *Zvonu* oceňuje výběr básníků, zároveň ale vyslovuje pochybnost, zda Breska překládal přímo z japonských originálů:

„Z těchto básníků uvádí překladatel 82, ale nevíme, překládal-li z japonských originálů či z druhé ruky. Překlady čtou se však velmi pěkně.“

Ohlasy na tuto antologii najdeme i v korespondenci. Velmi vřele ji přijal např. překladatel A. Klášterský.

Malíř a grafik T. F. Šimon, pro nějž Breska dělal korektury jeho cestopisů, se v dopise z 29. 9. 1937 podivuje nad tím, proč mají japonská jména anglickou a ne českou transkripci (Bashō místo Bašó). V rukopise *Duše Japonska - Dvanáct století japonské tanky*, který podle našeho názoru Breska připravoval k vydání, jsou už všechna jména přepsána pomocí znaků české abecedy.

Od roku 1937 do současnosti vychází pouze tři další výběry japonských haiku. Dva výběry obsahují haiku japonského básníka 17. století Matsuo Bashō¹⁹⁰, třetí je antologií

¹⁸⁸ V.H. (Z. Kalista): Z nových básnických překladů, Lumír, r. 64, 1937-38, č. 3, str. 157-169

¹⁸⁹ -pa-, -och-, -š- [= F. S. Procházka]: Alfons Breska: Mléčná dráha, Zvon, 38, 1937/1938, č.4, s.54-55

¹⁹⁰ Matsuo, Bashō: Měsíce, květy : Výbor z básní haiku, Praha, SNKLU 1962, 168 s. (2. vyd. Praha, Mladá fronta, 1996), přel. M. Novák a J. Vladislav
Matsuo, Bashō: Úzká stezka do vnitrozemí, Praha, DharmaGaia 2000, 163 s. (2. vyd. Praha, DharmaGaia 2006), přel. A. Líman

haiku Kobayashi Issy¹⁹¹, který pocházel ze století 18. O vysoké úrovni Breskových překladů svědčí i druhé vydání *Mléčné dráhy* nakladatelstvím Aurora v roce 1999¹⁹². Z původního vydání převzalo nakladatelství nejen texty básní, ale i celý Breskův informativní úvod. Změnila se pouze transkripce jmen z anglické na českou.

4. Nástin Breskovy překladatelské metody

U několika básní máme k dispozici více verzí Breskova překladu a případně i překlad novodobý. To nám umožňuje poznat Breskovu překladatelskou metodu. Největší časový rozdíl je mezi básněmi, které vycházejí roku 1900 v Lumíru¹⁹³ a poté roku 1935 v *Modré květině*. Jedná se o báseň J. von Eichendorffa *V noci*¹⁹⁴, F. Schlegela *Báseň lásky*¹⁹⁵ a Novalisovu báseň *Karbunkul*¹⁹⁶. V roce 1900 Breska teprve začínal publikovat překlady v časopisech, knižně vychází jeho první překlad až roku 1905. Oproti tomu v roce 1935 je Breska už zkušeným a uznávaným překladatelem.

Eichendorffovu báseň *V noci* najdeme i v překladu Ivana Slavíka ve výboru *Věčný poutník stesk*¹⁹⁷ a Novalisův *Karbunkul* byl jako součást románového fragmentu *Heinrich von Ofterdingen* přeložen V. Feldsteinem ve výboru *Modrá květina*¹⁹⁸ v roce 1971. Abychom poznali Breskovu překladatelskou metodu, rozhodli jsme se jednotlivé verze porovnat vzájemně, s novějším překladem a s originálem.

Karbunkul je báseň z Novalisova románového fragmentu *Heinrich von Ofterdingen*, který byl poprvé vydán roku 1802. Báseň vychází v Breskově překladu celkem třikrát, jednou časopisecky a dvakrát knižně - ve výběrech *Novalis* a *Modrá květina*. Časopisecká verze je nejstarší, z roku 1900, pro první knižní vydání v roce 1934 ji Breska upravil a zmodernizoval. Druhé knižní vydání má stejné znění jako první.

---

¹⁹¹ Kobayashi, I.: *Boží člověk Issa : výběr z haiku Kobajashi Issy*, Praha, DharmaGaia 2006, 206 s., přel. A. Líman a Z. Švarcová

¹⁹² *Mléčná dráha*, Praha, Aurora 1999, 159 s., ISBN 80-85974-71-8, přel. A. Breska

¹⁹³ *Z německé poesie*, Lumír, r. 28, 1899-1900, str. 393, přel. A. Breska

¹⁹⁴ Eichendorff, J. von: *V noci*, in: *Modrá květina*, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s., str. 103

¹⁹⁵ Schlegel, F.: *Báseň lásky*, in: *Modrá květina*, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s., str. 23

¹⁹⁶ Novalis: *Karbunkul*, in: *Modrá květina*, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s., str. 57

¹⁹⁷ Eichendorff, J. von: *V noci*, in: *Věčný poutník stesk*, Praha, Mladá fronta 1966, str. 10

¹⁹⁸ Novalis: *Modrá květina (výbor)*, Praha, Odeon 1971, 273 s., str. 94

originální text, bez názvu, součást románu

Heinrich von Ofterdingen¹⁹⁹

Es ist dem Stein ein rätselhaftes Zeichen
Tief eingegraben in sein glühend Blut,
Er ist mit einem Herzen zu vergleichen,
In dem das Bild der Unbekannten ruht.
Man sieht um jenen tausend Funken streichen,
Um dieses woget eine lichte Flut.
In jenem liegt des Glanzes Licht begraben,
Wird dieses auch das Herz des Herzens haben?

Karbunkul

překlad A. Breska, verze z roku 1900, otištěno
časopisecky v Lumíru

Znamení záhadné je ve kameni
hluboko vryto v jeho žhoucí krev,
a kámen srdci nepodoben není,
v němž odpočívá neznámého zjev.
Kol onoho zřít tisíc jisker chvění,
kol tohoto se vlní světla zpěv,
spí v onom lesku světlo pochované,
zda toto též i v srdci srdce vzplane?

text novodobého překladu, bez názvu, součást

románu Heinrich von Ofterdingen

překlad V. Feldstein, 1971

V žhavou krev drahokamu je zde vryto
poselství psané písmem tajemným,
stejně jak v srdci mém je kouzlo skryto,
zjev neznámé je navždy spojen s ním.
Jak v kameni vždy znovu zajiskří to,
mé srdce plane žárem ohnivým.
V tom kameni je světlo obsaženo -
bude i srdce srdcem vykoupeno?

Karbunkul

překlad A. Breska, verze z roku 1934, vydáno ve
výboru z Novalise, ve stejném znění i v
antologii Modrá květina

Znamení záhadné je na kameni
hluboko vryté v jeho žhoucí krev,
a kámen nepodoben srdci není,
v němž ztaven dřímá Nepoznané zjev.
Kol onoho zřít sterých jisker chvění,
kol tohoto se vlní světla zpěv.
Spí v onom lesku světlo pochované,
zda světlo též i v srdci srdce vzplane?

Porovnáme-li obě verze Breskova překladu a Feldsteinův překlad s originálem z formálního hlediska, zjistíme, že oba překladatelé se snaží dodržovat metrum, tj. pravidelné střídání deseti- a jedenáctislabičného verše jambického charakteru. V češtině není jambický verš přirozený, lze ho ale dosáhnout dvěma způsoby - pomocí předrážky, která plní funkci nepřízvučné slabiky, nebo posunutím pomocí trochejského verše o jednu slabiku. Tento způsob vyžaduje použití na začátku verše tříslabičného daktylu. Oba překladatelé tyto způsoby využívají, i když každý v jiných verších. Feldstein také

---

¹⁹⁹ Novalis: Heinrich von Ofterdingen, Frankfurt am Main, Insel Verlag, 1982, ISBN 3-458-32296-5, s. 8

přesně dodržel rýmovou strukturu originálu, Breska se od ní v posledních dvou verších odchyluje.

Z obsahového hlediska je zřejmé, že se Breska více drží slov originálu a oproti Feldsteinovi méně interpretuje. Feldstein řeší explicitněji zájmena *dieses* a *jenem* v 5. a 6. verši a nahrazuje je přímo výrazy *srdce* a *kámen*. Breska ponechává střídání zájmených označení, čímž se ale znejasňuje srovnání *srdce-drahokam*, které se prolíná celou básní. V němčině je střídání zájmen možné, protože z jejich koncovek je zřejmé, k čemu odkazují. V češtině jsou v tomto případě koncovky neutra a maskulina homonymní.

Breskův překlad je prezentován jako báseň samostatná, přestože je vytržena z kontextu románu. Tím je ztíženo pochopení přirovnání *srdce - drahokam* a vede k mylné interpretaci *srdce - kámen*. Breska si je toho vědom a nahrazuje kontext alespoň přidáním názvu k básni - *karbunkul* označuje *drahokam* červené barvy. Otázkou zůstává, do jaké míry byla tato skutečnost čtenářům srozumitelná. Feldstein oproti Breskovi užívá hned v prvním verši básně výraz *drahokam*, který se sice v originále nevyskytuje, ale odpovídá celkovému kontextu básně.

Obě verze Breskova překladu se od sebe liší pouze v detailech a ne v celkovém pojetí. Z formálního hlediska Breska ve vydání překladu v roce 1934 modernizoval některé koncovky, upravil slovosled a změnil interpunkci. Ani jedna z těchto změn nemění význam básně.

Z obsahového hlediska je největší a nejzávažnější změnou oprava ve 4. řádku: *v němž odpočívá neznámého zjev na v němž ztajen dřímá Nepoznané zjev*. Porovnáním s originálem zjistíme, že se zde Breska v první verzi překladu spletl a báseň špatně interpretoval. V druhé verzi chybu opravuje.

Přestože obě verze od sebe dělí 34 let, nijak výrazně se neodlišují. Je tedy zřejmé, že Breskova překladatelská metoda se ustálila již v roce 1900. Breska zachovává formální náležitosti originálu a drží se jeho slov i na úkor srozumitelnosti textu.

Tato tvrzení ověříme ještě na druhé básni, která má stejnou historii jako *Karbunkul*. Báseň J. von Eichendorffa *V noci* byla taktéž otištěna roku 1900 v Lumíru a posléze roku 1935 v *Modré květině*. K dispozici máme i překlad Ivana Slavíka z roku 1966.

Nachts²⁰⁰

originální text

Ich wandre durch die stille Nacht,
Da schleicht der Mond so heimlich sacht
Oft aus der dunklen Wolkenhülle,
Und hin und her im Tal
Erwacht die Nachtigall,
Dann wieder alles grau und stille.

O wunderbarer Nachtgesang:
Von fern im Land der Ströme Gang,
Leis Schauern in den dunklen Bäumen -
Wirrst die Gedanken mir,
Mein irres Singen hier
Ist wie ein Rufen nur aus Träumen.

V noci

překlad Ivan Slavík, Věčný poutník stesk, 1966,
zdroj originálu není uveden

Putuji noční tmou,
tajemně klouže nade mnou,
srp luny po obloze sivé,
tu a tam dole ve tmě
to slavík procitne,
pak šero ztiší se jak dříve.

Ten noční zpěv je div:
Zdáli zní hukot vody z niv,
v ztemnělých stromech chvění -
nač myslím, nevím sám,
má píseň bloudí tam
jak výkřik z mrákot snění.

V noci

překlad A. Breska, verze z roku 1900, otištěno
časopisecky v Lumíru

Já bloudím v noci ztišené,
tu měsíc tajně vplyne
začasté z tmavých mraků skryše,
v údolí tu a tam
procitne slavík sám,
pak vše je šedé zas a tiše.

Ó čárny zpěve v noci tmách:
z daleka v kraji proudů tah,
šumění tiché v stromů tmáni -
mé mateš myšlení,
mé bludné zapění
jest jen jak ze snů zavolání.

V noci

překlad Alfons Breska, Modrá květina, 1935

Jdu tichou nocí po kraji,
tu často měsíc potají
se plíží z temných mraků skryše,
v údolí tu a tam
procitne slavík sám,
pak vše je šedé zas a tiše.

Ó čárny zpěve v noci tmách:
z daleka v kraji proudů tah,
šumění tiché v stromů tmáni -
mé mateš myšlení,
mé bludné zapění
jest jen jak ze snů zavolání.

Z formálního hlediska se stejně jako u Novalisova *Karbunkulu* jedná o jambický typ verše. Jeho délka se sice nestřídá pravidelně jako u Novalise, ale metrické schéma se v obou slokách opakuje (slabičné schéma 8-8-9-6-6-9, odráží střídání čtyřstopého a třístopého jambu). Verše se stejným počtem slabik se rýmují.

Popsané formální rysy básně se podařilo zachovat lépe Breskovi, zejména v druhé verzi básně z roku 1935. V první verzi je problematický druhý verš, který počtem slabik neodpovídá originálu. Breska si toho byl zajisté vědom, protože v druhé verzi básně právě tuto pasáž přepracovává a nahrazuje. Zbytek básně ponechává ve stejném znění. Slavíkovi se slabičné schéma zachovat nepodařilo, je dokonce odlišné v obou slokách

²⁰⁰ Eichendorff J. von: Nachts, in: Eichendorff, J. von: Eichendorffs Werke in zwei Bänden. Bd. 1, Gedichte. Leipzig, Ph. Reclam jun. Verlag, 1957, 419 str.

básně (první sloka 6-8-9-7-6-9, druhá sloka 6-8-7-6-6-7). Rýmovou strukturu dodržují oba překladatelé.

Oběma překladatelům se podařilo z obsahového hlediska zachovat nejvýznamnější kontrasty *světlo-tma* a *ticho-zpěv*, ale ani jeden se výrazněji neodpoutává od slov originálu, jak to činí v předchozí básni V. Feldstein.

Na rozdíl od překladu Novalise nedělá Breska v druhé verzi překladu *V noci* žádné slovosledné nebo pravopisné úpravy. Jedinou změnou je náhrada prvních tří veršů, o které jsme se již zmiňovali. I tento překlad tedy potvrzuje, že Breskova překladatelská metoda se ustálila již na začátku jeho překladatelské dráhy, tedy okolo roku 1900.

Breska ve svých překladech zachovává formální strukturu básní a zvolená překladatelská řešení jsou velmi těsně vázána na text originálu. Tento postup implicitně popisují i reakce recenzentů na jeho překlady - v posudcích se často objevují kladná hodnocení právě tohoto přístupu:

V. Hánek²⁰¹: *Je málo míst, kde překladatel (zvl. p. Breska) zachytil plně formu originálu i sílu myšlenky.*“

⊙: *Překlady jeho vynikají péčí a přesností.*“²⁰²

Podobná formální dokonalost je základní vlastností i Breskových vlastních básní. Ty však byly recenzenty kritizovány pro přílišné cizelérství, dekorativnost až artismus.

---

²⁰¹ Hánek, V.: *Moderní lyrika německá*, Nový obzor, r. 4, 1914, č. 5/6, str. 251-252

²⁰² ⊙: *Kladenský rodák*, spisovatel Alfons Breska, *Zvon*, r. 23, 1922-23, č. 52, str. 724

Závěr

Alfons Breska nepatřil mezi básníky, kteří by určovali další vývoj české poezie. Romantické ladění jeho původních sbírek ho spíše zařazovalo k básníkům okrajovým, přesto, nebo možná právě proto, se v literárních časopisech objevuje mnoho reakcí na jeho původní tvorbu, i když se jedná o časopisy spíše tradičního ražení. Vrcholem jeho původní tvorby je období 1899-1903, ve kterém vychází mnoho básní časopisecky a vznikají dvě básnické sbírky. Básně z těchto dvou sbírek poté Breska upravuje, variuje a znovu zveřejňuje ve sbírkách dalších.

Významnější než původní tvorba byla Breskova činnost překladatelská. Od roku 1905 do roku 1946 vyšlo knižně celkem 38 překladů z německé, francouzské a ojedinele i ze španělské a italské literatury. Pro divadla v Praze a Plzni přeložil celkem 17 her, některé z nich byly uváděny opakovaně. Dále vznikají překlady jednotlivých básní pro literární a zábavné časopisy a pro deníky.

Breskově překladatelské tvorbě se dostává pozitivnějšího ohlasu než tvorbě původní, recenzenti oceňují zejména přesnost překladu a plynulost textu, příp. zachování formální struktury básně. Dle jejich pozitivních reakcí soudíme, že Breskova překladatelská metoda odpovídala tehdejší normě. Abychom mohli alespoň v hrubých rysech tuto metodu nastínit, stručně analyzujeme v závěru práce různé verze Breskových básnických překladů s originálem a s novějším překladem. I když se jedná pouze o velmi malý vzorek, ukazuje se, že Breska striktně dodržoval formální znaky originálu a těsně se držel jeho výrazů, někdy i na úkor obsahové srozumitelnosti.

Pro důkladnější poznání Breskovy překladatelské metody, která zřejmě nesla dobově typické znaky, by bylo vhodné analyzovat nejen větší množství básní, ale zaměřit se i na překlady prozaické a dramatické.

Resumé

Tato práce je první prací monografického charakteru o osobnosti a díle A. Bresky. Vychází z archivních materiálů uložených v básnickově pozůstalosti v Památníku národního písemnictví v Praze, zahrnuje i rukopisy a strojopisy, které se nacházejí v Divadelním ústavu, Divadelním oddělení Národního muzea v Praze a v archivu Národního divadla. Na základě těchto dokumentů práce rekonstruuje životopis Alfonse Bresky a popisuje jeho původní i překladatelskou tvorbu v literárním kontextu doby. Chronologicky mapuje knižní i časopisecké vydávání jeho básní, básnických sbírek a překladů a zahrnuje i soudobé reakce recenzentů. Podrobněji se věnuje antologiím německé a japonské poezie. V závěru nastiňuje Breskovu překladatelskou metodu.

Součástí práce je i doposud nejúplnější bibliografie Breskovy původní i překladatelské tvorby, která kromě knižních vydání zahrnuje i časopisecké příspěvky, nepublikované překlady pro jednotlivá divadla a ohlasy na Breskovo dílo. Při jejím zpracování byla využita zejména retrospektivní Bibliografie časopiseckých článků Ústavu pro českou literaturu AV ČR a Česká národní bibliografie Národní knihovny v Praze. Získané údaje jsme doplnili poznatky vycházejícími z archivních dokumentů a vlastní excerpceí.

Summary

The work describes the personality and the work of the poet and translator A. Breska. It is the first monographic work about this author and it is based mainly on archive documents from Breska's personal collection in the literary archive Památník národního písemnictví in Prague. Further sources were Breska's manuscripts and typescripts, which are deposited in the Theatre Institute, Theatre Department of the National Museum in Prague and in the Archive of the National Theatre. Following these documents, the work recreates the biography of Alfons Breska and describes his own literary production as well as the translations in the literary context of the period. In a chronological way the work maps the publication of Breska's poetry books and translations, the publications in periodical journals and the reactions of the literary critics. Special attention is paid to the anthologies of German and Japanese poetry. The final part briefly outlines Breska's method of translation.

An important part of the diploma thesis is so far the most complete bibliography of Breska's own and translated works, which includes his literary editions, journal entries, unpublished translations for theatres and responses to his work.

The bibliography is based on the retrospective Bibliography of Czech Literary Studies of the Institute of Czech Literature and the Czech National Bibliography of the National Library in Prague. The obtained data were supplemented with findings from archive documents and with our own excerpts.

Resümee

Diese Diplomarbeit hat monographischen Charakter und befasst sich mit der Persönlichkeit und dem Werk von A. Breska. Die Basis für diese Arbeit bilden Archivmaterialien, die sich in Breskas Nachlass im Literaturarchiv Památník národního písemnictví in Prag befinden. Weiter nutzt die Arbeit Breskas Hand- und Maschinenschriften, die im Theaterinstitut, in der Theaterabteilung des Nationalmuseums in Prag und im Archiv des Nationaltheaters deponiert sind. Auf der Basis dieser Dokumente rekonstruiert die Arbeit den Lebenslauf von Alfons Breska und schildert seine dichterische und übersetzerische Tätigkeit im literarischen Kontext.

In chronologischer Reihenfolge beschreibt die Arbeit die Veröffentlichungen von Breskas Gedichten, Gedichtsammlungen und Übersetzungen und schließt auch die Reaktionen der Literaturkritik ein. Näher widmet sie sich den Anthologien der deutschen und japanischen Poesie. Am Ende wird Breskas Übersetzungsmethode kurz vorgestellt.

Einen wichtigen Teil der Arbeit bildet die bisher vollständigste Bibliographie zum Breskas Werk. Sie beinhaltet nicht nur Buchausgaben, sondern auch Zeitschriftenbeiträge, nicht herausgegebene Übersetzungen für einzelne Theater und kritische Reaktionen auf Breskas Werk.

Die Bibliographie geht von der retrospektiven Bibliographie der tschechischen Literaturwissenschaft des Instituts für tschechische Literatur und der Tschechischen nationalen Bibliographie der Nationalbibliothek in Prag aus.

Die Daten aus diesen Quellen wurden mit den Erkenntnissen aus Archivdokumenten und eigener Exzerption ergänzt.

Seznam použitých zkratek

DÚ - Institut umění - Divadelní ústav

LL - Lidové listy

LN - Lidové noviny

NK - Národní knihovna ČR

NM - Národní muzeum

NO - Národní osvobození

PL - Právo lidu

PNP - Památník národního písemnictví

RP - Rudé právo

Večerník PL - Večerník Práva lidu

⊙ - autor neuveden

Seznam použité literatury

A) Primární

Pozn.: Abychom zachovali přehlednost tohoto seznamu, zahrnuje soupis použité primární literatury pouze knižní produkci. Odkazy na časopisecké příspěvky jsou uvedeny přímo v textu práce v poznámkovém aparátu.

Breska, A. (ed.): *Mléčná dráha*: antologie japonských básníků haiku XVII. a XVIII. století, Praha, Aurora 1999, 159s., ISBN 80-85974-71-1

Breska, A. (ed.): *Mléčná dráha*: antologie japonských básníků haiku XVII. a XVIII. století, Praha, Japonské sdružení při orientálním ústavě 1937, 127s.

Breska, A.: *Divoká labuť*, Praha, Zora 1927, 44s.

Breska, A.: *Dvoji království*, Praha, Zora 1925, 32s.

Breska, A.: *Napoleon*, Praha, Pražská akciová tiskárna, 1937, 85s.

Breska, A.: *Rytíř chiméry*, Praha, nákladem spisovatelovým, 1932, 26s.

Breska, A.: *V zajetí trpaslíků*, Praha, E. Weinfurter 1900, 46s.

Breska, A.: *Zlaté stíny*, Vel. Meziříčí, Alois Šasek, 1903, 120s.

Breska, A.: *Zrcadlení*, Praha, Melantrich 1938, 27s.

Eichendorff, J. von: *Šálení podzimu*: Výbor z prozaického a lyrického díla, Praha, Odeon 1988, 154s., přel. J. Munzar

Eichendorff, J. von: *Věčný poutník stesk*, Praha, Mladá fronta 1966, přel. I. Slavík

Lenko, Július.: *Preklady : Vogelweide, Hölderlin, Novalis, Heine, Rilke, Trakl, Hesse*, Bratislava, Slovenský spisovateľ, 1988. 403 s.,

Moderní lyrika německá, A. Hynek, Praha 1913, Pestrá knihovna č. 145-149, 303 s.

Modrá květina: Anthologie z německých romantiků, Praha, Československá grafická unie 1935, přel. A. Breska

Nietzsche, F.: *Soumrak model čili: Jak se filosofuje kladivem*, Olomouc, Votobia 1995, 194s., přel. A. Breska, ISBN 80-85885-33-6

Nietzsche, F.: *Soumrak model, čili, Jak se filosofuje kladivem*, Praha, Nákladem knihkupectví Aloise Hynka 1913, 138s., přel. A. Breska

Novalis: *Heinrich von Ofterdingen*, Frankfurt am Main, Insel Verlag, 1982, ISBN 3-458-32296-5

Novalis: *Květinový prach*, Praha, Mladá fronta 1967, přel. I. Slavík

Novalis: *Modrá květina* (výbor), Praha, Odeon 1971, 273 s., přel. V. Feldstein

Novalis: *Novalis* (výbor), Praha, Pražská akciová tiskárna, 1934, 36 s., přel. A. Breska

Novalis: *Sajštití učenníci*, 1. vyd. Praha, Hynek, 1911, 76 s.

Novalis: *Učedníci sajštití*, Liberec, Dauphin 1996, 69s., ISBN 80-86019-08-X

B) Slovníky, příručky

Bělina, P. [et al.]: *Dějiny země Koruny české II., Od nástupu osvícenství po naši dobu*, Praha, Litomyšl, Paseka, 1997, 328s., ISBN 80-7185-097-7

Červenka, M.; Macura, V.; Med, J.; Pešat, Z.: *Slovník básnických knih*, Praha, ČS 1990, 428s., ISBN 80-202-0217-X

Čeští spisovatelé 19. a počátku 20. století, red. Homolová, K., Otruba, M., Pešat, Z., Československý spisovatel, Praha 1982, 371s.

Dějiny české literatury IV (Literatura od konce 19. století do roku 1945), ed. Pešat, Z., Strohsová E., Victoria Publishing, Praha 1995, 714s., ISBN 80-85865-48-3

Lehár, J.; Stich, A.; Janáčková, J.; Holý, J.: *Česká literatura od počátků k dnešku*, Praha, NLN 2002, 1078s., ISBN 80-7106-308-8

Lexikon české literatury I (A-G), ed. Forst, V.; Opelík, J., Academia, Praha 1985, 900s. ISBN 80-200-0469-6

Slovník českých spisovatelů, ed. Havel, J., Opelík, J., ČS, Praha 1964, 625s.

C) Bibliografie

Archiv ND [online]. Praha: Národní divadlo, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z WWW:

<<http://archiv.narodni-divadlo.cz>>

Bibliografický soupis Český umělecký překlad po roce 1945 [online], Obec překladatelů a Encyklopedický dům, Praha 2002, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z WWW:

<<http://www.obecprekladatelu.cz/DUP00.htm>>

Bibliografie časopiseckých článků Ústavu pro českou literaturu AV ČR

Bílková, E.: *Alfons Breska*, Praha, PNP 1998, edice inv. č. 894.

Česká národní bibliografie: CNB [online]. Praha: Národní knihovna, [cit. 2008-02-20].

Dostupné z WWW: < <http://www.nkp.cz> >

Divadlo na Vinohradech 1907 - 1997, Praha, Divadlo na Vinohradech 1997, 258s., ISBN 80-238-2476-7

- Kopáčová, L., Černý, J.: *Soupis repertoáru MDP 1907 - 1957*, in: *Padesát let městských divadel pražských 1907 - 1957*, Praha, Ústřední výbor hl. m. Prahy 1958, 185 s., s. 130-178
- Moldanová, D.: *Česká literatura v období avantgardy. 1918-1945*, Ústí nad Labem, UJEP, 2003, 128s., ISBN 80-7044-453-3
- Moldanová, D.: *Česká literatura v období modernismu. 1890-1919*, Ústí nad Labem, UJEP, 1996, 123s., ISBN 80-7044-140-2
- Nosovský, K., Pražák, V.: *Soupis československé literatury za léta 1901 – 1925*, Česká literatura. Slovenská literatura, Svaz knihkupců a nakladatelů Československé republiky 1937, 690s.
- Urban, O., Merhaut, L. (ed.): *Moderní revue 1894-1925*, Praha, Torst 1995, 396s., ISBN 80-85639-63-7
- Wagner, J.: *Alfons Breska (1873-1946): Lit. pozůstalost, soupis*, Literární archiv Národního muzea, Praha 1963, 11s.

D) Studie, monografie

- Bednaříková, H.: *Česká dekadence: kontext, text, interpretace*, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2000, 133s. ISBN 80-85959-66-6
- Buriánek, F.: *Česká literatura 20. století*, Praha, Orbis 1968, 333s.
- Česká tradice v překládání poezie*, Praha, Sdružení českých překladatelů při ČLF 1985, 41s.
- Hausenblas, K.: *Od tvaru k smyslu textu : stylistické reflexe a interpretace*, Praha, DeskTop Publishing FFUK 1996, 226s., ISBN 80-85899-14-0
- Hodrová, D. (ed.): *Proměny subjektu 1*, Praha, Ústav pro českou a světovou literaturu Akademie věd České republiky 1993, 178s., ISBN 80-85778-01-7
- Hodrová, D. (ed.): *Proměny subjektu 2*, Praha, Ústav pro českou a světovou literaturu Akademie věd České republiky 1994, 208s., ISBN 80-85778-02-5
- Hochel, B.: *Preklad ako komunikácia*. Bratislava, Slovenský spisovateľ 1990, 148s.
- Horyna, Břetislav. *Dějiny rané romantiky: Fichte, Schlegel, Novalis*. Praha, Vyšehrad, 2005. 453 s., ISBN 80-7021-810-X
- Hrala, M.: *K některým otázkám teorie překladu v současnosti*, In: *Preklad včera a dnes*, Bratislava, Slovenský spisovateľ, 1986, s.66-85

- Hrala, M.: *Současnost uměleckého překladu*. Praha, Československý spisovatel. 1987, 74s.
- Hrbata, Z.; Procházka, M.: *Romantismus a romantismy: pojmy, proudy, kontexty*, Praha, Karolinum, 2005. 417 s., ISBN 80-246-1060-4.
- Jakobson, R.: *Poetická funkce*, Jinočany, H&H, 1995, 747 s., ISBN 80-85787-83-0
- Karásek ze Lvovic, J.: *Vzpomínky*, Praha, Thyrsus 1994, 278s., ISBN 80-901774-0-9
- Kožmín, Z.: *Interpretace básní*, Brno, Masarykova univerzita 1997, 186s., ISBN 80-210-1694-9
- Kufnerová, Z. (ed.): *Překládání a čeština*, Jinočany, H+H. 1994, 260s., ISBN 80-85787-14-8
- Lanc, O.: *Čtyřicet let českého překladu (1945-1985)*, In: *Preklad včera a dnes*, Bratislava, Slovenský spisovateľ 1986, s. 43-54.
- Levý, J.: *Umění překladu*, Praha, Ivo Železný 1998, 386s., ISBN 80-237-3539-X
- Levý, J.: *Bude literární věda exaktní vědou?*, výbor studií, Praha, Československý spisovatel 1971, 459s.
- Levý, J.: *České teorie překladu*, SNKLHU, Praha 1957, 946s.
- Matys, R.: *V umění volnost – Kapitoly z dějin Umělecké besedy*, Academia, Praha 2003, 356s., ISBN 80-200-1138-2
- Merhaut, L.: *Cesty stylizace*, Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 1994. - 232s., ISBN 80-85778-03-3
- Mukařovský, J.: *Kapitoly z dějin české poetiky 1*, Praha, Svoboda 1948, 349s.
- Mukařovský, J.: *Kapitoly z dějin české poetiky 2*, Praha, Svoboda 1948, 446s.
- Mukařovský, J.: *Studie z poetiky*, Praha, Odeon 1982, 906s.
- Opelík, J. (ed.): *Jak číst poezii*, Praha, ČS 1969, 261s.
- Padesát let umělecké besedy (1863-1913)*, ed. Jelínek, H., Umělecká beseda, Praha 1913, 319s.
- Pechar, J.: *Otázky literárního překladu*, Praha, Československý spisovatel 1986, 87s.
- Pešat, Z.: *Tři podoby literární vědy*, Praha, Torst, 1998, 303s., ISBN 80-7215-047-2
- Popovič, A.: *Teória umeleckého prekladu*. Bratislava, Tatran 1975, 293s.
- Pytlík, R.: *Na přelomu století* (Soubor statí o vývojovém rytmu literatury let devadesátých), ČS, Praha 1988, 199s.

- Sedmdesát let umělecké besedy (1863-1933)*, ed. Skácelík, F., Umělecká beseda, Praha 1933, 271s.
- Stich, A.: *Od Karla Havlíčka k Františku Halasovi* (lingvoliterární studie), Torst, Praha 1996, 331s., ISBN 80-85639-84-X
- Strohsová, E.: *Zrození moderny*, Praha ČS 1963, 155s.
- Toury, G.: *Descriptive translation studies and beyond*, Amsterdam, J. Benjamins 1995, 311s.
- Vilikovský, J.: *K vývoju prekladateľských metód za uplynulých štyridsať rokov*, In: *Preklad včera a dnes*, Bratislava, Slovenský spisovateľ 1986, s. 55-65
- Vilikovský, J.: *Překlad jako tvorba*, Praha, Ivo Železný 2002, 246s., ISBN 80-237-3670-1
- Vodička, F.: *Struktura vývoje*, Praha, Dauphin, 1998. 611 s., ISBN 80-86019-63-2

Příloha I - Bibliografie díla Alfonse Bresky

Poznámky ke zpracování této bibliografie

Vzhledem k tomu, že celá diplomová práce mapuje dílo A. Bresky chronologicky, rozhodli jsme se toto uspořádání ponechat i v bibliografii. Pro lepší přehlednost jsme ji rozdělili na šest oddílů - původní tvorba knižní, původní tvorba časopisecká, překlady knižní, překlady časopisecké, překlady divadelní a recenze. V hranatých závorkách uvádíme vlastní poznámky - např. o jaký literární žánr se jedná, z jakého jazyka bylo dílo přeloženo či datum premiéry divadelní hry.

Při zpracování bibliografie jsme vycházeli z těchto elektronických databází: Česká národní bibliografie²⁰³, bibliografický soupis Český umělecký překlad po roce 1945²⁰⁴, Archiv Národního divadla²⁰⁵ a Katalog knihovny Institutu umění - Divadelního ústavu v Praze²⁰⁶. Dále jsme prošli lístkové katalogy Knihovny Národního Muzea, Národní knihovny ČR, knihovny Institutu umění - Divadelního ústavu v Praze a badatelny Divadelního oddělení Národního Muzea. Při zpracování Breskovy časopisecké tvorby a časopisecky otištěných recenzí jsme vycházeli z bibliografie časopiseckých článků Ústavu pro českou literaturu AV ČR a vlastní excerptce. Důležitým zdrojem informací byl osobní fond A. Bresky, který je uložen v Památníku národního písemnictví.

Zachytit časopisecké příspěvky v úplnosti (v našem případě se jedná o Breskovu původní tvorbu a recenze na jeho dílo) je téměř nemožné. Bibliografie časopiseckých článků Ústavu pro českou literaturu AV ČR mapuje literární produkci, která se objevila v nejdůležitějších periodících, excerptce ale stále probíhá a bibliografie je neustále doplňována. Jsme si vědomi, že části bibliografie, které zachycují časopisecké příspěvky, nemusí být zcela kompletní, a to ze čtyř důvodů:

---

²⁰³ Česká národní bibliografie: CNB [online]. Praha: Národní knihovna, [cit. 2008-02-20]. Dostupné z WWW: < <http://www.nkp.cz> >

²⁰⁴ Bibliografický soupis Český umělecký překlad po roce 1945 [online]. Praha: Obec překladatelů, [cit. 2008-02-20]. Dostupné z WWW: < <http://www.obecprekladatelu.cz/DUP00.htm> >

²⁰⁵ Archiv ND [online]. Praha: Národní divadlo, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z www: < <http://archiv.narodni-divadlo.cz> >

²⁰⁶ Katalog knihovny Institutu umění - Divadelního ústavu v Praze [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, [cit. 2008-03-12]. Dostupné z www: < http://www.divadelni-ustav.cz/kpsys_knihovna.asp >

- 1) Je možné, že se Breskovy básně nebo posudky na jeho tvorbu objevily i v některých okrajových seriálech, které článková bibliografie ÚČL AV neexcerpuje (např. některé ženské časopisy),
- 2) některé seriály nejsou v článkové bibliografii excerpovány kompletně - týká se například deníku Hlas národa a jeho přílohy Nedělní Listy, kam Breska také přispíval,
- 3) článková bibliografie ÚČL AV zachycuje cizojazyčná periodika pouze ve velmi omezené míře - v našem případě se jedná o listy Prager Presse a Prager Tagblatt, kde se Breskova tvorba či posudky mohly také objevit,
- 4) je možné, že do některých seriálů přispíval Breska pod zkratkou nebo šifrou - v bibliografii uvádíme pouze šifry známé a ověřené.

Z článkové bibliografie ÚČL AV přejímáme i zkratky nejznámějších seriálů (viz vysvětlivky použitých zkratk, str. 58) a způsob zápisu jednotlivých záznamů.

Původní tvorba knižní zahrnuje Breskovu vlastní tvorbu vydanou knižně. Je řazena chronologicky.

Původní tvorba časopisecká zachycuje Breskovy původní příspěvky do časopisů. Je řazena chronologicky. Tento oddíl nemusí být z výše uvedených důvodů kompletní.

Překlady knižní mapují Breskovy překlady vydané knižně. V prvním oddílu jsou seřazeny chronologicky, ve druhém pro větší přehlednost i abecedně.

Překlady časopisecké zachycují Breskovy překlady zveřejňované časopisecky. Stejně jako překlady knižní jsou i překlady časopisecké řazeny v prvním oddílu chronologicky, ve druhém abecedně.

Překlady divadelní zahrnují překlady divadelních her pro jednotlivá divadla. Pokud byly vydány knižně, uvádíme i tyto bibliografické údaje. Dále uvádíme, zda se překlad dochoval v rukopisné či strojopisné podobě a kde je uložen. První oddíl je opět řazen chronologicky, druhý abecedně.

Recenze obsahují ohlasy na Breskovu původní i překladatelskou tvorbu. Vzhledem k nepřehlednosti nejrůznějších značek a šifer jsme se rozhodli pouze pro chronologické řazení.

Bibliografie díla Alfonse Bresky

1. Původní tvorba knižní

1900

Breska, A.: *V zajetí trpaslíků*, Praha, E. Weinfurter, 1900, 46 s. [Básnická sbírka]

Breska, A.: *Hlasy v bouři*, Praha, Grosman a Svoboda, 1900, 43 s. [Drama]

1903

Breska, A.: *Zlaté stíny*, Vel. Meziříčí, Alois Šašek, 1903, 120 s. [Básnická sbírka]

1915

Breska, A.: *Eurydiké*, Praha, Čes. akademie, 1915, 72 s.; 2. vyd. Praha, Máj 1920, 99 s. + Máj 1921, 100 s. [Próza]

1925

Breska, A.: *Dvoji království*, Praha, Zora, 1925, 32.s. [Básnická sbírka]

1926

Breska, A.: *Paříž*, Praha, Oldřich Petr, 1926, 96 s. [Próza]

1927

Breska, A.: *Divoká labuť*, Praha, Zora, 1927, 44 s. [Básnická sbírka]

1932

Breska, A.: *Rytíř chiméry*, Praha, nákladem spisovatelovým, 1932, 26 s. [Básnická sbírka]

1937

Breska, A.: *Napoleon*, Praha, Pražská akciová tiskárna, 1937, 85 s. [Básnická sbírka]

1938

Breska, A.: *Zrcadlení*, Praha, Melantrich, 1938, 27 s. [Básnická sbírka]

2. Původní tvorba časopisecká

1891/1892

Breska, A.: *Poupě*, Niva, r. 2, 1891/1892, č. 6, str. 85. [Báseň]

1893

Breska, A.: *Kristus. Oratorium*, Vesna, r. 12, 1893, str. 339-341. [Próza]

1895

Breska, A.: *Walter Crane*, Moderní revue, sv. 3, 1895, č. 1, str. 24. [Recenze]

Breska, A.: *Dr. Adolf Brodbeck - Leben und Lehre Budhas*, Moderní revue, sv. 3, 1895, č. 2, str. 47. [Recenze]

Breska, A.: *Hrabě Lev Tolstoj, V čem záleží pravé lidské štěstí.*, Hlídka literární, r. 12, 1895, č. 5, str. 182-183, č. 6, str. 215-216. [Referát]

1896/1897

Breska, A.: *Princezna*, Rozhledy, r. 6, 1896/1897, č. 6, str. 255-256. [Báseň]

Breska, A.: *Touha*, Rozhledy, r. 6, 1896/1897, č. 9, str. 399. [Báseň]

1898/1899

Breska, A.: *Matce*, Lumír, r. 27, 1898-99, č. 8, str. 89. [Báseň]

Breska, A.: *Pohádka*, Lumír, r. 27, 1898-99, č. 11, str. 125. [Báseň]

Breska, A.: *V zahradě*, Rozhledy, r. 8, 1898/1899, č. 19, str. 831. [Báseň]

Breska, A.: *Cestou*, Lumír, r. 27, 1898-99, č. 25, str. 293. [Báseň]

Breska, A.: *Poutník*, Zlatá Praha, r. 16, 1898-1899, č. 26, str. 307. [Báseň]

Breska, A.: *Zlaté klíče-Ruce*, Lumír, r. 27, 1898-99, č. 29, str. 339. [Báseň]

Breska, A.: *Jiří Bittner*, Lumír, r. 27, 1898-99, č. 35, str. 419. [Fejeton]

1899/1900

Breska, A.: *Země zlata*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 32, str. 398. [Báseň]

Breska, A.: *Náměsíční. Kněžna ráje. Konec pohádky. Koráb. Květiny*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 34, str. 397. [Báseň]

Breska, A.: *Z knihy V zajetí trpaslíků: Lesní vůně, Tajemství, Sváteční dítě*, Zlatá Praha, r. 17, 1899-1900, č. 3, str. 27. [Báseň]

Breska, A.: *Z nových básní: Válka, Nářek minstrela, Singuf*, Zlatá Praha, r. 17, 1899-1900, č. 19, str. 223. [Báseň]

- Breska, A.: *Zlatá báj*, Zlatá Praha, r. 17, 1899-1900, č. 25, str. 291. [Báseň]
- Breska, A.: *Ukolébavka*, Zlatá Praha, r. 17, 1899-1900, č. 28, str. 326. [Báseň]
- Breska, A.: *Hlásný, Rytíř chimery*, Zlatá Praha, r. 17, 1899-1900, č. 36, str. 423. [Báseň]
- Breska, A.: *Beato Angelica*, Česká revue, r. 3, 1899-1900, č. 4, str. 407-412. [Článek o malíři]
- 1900/1901**
- Breska, A.: *Maryša*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 1, str. 15. [Referát o uvedení Maryšky bratří Mrštíků v Národním divadle]
- Breska, A.: *Jakub Seifert*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 1, str. 193-194. [Článek o herci]
- Breska, A.: *Hlasy v bouři*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 7, str. 79-80; č. 8, str. 89-91; č. 9, str. 103-105. [Drama o 1 dějství]
- Breska, A.: *O ženě na plesu*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 13, str. 158. [Fejeton]
- Breska, A.: *Calderon, Lékař své cti*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 14, str. 170-171. [Referát o překladu J. Vrchlického]
- Breska, A.: *Z hlubin. Modrá dálka. Ticho.*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 18, str. 211. [Báseň]
- Breska, A.: *Výbor dramát Calderonových*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 28, str. 340. [Referát o překladu J. Vrchlického]
- Breska, A.: *Bludný poutník. Dobrou noc*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 40, str. 479. [Báseň]
- Breska, A.: *Stanislaw Przybyszewski, Satanovy děti*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 46, str. 556. [Referát o vyšlé knize]
- Breska, A.: *Potulný pěvec, Měsíčná noc*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 13, str. 151. [Báseň]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Z německé nové literatury*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 14, str. 168. [Přehled něm. liter. novinek]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Z nové literatury německé*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 21, str. 250. [Přehled něm. liter. novinek]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Německé divadlo*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 24, str. 288. [Referát o div. premiérách]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Z nové literatury německé*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 42, str. 503-504. [Přehled něm. liter. novinek]
- Le Brat. [=Breska, Alfons]: *Cyrano z Bergeracu*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 1, str. 4. [Báseň]
- Le Brat. [=Breska, Alfons]: *Masopustní duo*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 9, str. 81. [Báseň]
- Breska, A.: *Uhí*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 11, str. 100. [Báseň]
- Le Brat. [=Breska, Alfons]: *Kaštany*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 14, str. 123-124. [Báseň]
- Breska, A.: *Hádanka*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 19, str. 166-167. [Báseň]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Havran*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 25, str. 219-220. [Báseň]
- Le Brat. [=Breska, Alfons]: *Višně*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 28, str. 244-245. [Báseň]
- Breska, A.: *Jeseň*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 37, str. 235. [Báseň]
- Breska, A.: *Hlasy v bouři*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 37, str. 238. [Drama o 1 dějství]
- ska. [=Breska, Alfons]: *V zátiší*, Švanda Dudák, r. 19, 1900, č. 40, str. 353. [Báseň]
- 1901/1902**
- Breska, A.: *K Eldoradu. Modrý zvonek*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 1, str. 6. [Báseň]
- Breska, A.: *Bílé zvonky. Vítr v zahradě. Elvira. Hudba v lese*, Lumír, r. 30, 1901-02, č. 3, str. 29. [Báseň]
- Breska, A.: *Ruce. Luně*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 6, str. 77. [Báseň]
- Breska, A.: *Dramata V. Huga*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 12, str. 139-140, č. 13, str. 151-153, č. 14, str. 162-164, č. 15, str. 171-172. [Studie]
- Breska, A.: *Romány V. Huga*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 16, str. 190-192, č. 17, str. 202-203. [Studie]
- Breska, A.: *Jeseň. V dumách. Rákosí. Z hlubin*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 19, str. 220. [Báseň]
- Breska, A.: *Zahrada vzdechů. Ve větru. Červánky*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 30, str. 351. [Báseň]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Z nové německé literatury*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 3, str. 43. [Přehled něm. liter. novinek]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Německá divadla*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 4, str. 54. [Referát o div. premiérách]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Německá divadla*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 5, str. 70. [Referát o div. premiérách]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Německá divadla*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 6, str. 83. [Referát o div. premiérách]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Divadla. Německá divadla*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 9, str. 127-128. [Referát o div. premiérách]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Německé divadlo*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 17, str. 204. [Referát o div. premiérách]
- ska. [=Breska, Alfons]: *Ve vídeňském dvorním divadle*, Zvon, r. 2, 1901-1902, č. 21, str. 296. [Referát o provedení div. hry]

- Breska, A.: *Zamilovaný rytíř*, Švanda Dudák, r. 20, 1901, č. 4, str. 35. [Báseň]
- Breska, A.: *Rusalka*, Švanda Dudák, r. 20, 1901, č. 24, str. 205. [Báseň]
- Breska, A.: *Rytíř chimery*, Hlas Národa, 1901, č. 48, Nedělní Listy, str. 1. [Báseň]
- Breska, A.: *Zimní pohádka*, Hlas Národa, 1901, č. 62, Nedělní Listy, str. 1. [Báseň]
- Breska, A.: *Japonské malířství*, Hlas Národa, č. 137, 1901, Nedělní Listy, str. 1-2. [Stat' o japonském umění]
- Breska, A.: *Utamaro. Malíř žen*, Hlas Národa, č. 199, 1901, Nedělní Listy, str. 2-3. [Referát o japonském malíři]
- Breska, A.: *Nalezený talisman*, Hlas Národa, 1901, č. 241, Nedělní Listy, str. 1. [Povídka]
- 1902/1903**
- Breska, A.: *Pláč deště. Smutná láska*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 1, str. 7. [Báseň]
- Breska, A.: *Výstava "Manesa" ve Vídni*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 3, str. 28. [Referát]
- Breska, A.: *Starý sad*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 10, str. 113. [Báseň]
- Breska, A.: *Modrý večer. Vlčí máky*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 11, str. 133. [Báseň]
- Breska, A.: *Okna v dešti. Rudé pece. Skrytá stezka. Tajemný hvozd. V jesenném slunci*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 16, str. 190. [Báseň]
- Breska, A.: *U krbu*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 19, str. 225. [Báseň]
- Breska, A.: *Na jaře*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 23, str. 271. [Báseň]
- Breska, A.: *Ozvěny. Pustý mlýn. Šero. Ukolébavka.*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 30, str. 358. [Báseň]
- Breska, A.: *Nikolaus Lenau*, Lumír, r. 30, 1902, č. 32, str. 381-382. [Esej]
- Breska, A.: *Jeseň v ráji. Hvězdná noc- Sto tisíc ptáků*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 34, str. 408. [Báseň]
- Breska, A.: *Worpswede*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 35, str. 425. [Fejeton]
- Breska, A.: *Červ*, Máj, r. 1, 1902-1903, č. 24, str. 348. [Báseň]
- Breska, A.: *Na hřbitově*, Máj, r. 1, 1902-1903, č. 24, str. 348. [Báseň]
- Breska, A.: *V zátíší*, Máj, r. 1, 1902-1903, č. 33, str. 499. [Báseň]
- Breska, A.: *Snění*, Máj, r. 1, 1902-1903, č. 37, str. 556. [Báseň]
- Breska, A.: *Naladění*, Máj, r. 1, 1902-1903, č. 51, str. 780. [Báseň]
- Breska, A.: *Motýli. Jsou city.. Deštivý večer. Hrozny. Podzim v lese*, Zlatá Praha, r. 20, 1902-1903, č. 28, str. 330. [Báseň]
- Breska, A.: *Páv. Rým. Plavba na Cytheru. Žaponský motiv. Slunečnice. Jména žen.*, Zlatá Praha, r. 20, 1902-1903, č. 39, str. 459. [Báseň]
- Breska, A.: *Nachový zvonek. Aquarium. Netopýr. Rozčeření. Mimo život. Vodomet.*, Zlatá Praha, r. 20, 1902-1903, č. 51, str. 603. [Báseň]
- Breska, A.: *Tichá křídla*, Zlatá Praha, r. 20, 1902-1903, č. 52, str. 618. [Báseň]
- Breska, A.: *Zlaté desky. Večerní zvon. Hvězdný mír, Srdce*, r. 2, 1902-1903, č. 9, str. 256-257. [Báseň]
- 1903/1904**
- Breska, A.: *Mlčení. Zlaté stopy. Pohřeb. Bílá mše*, Lumír, r. 32, 1903-1904, č.3, str. 30. [Báseň]
- Breska, A.: *Pavouk. Zlatý stín. Stíny. Kyvadlo a zrcadlo. Anpiel*, Lumír, r. 32, 1903-1904, č. 5, str. 54. [Báseň]
- 1904/1905**
- Breska, A.: *Mimo život*, Lumír, r. 33, 1904-1905, č. 7, str. 308. [Črta]
- Breska, A.: *V jeseni*, Lumír, r. 33, 1904-1905, č. 10, str. 460-462. [Črta]
- Breska, A.: *O toaletách*, Zlatá Praha, r. 22, 1904-1905, č. 25, str. 300. [Pojednání]
- Breska, A.: *Okna*, Zlatá Praha, r. 22, 1904-1905, č. 25, str. 290. [Povídka]
- Breska, A.: *Svátek krásy. Beatrici Mařákové*, Zlatá Praha, r. 22, 1904-1905, č. 31, str. 366. [Povídka]
- 1907/1908**
- Breska, A.: *Aquarium*, Zvon, r. 8, 1907-1908, č. 34, str. 532. [Báseň]
- Breska, A.: *Stará zrcadla*, Zvon, r. 8, 1907-1908, č. 37, str. 583. [Báseň]
- 1908/1909**
- Breska, A.: *Zavřené dvře. Rodinné zrcadlo.*, Máj, r. 7, 1908-1909, č. 8, str. 103. [Báseň]
- Breska, A.: *Zamlklý klavír. Sloupkové hodiny.*, Osvěta, r. 39, 1909, díl 1, č. 4, str. 336-337. [Báseň]
- 1909/1910**
- Breska, A.: *Georges Rodenbach*, Lumír, r. 38, č.9, 1909-10 str. 385-390. [Esej]
- Breska, A.: *Honoré de Balzac*, Český svět, r. 6, 1909-1910, č. 21-22, str. 8, č. 23, str. 18. [Rozbor Balzakova díla]
- 1910/1911**
- Breska, A.: *Gobseck*, Lumír, r. 39, 1910-11, č. 5, str. 239-240. [Referát]
- Breska, A.: *Večer. Snění*, Lumír, r. 39, 1910-1911, č. 10, str. 440-1. [Báseň]

- Breska, A.: *Večer. Léto*, Švanda Dudák, r. 30, č. 9, 1.9.1911. [Báseň]
- Breska, A.: *Mona Lisa*, Švanda Dudák, r. 30, č. 10, 1.10.1911. [Báseň]
- Breska, A.: *Podzim*, Švanda Dudák, r. 30, č. 12, 1.12.1911. [Báseň]
- 1912/1913**
- Breska, A.: *Podzim. V podzim. parku*, Švanda Dudák, r. 31, č. 2, 1.2.1912. [Báseň]
- A.B. [=Breska, Alfons]: *Čtrnáctý sjezd německých bibliotekářů v Lipště*, Zvon, r. 13, 1912-13, č. 45, str. 626-627. [Zpráva]
- 1914/1915**
- Breska, A.: *Ithaka*, Topičův sborník, r. 2, 1914-15, č. 7, str. 316. [Báseň]
- Breska, A.: *Barevné sklo našich prababiček*, Národní politika, odp. vyd. 284, 13.10.1915. [Úvaha - starožitnicví]
- Breska, A.: *Prosím, kdo dá víc?*, Národní politika, odp. vyd. 299, 28.10.1915. [Úvaha - starožitnicví]
- Breska, A.: *O zvonech*, Národní politika, odp. vyd. 313, 12.11.1915. [Úvaha - starožitnicví]
- Breska, A.: *Kodaňské vásy*, Národní politika, odp. vyd. 333, 2.12.1915. [Úvaha - starožitnicví]
- 1915/1916**
- Breska, A.: *Žlutá kočka*, Světozor, r. 16, č. 47, 20.7.1916
- 1918/1919**
- Breska, A.: *Lustr*, Zvon, r. 19, 1918-1919, č. 3, str. 34. [Báseň]
- Breska, A.: *Kouzlo samoty*, Zvon, r. 19, 1918-1919, č. 3, str. 34. [Báseň]
- Breska, A.: *Lampa*, Zvon, r. 19, 1918-1919, č. 20. [Báseň]
- Breska, A.: *Výstava starožitností*, Národní politika, 14.12.1918. [Úvaha - starožitnicví]
- 1919/1920**
- Breska, A.: *Nepřátelství věcí*, Zvon, r. 20, 1919-1920, č. 26, str. 353. [Báseň]
- Breska, A.: *Koflík*, Národní politika, 26.10. 1920 [Úvaha - starožitnicví]
- 1923/1924**
- Breska, A.: *Balzac*, Lumír, r. 51, 1924, č. 6, str. 323-330, č. 7, str. 381-385. [Studie]
- Breska, A.: *Večer*, Cesta, r. 6, 1923-1924, č. 35, str. 497. [Báseň]
- Breska, A.: *Strom*, Cesta, r. 6, 1923-1924, č. 43, str. 613. [Báseň]
- Breska, A.: *Zahradník*, Cesta, r. 6, 1923-1924, č. 50, str. 716. [Báseň]
- Breska, A.: *Turcaret-Mercadet - Ku premiéře komedií finančnických taškářů*, Národní a Stavovské divadlo, r. 1924, sv. 2, č. 15, str. 1, vych. 5.12. 1924. [Článek o hře]
- 1925**
- Breska, A.: *Pokušení*, Lumír, r. 52, 1925, č. 5, str. 249-254. [Báseň]
- Breska, A.: *Pařížské obrázky. Pohádka veleměsta. Bouquinisti. Pont Marie*, Topičův sborník, r. 13, 1925-26, sv. 2, str. 54-60. [Próza]
- 1940**
- Breska, A.: *Odjezd z Benátek. Epilog*, Ženský obzor, r. 31, 1940, č. 9/10, str. 102. [Báseň]
- Breska, A.: *Črty z Benátek.*, Ženský obzor, r. 31, 1940, č. 9/10, str. 101. [Báseň]
- 1944**
- Breska, A.: *Ruce*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 1, str. 1. [Báseň]
- Breska, A.: *Nedělní ráno*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 36, str. 1. [Báseň]
- Breska, A.: *Vážka*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 103, str. 1. [Báseň]
- výstřižky dochované v pozůstalosti A. Bresky v PNP, bez datace, neznámé periodikum**
- Breska, A.: *Die Börse*, [??], str. 225-26 . [Ukázka z Breska, A.: Paříž, přeloženo do NJ]
- Breska, A.: *Quai de Bercy*, [??], str. 15 . [Ukázka z Breska, A.: Paříž, přeloženo do NJ]

3. Překlady knižní

3.1. řazeno chronologicky

1905

Przybyszewski, S.: *Homo sapiens I. Přes palubu*, Praha, K. Neumannová, 1905, 130 s. [Překlad, z něm.]

1911

Hebbel, Ch. F.: *Rubín*, Praha, Hynek, 1911, 126 s. [Překlad, z něm.]

Novalis: *Sajští učenníci*, 1. vyd. Praha, Hynek, 1911, 76 s. ; 2. vyd. Liberec, Dauphin 1996, 69 s. - Učedníci sajští. [Překlad, z něm.]

Reuterová, G.: *Děti*, Praha, Vilímek 1911. [Překlad, z něm.]

Rodenbach, G.: *Strom*, Praha, Alois Hynek, 1911, 76 s. [Překlad, z franc.]

1912

Dauthendey, M.: *Zahrada bez ročních období*, Praha, J.R. Vilímek [mezi 1901 a 1925], 100 s. [Překlad, z něm.]

1913

Lessing, G. E.: *Z hamburské dramaturgie*, Praha, Hynek, 1913, 99 s. [Překlad, z něm.]

Nietzsche, F.: *Soumrak model, čili, Jak se filosofuje kladivem*, Praha, Hynek, 1913, 138 s. ; 2. vyd.

Olomouc, Votobia, 1995, 194 s. [Překlad, z něm.]

Moderní lyrika německá, 1913, Praha, Hynek, 1913, 303 s. [Překlad, z něm.]

1916

Dauthendey, M.: *Let divokých hus*, Praha, Topič 1916. [Překlad, z něm.]

Hauff, W.: *Othello*, 1916, Praha, Vilímek 1916. [Překlad, z něm.]

1919

Dauthendey, M.: *Lingam: Dvanáct asijských novel*, Praha : Máj, 1919, 143 s. [Překlad, z něm.]

1921

Alcoforado, M.: *Portugalské listy*, Praha, Arthur Novák, 1921, 69 s. [Pseudonym Otto Elexhauser] [Překlad, ze špan]

Balzac, H. de: *Stará panna*, Praha ; [Mělník], Grosman a Svoboda, 1921, 162 s. [Překlad, z franc.]

Devore, G.: *Obětovaná*, Praha, Zora, 1921, 107 s. [Překlad, z franc.]

1922

Balzac, H. de: *Kabinet starožitností*, Praha, Pražská akc. tiskárna, 1922, 141 s. [Překlad, z franc.]

Hofmannsthal, H. von, Harry hrabě Kessler: *Legenda o Josefovi*, Praha, Zátíší, 1922, 35 s. [Překlad, z něm.]

1924

Gozzi, C.: *Turandot*, Praha, Máj, 1924, 134 s. [Překlad, z ital.]

1925

Balzac, H. de: *Mládenecká domácnost*, Praha : [s.n.], 1925, 390 s. [Překlad, z franc.]

Goethe, J.W.: *Utrpení mladého Werthera*, Praha, F. Topič, 1925, 153 s. [Překlad, z něm.]

Lesage, A. R.: *Turcaret*, Praha, Zora, 1925, 95 s. [Překlad, z franc.]

1926

Balzac, H. de: *Modesta Mignonová*, Praha, Oldřich Petr, 1926, 366 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Opuštěná žena. Petr Grasson*, Praha, Zora, 1926, 91s. [Překlad, z franc.]

Keyserling, E.: *Večerní domy*, Praha : Pražská akc. tiskárna, 1926, 153 s. [Překlad, z něm.]

Mérimée, P.: *Partie triktraku ; Etruská váza ; Tamango : Tři novely*, Praha, Zora, 1926, 67 s. [Překlad, z franc.]

1927

Balzac, H. de: *Albert Savarus*, Praha : B. Janda, 1927, 378 s. [Překlad, z franc.]

1928

Béraud, H.: *Les oběšeného templáře*, Praha, Oldřich Petr, 1928, 212 s. [Překlad, z franc.]

1929

Balzac, H. de: *Massimila Doniova*, in: Prokleté dítě; Massimila Doniova; Taneční zábava v Sceaux; Praha, Oldřich Petr, 1929, 301 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Taneční zábava v Sceaux*, in: Prokleté dítě; Massimila Doniova; Taneční zábava v Sceaux; Praha, Oldřich Petr, 1929, 301 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Prokleté dítě*, in: Prokleté dítě; Massimila Doniova; Taneční zábava v Sceaux; Praha, Oldřich Petr, 1929, 301 s. [Překlad, z franc.]

Zola, E.: *Jak se lidé žení*, Praha, B. Janda, 1929, 134 s. [Překlad, z franc.]

Zola, E.: *Paní Sourdisová*, Praha, Sfinx, B. Janda, 1929, 121 s. [Překlad, z franc.]

1930

Hofmannsthal, H. von: *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, Praha, Otto, 1930, 141 s. [Překlad, z něm.]

Seidl, W.: *Anastase a netvor Richard Wagner*, Praha, Kamilla Neumannová, 1930, 130 s. [Překlad, z něm.]

1934

Novalis: *Novalis (výbor)*, Praha, Pražská akciová tiskárna, 1934, 36 s. [Překlad, z něm.]

1935

Modrá květina, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s. [Překlad, z něm.]

1937

Mléčná dráha, Praha, Japonské sdružení při orientálním ústavě, 1937, 127 s.; 2. vyd. Praha, Aurora 1999, ISBN 80-85974-71-8, 159 s. [Překlad, z jap.]

1948

Rodenbach, G.: *Z říše ticha*, Praha, Beatrice Bresková, 1948, 38 s. [Překlad, z franc.]

3.2. řazeno abecedně

Alcoforado, M.: *Portugalské listy*, Praha, Arthur Novák, 1921, 69 s. [Pseudonym Otto Elexhauser]. [Překlad, ze špan.]

Balzac, H. de: *Stará panna*, Praha; [Mělník], Grosman a Svoboda, 1921, 162 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Kabinet starožitností*, Praha, Pražská akc. tiskárna, 1922, 141 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Mládenecká domácnost*, Praha : [s.n.], 1925, 390 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Modesta Mignonová*, Praha, Oldřich Petr, 1926, 366 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Opuštěná žena. Petr Grasson*, Praha, Zora, 1926, 91s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Albert Savarus*, Praha : B. Janda, 1927, 378 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Massimila Doniova*, in: Prokleté dítě; Massimila Doniova; Taneční zábava v Sceaux; Praha, Oldřich Petr, 1929, 301 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Taneční zábava v Sceaux*, in: Prokleté dítě; Massimila Doniova; Taneční zábava v Sceaux; Praha, Oldřich Petr, 1929, 301 s. [Překlad, z franc.]

Balzac, H. de: *Prokleté dítě*, in: Prokleté dítě; Massimila Doniova; Taneční zábava v Sceaux; Praha, Oldřich Petr, 1929, 301 s. [Překlad, z franc.]

Béraud, H.: *Les oběšeného templáře*, Praha, Oldřich Petr, 1928, 212 s. [Překlad, z franc.]

Dauthendey, M.: *Zahrada bez ročních období*, Praha : J.R. Vilímek [mezi 1901 a 1925], 100 s. [Překlad, z něm.]

Dauthendey, M.: *Let divokých hus*, Praha, Topič 1916. [Překlad, z něm.]

Dauthendey, M.: *Lingam: Dvanáct asijských novel*, Praha : Máj, 1919, 143 s. [Překlad, z něm.]

Devore, G.: *Obětovaná*, Praha, Zora, 1921, 107 s. [Překlad, z franc.]

Goethe, J.W.: *Utrpení mladého Werthera*, Praha, F. Topič, 1925, 153 s. [Překlad, z něm.]

Gozzi, C.: *Turandot*, Praha, Máj, 1924, 134 s. [Překlad, z ital.]

Hauff, W.: *Othello*, Praha, Vilímek 1916. [Překlad, z něm.]

Hebbel, Ch. F.: *Rubín*, Praha, Hynek, 1911, 126 s. [Překlad, z něm.]

Hofmannsthal, H. von: *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, Praha, Otto, 1930, 141 s. [Překlad, z něm.]

Hofmannsthal, H. von, Harry hrabě Kessler: *Legenda o Josefovi*, Praha, Zátíší, 1922, 35 s. [Překlad, z něm.]

Keyserling, E.: *Večerní domy*, Praha : Pražská akc. tiskárna, 1926, 153 s. [Překlad, z něm.]

Lesage, A. R.: *Turcaret*, Praha, Zora, 1925, 95 s. [Překlad, z franc.]

Lessing, G. E.: *Z hamburské dramaturgie*, Praha, Hynek, 1913, 99 s. [Překlad, z něm.]

Mérimée, P.: *Partie triktraku ; Etruská váza ; Tamango : Tři novely*, Praha, Zora, 1926, 67 s. [Překlad, z franc.]

Nietzsche, F.: *Soumrak model, čili, Jak se filosofuje kladivem*, Praha, Hynek, 1913, 138 s.; 2. vyd. Olomouc, Votobia, 1995, 194 s. [Překlad, z něm.]

Novalis: *Sajští učenníci*, 1. vyd. Praha, Hynek, 1911, 76 s. ; 2. vyd. Liberec, Dauphin 1996, 69 s. - Učedníci sajští. [Překlad, z něm.]

Novalis: *Novalis (výbor)*, Praha, Pražská akciová tiskárna, 1934, 36 s. [Překlad, z něm.]

Przybyszewski, S.: *Homo sapiens I. Přes palubu*, Praha, K. Neumannová, 1905, 130 s. [Překlad, z něm.]

Reuterová, G.: *Děti*, Praha, Vilímek 1911. [Překlad, z něm.]

Rodenbach, G.: *Strom*, Praha, Alois Hynek, 1911, 76 s. [Překlad, z franc.]

Rodenbach, G.: *Z říše ticha*, Praha, Beatrice Bresková, 1948, 38 s. [Překlad, z franc.]

Seidl, W.: *Anastase a netvor Richard Wagner*, Praha, Kamilla Neumannová, 1930, 130 s. [Překlad, z něm.]

Zola, E.: *Jak se lidé žení*, Praha, B. Janda, 1929, 134 s. [Překlad, z franc.]

Zola, E.: *Paní Sourdisová*, Praha, Sfinx, B. Janda, 1929, 121 s. [Překlad, z franc.]

Moderní lyrika německá, Praha, Hynek, 1913, 303 s. [Překlad, z něm.]

Modrá květina, Praha, Československá grafická Unie, 1935, 111 s. [Překlad, z něm.]

Mléčná dráha, Praha, Japonské sdružení při orientálním ústavě, 1937, 127 s.; 2. vyd. Praha, Aurora 1999, ISBN 80-85974-71-8, 159 s. [Překlad, z jap.]

4. Překlady časopisecké

4.1. řazeno chronologicky

1899/1900

- Eichendorff, J.: *V noci*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]
Mathisson, F.: *Melancholie*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]
Novalis: *Karbunkul. Zřím na tisíc tvých zobrazení*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]
Schlegel, F.: *Báseň lásky*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]

1900/1901

- Nietzsche, F.: *Sokratův problém*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 13, str. 150-151. [Překlad úvahy, z něm.]
Eichendorff, J.: *Procitnutí. Lákání. U proudu*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 31, str. 369. [Překlad básní, z něm.]
Evers, F.: *Ráje*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 46, str. 554. [Překlad básně, z něm.]
Verlaine, P.: *Píseň jeseně*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 46, str. 554. [Překlad básně, z franc.]
Eichendorff, J.: *Čilá jízda*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Eichendorff, J.: *Marianská píseň*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Eichendorff, J.: *Dozvuk*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Eichendorff, J.: *Večerní krajina*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Mathisson, F.: *Melancholie*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Mathisson, F.: *Náhrobní kámen*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Salis-Seewis, J. G.: *Berenice*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Novalis: *Píseň křížáka*, Hlas Národa, 1901, č. 289, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Mathisson, F.: *Elegie*, Hlas Národa, 1901, č. 331, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

1901/1902

- Verlaine, P.: *V nekonečně teskné... Tot' extase*, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 4, str. 47. [Překlad básní, z franc.]
Muther, R.: *Duch rokoka*, Lumír, r. 30, 1902, č. 28, str. 334-335, č. 29, str. 346-347. [Překlad eseje, z něm.]
Muther, R.: *Umírání krásy*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 34, str. 406-407. [Překlad eseje, z něm.]
Donath, A.: *Zvuky*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Donath, A.: *Rainer Maria Rilke*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Remer, P.: *Štěstí snu*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Remer, P.: *Letní slunce*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

1902/1903

- Dehmel, R.: *Setkání. Tichá pouť. Tiché město*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 12, str. 141. [Překlad básní, z něm.]
Evers, F.: *Idylla*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 18, str. 216. [Překlad básně, z něm.]
Falke, G.: *Za hrází*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 18, str. 216. [Překlad básně, z něm.]
Rilke, R.: *Básně*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 31, str. 371. [Překlad básní, z něm.]
Mombert, A.: *6., 57., 91.*, Lumír, r. 31, 1902-1903, č. 33, str. 393. [Překlad básní, z franc.]
Liliencron, D. von: *Theodoru Stormovi*, Hlas Národa, 1903, č. 120, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Liliencron, D. von: *Jeden den v roce*, Hlas Národa, 1903, č. 120, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Liliencron, D. von: *Pověří*, Hlas Národa, 1903, č. 120, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
Conradi, H.: *Syn doby*, Hlas Národa, 1903, č. 242, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

1906

- Rodenbach, G.: *Jesle*, Hlas Národa, 1906, č. 353, Nedělní Listy, str. 1-3. [Překlad povídky, z franc.]

1908

- Salus, H.: *Ráj slepcův*, Hlas Národa, 1908, č. 115, Nedělní Listy, nestr. [Překlad črty, z něm.]
Hartleben, O. E.: *Pestrý pták*, Hlas Národa, 1908, č. 136, Nedělní Listy, nestr. [Překlad povídky, z něm.]
Schlaf, J.: *Ovoce*, Hlas Národa, 1908, č. 163, Nedělní Listy, nestr. [Překlad črty, z něm.]
Schlaf, J.: *Snih*, Hlas Národa, 1908, č. 336, Nedělní Listy, nestr. [Překlad črty, z něm.]

1910

- Schnitzler, A.: *Udatný Cassian*, Květy, r. 32, 1910, II, č. 9, str. 373-384. [Překlad loutkové hry, z něm.]

1914/1915

Dauthendey, M.: *Kuli Kimgun*, Světozor, r. 15, 1914-1915, č. 11, str. 12. [Překlad prózy, z něm.]

1922

Balzac, H. de: *Kabinet starožitností*, Národní listy, r. 62, 1922, č. 121 - č. 176, č. 180-196. [Překlad prózy, z franc.]

1923/1924

Balzac, H. de: *Ježíš Kristus ve Flandrech*, Cesta, r. 6, 1923-24, č. 21-22, str. 313-317. [Překlad legendy, z franc.]

1928/1929

Dehmel, R.: *Mnohá noc*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 12, str. 277. [Překlad básně, z něm.]

Dehmel, R.: *Harfa*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 12, str. 277. [Překlad básně, z něm.]

Rodenbach, G.: *Verše*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 15, str. 349. [Překlad básně, z franc.]

Dauthendey, M.: *Písně - Uvnitř v kytici. Září. Nechce se večer ani snést*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 17, str. 397. [Překlad básní, z něm.]

1944

George, S.: *Nuž neotálej*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 41, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Dauthendey, M.: *Ohnivou růží je měsíc dnes*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 42, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

4.2. řazeno abecedně

Balzac, H. de: *Ježíš Kristus ve Flandrech*, Cesta, r. 6, 1923-24, č. 21-22, str. 313-317. [Překlad legendy, z franc.]

Balzac, H. de: *Kabinet starožitností*, Národní listy, r. 62, 1922, č. 121 - č. 176, č. 180-196. [Překlad prózy, z franc.]

Conradi, H.: *Syn doby*, Hlas Národa, 1903, č. 242, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Dauthendey, M.: *Kuli Kimgun*, Světozor, r. 15, 1914-15, č. 11, str. 12. [Překlad prózy, z něm.]

Dauthendey, M.: *Ohnivou růží je měsíc dnes*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 42, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Dauthendey, M.: *Písně - Uvnitř v kytici. Září. Nechce se večer ani snést*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 17, str. 397. [Překlad básní, z něm.]

Dehmel, R.: *Harfa*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 12, str. 277. [Překlad básně, z něm.]

Dehmel, R.: *Mnohá noc*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 12, str. 277. [Překlad básně, z něm.]

Dehmel, R.: *Setkání. Tichá pouť. Tiché město*, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 12, str. 141. [Překlad básní, z něm.]

Donath, A.: *Rainer Maria Rilke*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Donath, A.: *Zvuky*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Eichendorff, J.: *Čilá jízda*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Eichendorff, J.: *Dozvuk*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Eichendorff, J.: *Marianská píseň*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Eichendorff, J.: *Procitnutí. Lákáni. U proudu*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 31, str. 369. [Překlad básní, z něm.]

Eichendorff, J.: *V noci*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]

Eichendorff, J.: *Večerní krajina*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Evers, F.: *Idylla*, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 18, str. 216. [Překlad básně, z něm.]

Evers, F.: *Ráje*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 46, str. 554. [Překlad básně, z něm.]

Falke, G.: *Za hrází*, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 18, str. 216. [Překlad básně, z něm.]

George, S.: *Nuž neotálej*, Lidové noviny, r. 52, 1944, č. 41, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Hartleben, O. E.: *Pestrý pták*, Hlas Národa, 1908, č. 136, Nedělní Listy, nestr. [Překlad povídky, z něm.]

Liliencron, D. von: *Jeden den v roce*, Hlas Národa, 1903, č. 120, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Liliencron, D. von: *Povětrí*, Hlas Národa, 1903, č. 120, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Liliencron, D. von: *Theodoru Stormovi*, Hlas Národa, 1903, č. 120, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Mathisson, F.: *Elegie*, Hlas Národa, 1901, č. 331, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Mathisson, F.: *Melancholie*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]

Mathisson, F.: *Melancholie*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]

Mathisson, F.: *Náhrobní kámen*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
 Mombert, A.: 6., 57., 91., Lumír, r. 31, 1902-3, č.33, str. 393. [Překlad básní, z franc.]
 Muther, R.: *Duch rokoka*, Lumír, r. 30, 1902, č. 28, str. 334-335, č. 29, str. 346-347. [Překlad eseje, z něm.]
 Muther, R.: *Umírání krásy*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 34, str. 406-407. [Překlad eseje, z něm.]
 Nietzsche, F.: *Sokratův problém*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 13, str. 150-151. [Překlad úvahy, z něm.]
 Novalis: *Karbunkul. Zřím na tisíc tvých zobrazení.*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]
 Novalis: *Píseň křížáka*, Hlas Národa, 1901, č. 289, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
 Remer, P.: *Letní slunce*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
 Remer, P.: *Štěstí snu*, Hlas Národa, 1902, č. 5, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
 Rilke, R.: *Básně*, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 31, str. 371. [Překlad básní, z něm.]
 Rodenbach, G.: *Jesle*, Hlas Národa, 1906, č. 353, Nedělní Listy, str. 1-3. [Překlad povídky, z franc.]
 Rodenbach, G.: *Verše*, Český svět, r. 25, 1928-29, č. 15, str. 349. [Překlad básně, z franc.]
 Salis-Seewis, J. G.: *Berenice*, Hlas Národa, 1901, č. 275, Nedělní Listy, str. 1. [Překlad básně, z něm.]
 Salus, H.: *Ráj slepcův*, Hlas Národa, 1908, č. 115, Nedělní Listy, nestr. [Překlad črty, z něm.]
 Schlaf, J.: *Ovoce*, Hlas Národa, 1908, č. 163, Nedělní Listy, nestr. [Překlad črty, z něm.]
 Schlaf, J.: *Sníh*, Hlas Národa, 1908, č. 336, Nedělní Listy, nestr. [Překlad črty, z něm.]
 Schlegel, F.: *Báseň lásky*, Lumír, r. 28, 1899-1900, č. 33, str. 393. [Překlad básně, z něm.]
 Schnitzler, A.: *Udatný Cassian*, Květy, r. 32, 1910, II, č. 9, str. 373-384. [Překlad loutkové hry, z něm.]
 Verlaine, P.: *Píseň jeseně*, Lumír, r. 29, 1900-1901, č. 46, str. 554. [Překlad básně, z franc.]
 Verlaine, P.: *V nekonečně teskné.., Toť extase*, Lumír, r. 31, 1902-3, č. 4, str. 47. [Překlad básní, z franc.]

5. Překlady divadelní

5.1. řazeno chronologicky

1911

Hebbel, Ch. F.: *Rubín*, 1911. [Překlad, z něm.]. [Praha, Hynek, 1911, 126 s.]

Heyse, P.: *Dcera královny Semiramidy*, premiéra 20. 11. 1911 ve Vinohradském divadle. [Překlad, z něm.]. [Strojopis ani rukopis nedochován]

1917

Hazelton, G.: *Žlutý háv. Čínská hra* [Pro divadlo v Plzni, premiéra březen 1917]. [Překlad]. [Strojopis ani rukopis nedochován, v poznámkách B. Breskové zmínka o překladu hry Žlutý kaftan pro divadlo v Plzni]

1919

Devore, G.: *Obětovaná*, prem. ve Švandově divadle v Plzni, 10.11 1919, rež. J. Fišera. [Překlad z franc.]. [Praha, Zora, 1921, 107 s.]

1921

Savoir, A.: *Osmá žena Modrovousova*, prem. 8. 11. 1921 ve Švandově divadle v Praze, rež. J. Bor. [Překlad, z franc.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní, strojopis uložen v DÚ]

1922

Hofmannsthal, H. von; Harry hrabě Kessler: *Legenda o Josefovi*, prem. 14. 6. 1922, Národní divadlo, rež. H. Krölller. [Překlad, z něm.]. [Praha, Zátíší, 1922, 35 s.]

1923

Gozzi, C.: *Turandot*, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal. [Překlad, z ital.]. [Praha, Máj, 1924, 134 s.]

Aristofanes: *Lysistrata*, premiéra 16. 9. 1923 ve Švandově divadle na Smíchově. [Překlad, volně ze starořečtiny]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní]

Savoir, A.: *Banco! Hra o vše*, prem. 8.12. 1923, Švandovo divadlo, rež. J. Bor. [Překlad, z franc.]. [Strojopis uložen v DÚ]

1924

Lesage, A. R.: *Turcaret*, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle. [Překlad, z franc.]. [Praha, Zora, 1925, 95 s.]

1926

Calderón de la Barca, P.: *Veřejné tajemství*, premiéra 23.1. 1926, Švandovo divadlo na Smíchově, rež. J. Lébl. [Překlad a úprava pro moderní jeviště, ze špan.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní, strojopis uložen v DÚ]

Gozzi, C.: *Rozmary lásky*, prem. 6. 2. 1926 v divadle na Slupi v Praze, režie Nápravník. [Překlad, z ital.]. [Strojopis ani rukopis nedochován]

1928

Savoir, A.: *Osmá a první*, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor. [Překlad, z franc.].
[Strojopis uložen v DÚ]

1930

Hofmannsthal, H. von: *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, 1930. [Překlad, z něm.]. [Praha, Otto, 1930, 141 s.]

neznámé datum

[?]: *Král hotelů* [Nedatováno]. [Překlad]. [zmínka v korespondenci, Breska hru přeložil pro divadlo v Plzni, ale nebude se uvádět, rukopis ani strojopis nedochován]

Balzac, H. de: *Pensionát paní Vauquerové* [Nedatováno]. [Překlad a dramaturgie díla H. de Balzaca Otec Goriot, z franc.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní]

Méré, Ch. [André Malraux?]: *Dobyvatelé* [Nedatováno]. [Překlad, z franc.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní]

5.2. řazeno abecedně

[?]: *Král hotelů* [Nedatováno]. [Překlad]. [Zmínka v korespondenci, Breska hru přeložil pro divadlo v Plzni, ale nebude se uvádět, rukopis ani strojopis nedochován]

Aristofanes: *Lysistrata*, premiéra 16. 9. 1923 ve Švandově divadle na Smíchově. [Překlad, volně ze starořečtiny]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní]

Balzac, H. de: *Pensionát paní Vauquerové* [Nedatováno]. [Překlad a dramaturgie díla H. de Balzaca Otec Goriot, z franc.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní]

Calderón de la Barca, P.: *Veřejné tajemství*, premiéra 23.1. 1926, Švandovo divadlo na Smíchově, rež. J. Lébl. [Překlad a úprava pro moderní jeviště, ze špan.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní, strojopis uložen v DÚ]

Devore, G.: *Obětovaná*, prem. ve Švandově divadle v Plzni, 10.11 1919, rež. J. Fišera. [Překlad z franc.]. [Praha, Zora, 1921, 107 s.]

Gozzi, C.: *Turandot*, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal. [Překlad, z ital.]. [Praha, Máj, 1924, 134 s.]

Gozzi, C.: *Rozmary lásky*, prem. 6. 2. 1926 v divadle na Slupi v Praze, režie Nápravník. [Překlad, z ital.]. [Strojopis ani rukopis nedochován]

Hazelton, G.: *Žlutý háv. Čínská hra*. [Pro divadlo v Plzni, premiéra březen 1917]. [Překlad]. [Strojopis ani rukopis nedochován, v poznámkách B. Breskové zmínka o překladu hry Žlutý kaftan pro divadlo v Plzni]

Hebbel, Ch. F.: *Rubín*, 1911. [Překlad, z něm.]. [Praha, Hynek, 1911, 126 s.]

Heyse, P.: *Dcera královny Semiramidy*, premiéra 20. 11. 1911 ve Vinohradském divadle. [Překlad, z něm.]. [Strojopis ani rukopis nedochován]

Hofmannsthal, H. von: *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, 1930. [Překlad, z něm.]. [Praha, Otto, 1930, 141 s.]

Hofmannsthal, H. von, Harry hrabě Kessler: *Legenda o Josefovi*, prem. 14. 6. 1922, Národní divadlo, rež. H. Kröller. [Překlad, z něm.]. [Praha, Zátíší, 1922, 35 s.]

Lesage, A. R.: *Turcaret*, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle. [Překlad, z franc.]. [Praha, Zora, 1925, 95 s.]

Méré, Ch. [André Malraux?]: *Dobyvatelé* [Nedatováno]. [Překlad, z franc.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní]

Savoir, A.: *Osmá žena Modrovousova*, prem. 8. 11. 1921 ve Švandově divadle v Praze, rež. J. Bor. [Překlad, z franc.]. [Uloženo v PNP, fond A. Breska, rukopisy vlastní, strojopis uložen v DÚ]

Savoir, A.: *Banco! Hra o vše*, prem. 8.12. 1923, Švandovo divadlo, rež. J. Bor. [Překlad, z franc.]. [Strojopis uložen v DÚ]

Savoir, A.: *Osmá a první*, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor. [Překlad, z franc.]. [Strojopis uložen v DÚ]

6. Recenze

1894

©: P. Alfons Breska (Praha), Literární Listy, r. 16, 1894, č. 14, str. 240. [zpráva - A. Breska překládá Vigilien Stanislava Przybyszewského]

1898

Nečásek, A.: *Flirt*, Národní listy, r. 36, 1898, č. 313, příloha str. 9-10.

1899/1900

- ⊙: [=Arnošt Procházka]: *Nové knihy*, Moderní revue, sv. 11, 1899-1900, č. 4, str. 145. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
O. Š.: *Náhodou se mi tu seskupily.*, Zlatá Praha, r. 17, 1899 - 1900, č. 29, str. 347. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
**: *Alfons Breska: V zajetí trpaslíků*, Česká revue, r. 3, 1899-1900, č. 8, str. 1012-1014. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
z Lešehradu, E.: *Alfons Breska: V zajetí trpaslíků*, Obzor literární a umělecký, r. 2, 1899-1900, č. 2, str. 31-32. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
⊙: *České spisy*, Národní listy, r. 40, 1900, č. 95, str. 9. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
⊙: *Z poesie našich nejmladších*, Samostatnost, 1900, č. 4, str. 19. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]

1900/1901

- Amicus: *Z nejnovější poesie*, Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 5, str. 58-59. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
jv. [=J. Vodák]: *Z naší mladé lyriky. II.*, Besedy Času, r. 5, 1900, č. 5, str. 73-75. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
Nečásek, A.: *Z literatury*, Národní listy, r. 40, 1900, č. 18, str. 3. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
V. Z.: *Literární týdení obzor*, Česká demokracie, r. 2, 1900, č. 35, str. 3. [Recenze na Breska, A.: Hlasy v bouři]
z.: *Zajímavá literární novinka*, LN, r. 8, 1900, č. 272, str. 6. [ozamuje vydání Breska, A.: Hlasy v bouři]
z.: *Alfons Breska: Hlasy v bouři*, LN, r. 8, 1900, č. 290, str. 6. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
⊙: *Alfons Breska, Hlasy v poušti*, Čas, r. 15, 1901, č. 45, str. 4. [Recenze na Breska, A.: Hlasy v bouři]
Dr. Plaček: *Alfons Breska: Hlasy v bouři*, Divadelní listy, r. 2, 1901, č. 5, str. 115. [Recenze na Breska, A.: Hlasy v bouři]
⊙: *"Lumír"*, Politik, r. 40, 1901, č. 282, str. 9. [ukázky z Lumíra, Breska, A.: K Eldorádu a Modrý zvonek]
⊙: *Die dritte Nummer des "Lumír"*, Politik, r. 40, 1901, č. 303, str. 6. [ukázky z Lumíra, Breska, A.: Bílé zvonky, Ticho v lese, Elvíra, Hudba v lese]
⊙: *Několik básnických sbírek*, Samostatnost, 1901, č. 15, str. 74-75. [Recenze na Breska, A.: Hlasy v bouři]
Holeček, Fr.: *Z nové české poesie*, Nový život, r. 6, 1901, č. 4, str. 120-121, č. 6, str. 182-184, č. 7, str. 199-201. [Recenze na Breska, A.: V zajetí trpaslíků]
L.: [bez názvu], Zvon, r. 1, 1900-1901, č. 17, str. 203. [Recenze na Breska, A.: Hlasy v bouři]
V. D. [=Viktor Dyk]: ***, Moderní revue, sv. 12, 1900-1901, č. 5, str. 189-190. [satira, s verši o Breskovi a Em. z Lešehradu]
Dyk, V.: *Epitafy*, Moderní revue, sv. 13, 1900-1901, str. 303-304. [satira, epitaf na A. Bresku]

1901/1902

- Šimek, O.: *Literatura*, Lumír, r. 30, 1901-1902, č. 7, str. 84. [Recenze na Breska, A.: Hlasy v bouři]

1903/1904

- ⊙: *Bibliografie*, LN, r. 12, 1904, č. 5, str. 6. [Recenze na Breska, A.: Zlaté stíny]
Klíma, K. Z.: *Alfons Breska: Zlaté stíny.*, LN, r. 12, 1904, č. 40, str. 6. [Recenze na Breska, A.: Zlaté stíny]
V.Č. [=V. Červinka]: *Alfons Breska: Zlaté stíny.*, Zlatá Praha, r. 21, 1903 - 1904, č. 16, str. 192. [Recenze na Breska, A.: Zlaté stíny]

1910/1911

- il: *Lyrická premie spolku Máje na rok 1910*, LN, r. 18, 1910, č. 284, str. 2-3,
Sekanina, F.: *Georges Rodenbach: Strom*, Zvon, r. 11, 1910-1911, č. 52, str. 827-828. [Recenze na Rodenbach, G.: Strom]

1911/1912

- ⊙: *Zajímavosti překladové*, Čas, r. 25, 1911, č. 334, str. 4-5. [Recenze na Novalis: Sajští učenníci]
⊙: *Dvě premiéry vinohradské*, Čas, r. 25, 1911, č. 323, str. 2. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
Dr. Košek: *Divadlo*, Národní obzor, r. 6, 1912, č. 2, str. 3-4. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
Dr. P.: *Městské divadlo Král. Vinohradů*, Máj, r. 10, 1911-1912, č. 9, str. 115. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]

- Ft. [=F. Táborský]: „*Meneachmové*“ a „*Dcera královny Semiramidy*“, Zlatá Praha, r. 29, 1911-1912, č. 11, str. 129. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- H. Jelínek: *Divadlo*, Lumír, Lumír, r. 40, 1911 - 1912, č. 3, str. 141-142. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- J. H. [=J. Hilbert]: *Divadlo*, Venkov, r. 6, 1911, č. 276, str. 8. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- J. K-ček. [=J. Kodíček]: *Paul Heyse: Dcera královny Semiramidy*, Přehled, r. 10, 1911-1912, č. 10, str. 179. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- J. Krecar: *Městské divadlo Král. Vinohradů*, Divadlo, r. 10, 1911-1912, č. 5, str. 116. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- Jelínek, H.: [bez názvu], Samostatnost, 1911, č. 247, str. 6. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- KMČ. [=Karel M. Čapek]: *Divadlo*, Zvon, r. 12, 1911-1912, č. 11, str. 173-174. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- m.: [bez názvu], Právo lidu, r. 20, 1911, č. 324, str. 9. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- Maternová, P.: [bez názvu], Ženský svět, r. 15, 1911, č. 21, str. 329. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- Šimek, O.: *Z překladů literatury francouzské*, Novina, r. 5, 1911-1912, str. 345-347. [Recenze na Rodenbach, G.: Strom]
- V. [Vácav Tille]: *Divadlo*, Národní listy, r. 51, 1911, č. 322, str. 3. [Recenze na Heyse, P: Dcera královny Semiramidy, prem. 20.11.1911 ve Vinohradském divadle]
- Veselý, A.: *Z knižního trhu*, Národní listy, r. 51, 1911, č. 222, str. 10. [Recenze na Rodenbach, G.: Strom]
- Jež, Š.: *Překlady klasické německé literatury*, Překlad, r. 10, 1911-1912, č. 39, str. 665-7. [Recenze na Novalis: Sajští učenníci]
- Jež, Š.: *Překlady klasické německé literatury*, Překlad, r. 10, 1911-1912, č. 39. [Recenze na Hebbel, F: Rubín]
- 1913/1914**
- pa-. [= F. S. Procházka]: *Moderní lyrika německá*, Zvon, r. 14, 1913-1914, č. 47-48, str. 670. [Recenze na Moderní lyrika německá]
- 1914/1915**
- Fischer, M.: *Moderní lyrika německá*, Věda česká, r. 1, 1914-1915, č. 8-9, str. 263-265. [Recenze na Moderní lyrika německá]
- G. V. [=Gustav Winter]: *Nové svazky laciných knihoven*, PL, r. 23, 1914, č. 121, příloha str. 1-2). [Recenze na Lessing, G. E. - Z hamburské dramaturgie]
- Hánek, V.: *Moderní lyrika německá*, Nový obzor, r. 4, 1914, č. 5/6, str. 251-252. [Recenze na Moderní lyrika německá]
- ⊙: *Básník Alfons Breska.*, Český svět, r. 11, 1914-1915, č. 34, str. 10. [Breskova novela Eurydika byla poctěna Zeyerovou cenou]
- ⊙: *Sbor obecních starších.*, Zvon, r. 15, 1914-1915, č. 31, str. 436. [Breskova novela Eurydika byla poctěna Zeyerovou cenou]
- Kaz. [= F. S. Procházka]: *Alfons Breska: Euridike*, Zvon, r. 15, 1914-1915, č. 52, str. 723. [Recenze na Breska, A.: Eurydiké]
- 1915/1916**
- M. P.: *Literatura. Krásná. Deset čísel.*, Naše doba, r. 23, 1915-1916, č. 7, str 545-548. [Recenze na Breska, A.: Eurydiké]
- Š.: *Krásná prósa*, Topičův sborník, r. 3, 1915-1916, č. 3, str. 141. [Recenze na Breska, A.: Eurydiké]
- Sezima, K.: *Tři prósy o námětech okkulturních*, Lumír, r. 44, 1916, č. 4, s. 168 - 176. [Recenze na Breska, A.: Eurydiké]
- 1917**
- P.F. [= P. Fingal]: *V činohře Městského divadla v Plzni*, Vzlet, r. 1, 1917, č. 4, str. 101-102. [Recenze na Žlutý háv - uvedeno v plzeňském divadle v březnu 1917]
- Pt.: *Z plzeňského divadla*, Venkov, 1917, č. 72, str. 3-4. [Recenze na Žlutý háv - uvedeno v plzeňském divadle v březnu 1917]
- 1919/1920**
- ⊙: *Max Dauthendeye: Lingam*, Právo lidu, r. 26, 1919, č. 182, str. 9. [Recenze na Dauthendey, M.: Lingam]

-sk-: *Plzeňské divadlo*, Venkov, r. 14, 1919, č. 267, str. 4. [Recenze na Devore, G. - Obětovaná, prem. v plzeňském divadle 10.11 1919, rež. J. Fišera]

T.: *Dauthendey Max: Lingam*, Česká osvěta, r. 15, 1919, č. 9-10, str. 192. [Recenze na Dauthendey, M.: Lingam]

Vrba, J.: *Městské divadlo v Plzni*, Pramen, r. 1, 1920, č. 2, str. 87. [Recenze na Devore, G. - Obětovaná, prem. v plzeňském divadle 10.11 1919, rež. J. Fišera]

1921/1922

Engelmüller, K.: *Švandovo divadlo na Smíchově*, Zlatá Praha, r. 38, 1921, č. 39-40, str. 407. [Recenze na Savoir, A. - Osmá žena Modrovousova, prem. 8. 11. 1921 ve Švandově divadle v Praze, rež. J. Bor]

K s.: *Knihy z Máje*, Ženský svět, r. 25, 1921, č. 3, str. 52. [redakcí Alfonse Bresky vydává Máj mystické romány]

K. H.: *Alfons Breska, Eurydiké*, Česká osvěta, r. 18, 1921-1922, č. 1, str. 22. [Recenze na Breska, A.: Eurydiké]

Novotný, M.: *Divadlo. Dobré i horší*, Cesta, r. 4, 1921-1922, č. 21, str. 339-340. [Recenze na Savoir, A. - Osmá žena Modrovousova, prem. 8. 11. 1921 ve Švandově divadle v Praze, rež. J. Bor]

T.: *Honoré de Balzac. Stará panna*, Česká osvěta, r. 18, 1921-1922, č. 8-9, str. 210. [Recenze na Balzac, H. de: Stará panna]

R. I. [= R. Illový]: *České divadlo*, Dělnická osvěta, r. 7, 1921-1922, č. 11-12, obálka str. 3. [Zpráva o knihovně divadelních her České divadlo, charakteristika her - Devore, G: Obětovaná]

1922/1923

☉: *Kladenský rodák, spisovatel Alfons Breska*, Zvon, r. 23, 1922-23, č. 52, str. 724. [K padesátinám A. Bresky]

Engelmüller, K.: *Turandot, ??, ??*. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

Et.: *Carlo Gozzi: Turandot*, Zvon, r. 23, 1922-23, č. 42, str. 587-588. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

Hásková, Z.: *"Turandot"*, ??, červen 1923. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

Hásková, Z.: *Divadlo*, Lumír, r. 50, 1923, č. 8, str. 444-445. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]

J. F. [= J. Fučík]: *Carlo Gozzi: Turandot*, Socialista, r. 1, 1923, č. 41, str. 5. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

J. H. [=J. Hilbert]: *Turandot.*, Venkov, r. 18, 1923, č. 140, str. 4. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

J. H. [=J. Hilbert]: *Aristofanova Lysistrata*, Venkov, r. 18, 1923, č. 217, str. 6. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]

Jedlička, B.: *Honoré de Balzac. Kabinet starožitností*, LN, r. 31, 1923, č. 184, str. 7. [Recenze na Balzac, H. de: Kabinet starožitností]

jk. [= J. Kodíček]: *Lysistrata*, Tribuna, r. 5, 1923, č. 218, str. 5. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]

K-ček. [=J. Kodíček]: *Carlo Gozzi. [!] "Turandot"*, Tribuna, r. 5, 1923, č. 140, str. 5. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

Konrád, E.: *Modernista a reakcionář*, Cesta, r. 6, 1923-1924, č. 1, str. 18-19. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

Konrád, E.: *Svatý smích*, Cesta, r. 6, 1923-1924, č. 9, str. 148. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]

M.M. [= M. Majerová]: *Letní pohádka*, RP, r. 4, 1923, č. 140. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

M.M. [= M. Majerová]: *Sezona se začíná*, RP, r. 4, 1923, č. 221. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]

Majerová, M.: *Z divadel*, RP, r. 4, 1923, č. 293. [Recenze na Savoir, A. - Hra o vše, prem. 8.12. 1923, Švandovo divadlo, rež. J. Bor]

nv.: *Turandot, ??, ??*. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

nv.: *Carlo Gozzi: Turandot*, PL, r. 32, 1923, č. 140, str. 2. [Recenze na C. Gozzi-Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]

nv.: *Aristofanes, Lysistrata*, PL, r. 32, 1923, č. 217, str. 2. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]

- Pachmayer, J.: *Když si náš dědeček babičku bral*, červen 1923. [Neznámé periodikum, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP]. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]
- Rydv. [=J. Rydvan]: *Pražský činoherní přehled*, Topičův sborník, r. 11, 1923-1924, sv. 1, str. 42-43. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]
- Rydv.: *Pražský činoherní přehled*, Topičův sborník, r. 10, 1922-23, sv. 10, str. 474-475. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]
- Sk.: *Z pražské činohry*, LN, r. 31, 1923, č. 466, str. 7. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 16. 9. 1923 ve Švandově divadle]
- Sk.: *Z pražské činohry*, LN, r. 31, 1923, č. 302, str. 7. [Recenze na Gozzi, C: Turandot, prem. 17.6. 1923 v ND, režie K. Dostal]
- T.: *Balzac de Honoré, Kabinet starožitností*, Česká osvěta, r. 19, 1922-1923, č. 8, str. 184. [Recenze na Balzac, H. de: Kabinet starožitností]
- vab-. [= V. Brtník]: *Honoré de Balzac. Kabinet starožitností*, Zvon, r. 23, 1922-1923, č. 35-36, str. 501-502. [Recenze na Balzac, H. de: Kabinet starožitností]
- 1923/1924**
- ju. [=J. Vodák]: *Dvě staré komedie*, České slovo, r. 16, 1924, č. 298, str. 2-3. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- Rydv.: *Pražský činoherní přehled*, Topičův sborník, r. 11, 1923-1924, sv. 5, str. 234-235. [Recenze na Savoir, A. - Hra o vše, prem. 8.12. 1923, Švandovo divadlo, rež. J. Bor]
- vb-. [= V. Brtník]: *Alfons Breska, jenž se letos dožil padesátých narozenin*, Topičův sborník, r. 11, 1923-1924, sv. 1, str. 40-41. [K padesátinám A. Bresky]
- 1924/1925**
- Et.: *Alain René Le Sage, Turcaret*, Zvon, r. 25, 1924-1925, č. 16, str. 223. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- Fischer, O.: *Kdo vydělá?*, PL, r. 33, 1924, č. 295, str. 10. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- If. [=I. J. Fischerová]: *Staré hry a motivy stále časovými*, Národní osvobození, r. 1, 1924, č. 316, str. 5. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- jk-. [= J. Kodíček]: *Kornout starých veseloher*, Tribuna, r. 6, 1924, č. 271. [správně 298], str. 5. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- Majerová, M.: *Z divadel*, RP, r. 6, 1925, č. 2. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- Raisová, D.: *Hry o lepších zlodějích*, Ženský svět, r. 29, 1925, č. 1-2, str. 19-20. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret, Balzac, H. de - Mercadet, prem. 16.12. 1924 ve Stavovském divadle]
- 1925/1926**
- RN.: *Goethe: Utrpení mladého Werthera*, Topičův sborník, r. 13, 1925-1926, sv. 1, str. 42-43. [Recenze na Goethe: Utrpení mladého Werthera]
- Vachek, E.: *Glosy ke knihám*, Pramen, r. 6, 1925-1926, č. 2, str. 76. [Recenze na Balzac, H. de: Mládenecká domácnost]
- ?: *Drobné prózy (rubrika)*, [Neznámé periodikum, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP]. [Recenze na Breska, A.: Paříž]
- ⊙: *A. Breska. Dvě básně*, Studentský časopis, r. 5, 1925-1926, č. 7, str. 227. [Recenze na Breska A.: Dvoji království]
- ⊙: *Aristofanova "Lysistrata"*, Národní osvobození, r. 3, 1926, č. 24, str. 5. [k chystanému uvedení Aristofanes: Lysistrata na Vinohradech]
- Č. [=K. Červinka]: *Aristofanes, Lysistrata*, Zvon, r. 26, 1925-1926, č. 23, str. 323. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]
- Konrád, K.: *Smích, jenž nestárne*, Cesta, r. 8, 1925-1926, č. 18, str. 291. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]
- pa-. [= F. S. Procházka]: *Alfons Breska: Dvoji království*, Zvon, r. 26, 1925-1926, č. 31, str. 433-434. [Recenze na Breska, A.: Dvoji království]
- 1926/1927**
- A. N. [= A. Novák]: *Alfons Breska: Dvoji království*, Lumír, r. 53, 1926-1927, č. 3, str. 160. [Recenze na Breska A.: Dvoji království]

A.V. (Antonín Veselý): *Knižka o Paříži (rubrika Literatura - Nové knihy)*, 1927. [Neznámé periodikum, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP]. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

ach. [= V. Prach]: *Divadlo české*, Česká osvěta, r. 23, 1926-1927, č. 2, str. 83. [Recenze na Lesage, A. R.: Turcaret]

Brtník, V.: *Alfons Breska: Dvoji království*, Venkov, r. 21, 1926, č. 12, str. 2. [Recenze na Breska A.: Dvoji království]

F. Č. [=F. Černovský]: *Alfons Breska: Dvoji království*, Dělnická osvěta, r. 12, 1926, č. 1, str. 44. [Recenze na Breska A.: Dvoji království]

Jeřábek, Č.: *Brněnská činohra*, Národní osvobození, r. 3, 1926, č. 345, str. 3. [Recenze na Gozzi, C.: Princezna Turandot, prem. Staré divadlo v Brně, rež. R. Walter, 15.12. 1926]

jk. [= J. Kodíček]: *Aristofanes, Lysistrata*, Tribuna, r. 8, 1926, č. 30, str. 4. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]

jv. [=J. Vodák]: *Obnovená Lysistrata*, České slovo, r. 18, 1926, č. 30, str. 5. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]

jv. [=J. Vodák]: *Drobné prózy*, České slovo, r. 18, 1926, č. 272, str. 5. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

Klo.[=J. K. Fragner]: *Calderon na Švandově divadle*, Národní osvobození, r. 3, 1926, č. 27, str. 3. [Recenze na Calderon: Veřejné tajemství, prem. 23.1. 1926, Švandovo divadlo na Smíchově, rež. J. Lébl]

Klo.[=J. K. Fragner]: *Aristofanova "Lysistrata" na Vinohradech*, Národní osvobození, r. 3, 1926, č. 35, str. 3. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]

Klo.[=J. K. Fragner]: *Zestárlé divadlo mladých*, Národní osvobození, r. 3, 1926, č. 40, str. 3. [Recenze na Gozzi, C.: Rozmary lásky, prem. 6. 2. 1926 v divadle na Slupi v Praze, režie Nápravník]

M.M. [= M. Majerová]: *Švandovo divadlo*, RP, r. 7, 1926, č. 25. [Recenze na Calderon: Veřejné tajemství, repríza 24. 1. 1926, Švandovo divadlo na Smíchově, rež. J. Lébl]

M.M. [= M. Majerová]: *Z divadel*, RP, r. 7, 1926, č. 32. [Recenze na Aristofanes - Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]

-och-. [= F. S. Procházka]: *Alf. Breska: Paříž*, Zvon, r. 27, 1926-1927, č. 45-46, str. 641-643. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

P.F. [= P. Fraenkl]: *Eduard Keyserling: Večerní domy*, Rozpravy Aventina, r. 2, 1926-1927, str. 167-168. [Recenze Keyserling, E.: Večerní domy]

-pa-. [= F. S. Procházka]: *Alfons Breska: Divoká labuť*, Zvon, r. 27, 1926-1927, č. 51, str. 714-715. [Recenze na Breska, A.: Divoká labuť]

Sk. [= F. Skácelík]: *Alfons Breska: Paříž*, Lumír, r. 53, 1926-1927, č. 8, str. 445-446. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

-ša: *Alfons Breska: Paříž*, Tribuna, r. 8, 1926, č. 293, str. 5. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

vr.: *Milování s překážkami*, PL, r. 35, 1926, č. 23, str. 5. [Recenze na Calderon: Veřejné tajemství, repríza 24. 1. 1926, Švandovo divadlo na Smíchově, rež. J. Lébl]

vr.: *Aristofanova "Lysistrata"*, PL, r. 35, 1926, č. 30, str. 6. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 2. 2. 1926 v divadle na Vinohradech, rež. J. Bor]

a-: *Prosper Merimée: Partie z Triptraku, Etruská váza, Tamango*, Dělnická osvěta, r. 13, 1927, č. 4, str. 166. [Recenze na Merimée, P.: Partie z Triptraku, Etruská váza, Tamango]

1927/1928

ach. [= V. Prach]: *Breska Alfons, Paříž*, Česká osvěta, r. 24, 1927-1928, č. 2, str. 67-68. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

-aj: *Alfons Breska: Divoká labuť*, Samostatnost, 1927, č. 29, str. 32. [Recenze na Breska, A.: Divoká labuť]

Augusta, J. M.: *Alfons Breska: Divoká labuť*, Lumír, r. 54, 1927-1928, č. 3, str. 163-164. [Recenze na Breska, A.: Divoká labuť]

ej.: *Alfons Breska: Paříž*, Samostatnost, 1927, č. 4, str. 3. [Recenze na Breska, A.: Paříž]

Jurčinová, E.: *Eduard hr. Keyserling: Večerní domy*, LN, 1927, č. 353, str. 7. [Recenze Keyserling, E.: Večerní domy]

jv. [=J. Vodák]: *Různé nové verše*, České slovo, r. 19, 1927, č. 74, str. 6. [Recenze na Breska, A.: Divoká labuť]

k.: *Honoré de Balzac: Opuštěná žena, Petr Grasson*, Dělnická osvěta, r. 13, 1927, č. 4, str. 166. [Recenze na Balzac, H. de: Opuštěná žena, Petr Grasson]

vz. [= V. Zima]: *Honoré de Balzac: Mládenecká domácnost*, Zvon, r. 28, 1927-1928, č. 14, str. 194-195. [Recenze na Balzac, H. de: Mládenecká domácnost]

Č. [=K. Červinka]: *Alfred Savoir: Osmá a první*, Zvon, r. 28, 1927-1928, č. 41, str. 576. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

-FR-. [= J. Frejka]: *A. Sedláčková na Vinohradech*, Národní osvobození, r. 5, 1928, č. 158, str. 4. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

jv. [= J. Vodák]: *Přestěhovaný modrovous*, České slovo, r. 20, 1928, č. 133, str. 4. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

Konrád, E.: *Savoir-vivre*, Cesta, r. 10, 1927-1928, č. 37, str. 574. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

M.M. [= M. Majerová]: *Z divadel*, RP, r. 9, 1928, č. 135. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

-nr-: *Divadelní přehled*, Samostatnost, 1928, č. 27, str. 3. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

Ot. F. [= O. Fischer]: *O snech a hvězdách*, PL, r. 37, 1928, č. 135, str. 6. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

Pujmanová, M.: *Alfred Savoir: Osmá a první*, Tribuna, r. 10, 1928, č. 135, str. 4. [Recenze na Savoir, A.: Osmá a první, prem. 6.6. 1928 divadlo na Vinohradech, rež. J. Bor]

vz. [= V. Zima]: *Eduard hr. Keyserling: Večerní domy*, Zvon, r. 28, 1927-1928, č. 49, str. 687. [Recenze na Keyserling, E.: Večerní domy]

1928/1929

Staněk, J.: *Breska Alfons, Divoká labuť*, Česká osvěta, r. 25, 1928-1929, č. 1, str. 44. [Recenze na Breska, A.: Divoká labuť]

-jen-: *Balzac Honoré de, Albert Savarus*, Česká osvěta, r. 25, 1928-1929, č. 4, str. 170. [Recenze na Balzac, H. de: Albert Savarus]

js.: *Henri Béraud: Les oběšeného templáře*, Rozpravy Aventina, r. 4, 1928-1929, str. 194. [Recenze na Béraud, H.: Les oběšeného templáře]

V. Ch. [= V. Cháb]: *Keyserling Eduard, Večerní domy*, Česká osvěta, r. 25, 1928-1929, č. 8, str. 346. [Recenze na Keyserling, E.: Večerní domy]

1929/1930

A. P.: *E. Zola: Paní Sourdisová*, Signál, r. 2, 1929-1930, č. 17, str. 4. [Recenze na Zola, E.: Paní Sourdisová]

Eisner, P.: *Román wagnerismu*, Rozpravy Aventina, r. 5, 1929-1930, str. 387. [Recenze na Seidl, W.: Anasthase und das Untier Richard Wagner]

Ch. [= J. Chaloupecký]: *Walter Seidl: Anasthase a netvor Richard Wagner*, Samostatnost, 1930, č. 28-29, str. 7. [Recenze na Seidl, W.: Anasthase und das Untier Richard Wagner]

1930/1931

-us-. [= J. Petrus]: *Zola Émile, Paní Sourdisová*, Česká osvěta, r. 27, 1930-1931, č. 3, str. 139. [Recenze na Zola, E.: Paní Sourdisová]

=. [= J. Vodák]: *Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, České slovo, r. 23, 1931, č. 20, str. 6. [Recenze na Hofmannsthal, H. von: Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života]

ach. [= V. Prach]: *Hofmannsthal Hugo von, Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života*, Česká osvěta, r. 27, 1930-1931, č. 7, str. 346-347. [Recenze na Hofmannsthal, H. von: Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života]

-jen-: *Zola Emile, Jak se lidé žení*, Česká osvěta, r. 27, 1930-1931, č. 7, str. 318. [Recenze na Zola, E.: Jak se lidé žení]

Liškutín, I.: *Z německých překladů*, LN, r. 39, 1931, č. 60, str. 9. [Recenze na Hofmannsthal, H. von: Dobrodruh a zpěvačka aneb Dary života]

1932/1933

=. [= J. Vodák]: *Alfons Breska šedesátníkem*, České slovo, r. 25, 1933, č. 162, str. 7. [k šedesátním A. Bresky]

Brtník, V.: *Alfons Breska: Rytíř chiméry*, Venkov, r. 28, 1933, č. 185, str. 6. [Recenze na A. Breska: Rytíř chiméry]

btk. [= V. Brtník]: *Básník Alfons Breska*, Zvon, r. 33, 1932-1933, č. 43, str. 603. [K šedesátním A. Bresky]

ne. [= A. Novák]: *Alfons Breska*, LN, r. 41, 1933, č. 345, str. 9. [K šedesátním A. Bresky]

P.E. [= P. Eisner]: *Weihnachtsdrucke*, Prager Presse, r. 13, 1933, č. 5, str. 6. [Recenze na A. Breska: Rytíř chiméry]

V.H. [= V. Hrbek = Z. Kalista]: *Alfons Breska*, Lumír, r. 59, 1932-1933, č. 9-10, str. 550-551.

[K šedesátním A. Bresky]

1934/1935

A.N. [= A. Novák]: *Alfons Breska: Novalis*, LN, r. 42, 1934, č. 655, str. 5. [Recenze na Novalis: výbor]

- Brtník, V.: *Novalis*, Venkov, r. 29, 1934, č. 216, str. 6. [Recenze na Novalis: výbor]
- jv. [=J. Vodák]: *Výbor z Novalisa*, České slovo, r. 25, 1934, č. 223, str. 8. [Recenze na Novalis: výbor]
- K.P. [=K. Polák]: *Novalis*, PL, r. 43, 1934, č. 304, str. 9. [Recenze na Novalis: výbor]
- pa-. [=F. S. Procházka]: *Alfons Breska: Novalis*, Zvon, r. 35, 1934-1935, č. 3, str. 42. [Recenze na Novalis: výbor]
- t.: *Alfons Breska, Novalis*, Národní osvobození, r. 11, 1934, č. 230, str. 6. [Recenze na Novalis: výbor]
- V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: *Dva překlady*, Lumír, r. 61, 1934-1935, č. 2, str. 121-122. [Recenze na Novalis: výbor]
- ⊙: *Aristofanova Lysistrata*, PL, r. 44, 1935, č. 137, str. 6. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 14. 6. 1935 v divadle na Vinohradech, letní repertoár, rež. J. Bor]
- ⊙: *Obnovená Lysistrata*, Večerník PL, r. 23, 1935, č. 140, str. 2. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 14. 6. 1935 v divadle na Vinohradech, letní repertoár, rež. J. Bor]
- AMB. [=A. M. Brousil]: *Revue podle Aristofana*, Venkov, r. 30, 1935, č. 140, str. 7. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 14. 6. 1935 v divadle na Vinohradech, letní repertoár, rež. J. Bor]
- amp. [=A. M. Píša]: *V Městském divadle.*, PL, r. 44, 1935, č. 140, str. 9. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 14. 6. 1935 v divadle na Vinohradech, letní repertoár, rež. J. Bor]
- kd. [=E. Konrád]: *Letní Lysistrata*, NO, r. 12, 1935, č. 140, str. 6. [Recenze na Aristofanes: Lysistrata, prem. 14. 6. 1935 v divadle na Vinohradech, letní repertoár, rež. J. Bor]
- 1935/1936**
- pa-. [=F. S. Procházka]: *Antologie Modrá květina*, Zvon, r. 36, 1935-1936, č. 18, str. 250-251. [Recenze na Modrá květina]
- V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: *Poznámky o nových básnických překladech*, Lumír, r. 62, 1935-1936, č. 5, str. 304-306. [Recenze na Modrá květina]
- 1936/1937**
- Bednář, K.: *Mléčná dráha japonských básníků*, Rozhledy, r. 6, 1937, č. 35-36, str. 267-8. [Recenze na Mléčná dráha]
- hc. [=M. Hudec]: *Alfons Breska: Mléčná dráha*, Samostatnost, 1937, č. 37, s. 3-4. [Recenze na Mléčná dráha]
- J. V. S.: *Alfons Breska, Napoleon*, Venkov, r. 32, 1937, č. 59, str. 7. [Recenze na Breska, A.: Napoleon]
- pa-. [=F. S. Procházka]: *Alfons Breska: Napoleon*, Zvon, r. 37, 1936-1937, č. 38, str. 531. [Recenze na Breska, A.: Napoleon]
- pa-, -och-, -š-. [=F. S. Procházka]: *Alfons Breska: Mléčná dráha*, Zvon, 38, 1937/1938, č.4, s.54-55. [Recenze na Mléčná dráha]
- Sk. [=F. Skácelík]: *Alfons Breska: Napoleon*, Samostatnost, 1937, č. 5, str. 4. [Recenze na Breska, A.: Napoleon]
- V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: *Pokus o epos*, Lumír, r. 63, 1936-1937, č. 8, str. 456-458. [Recenze na Breska, A.: Napoleon]
- 1937/1938**
- Jirát, V.: *Modrá květina*, Časopis pro moderní filologii, r. 24, 1937-38, č. 3, str. 322-25. [Recenze na Modrá květina]
- jšr. [=J. Šnobl]: *Breska Alfons, Mléčná dráha*, Česká osvěta, r. 34, 1937-1938, č. 6, str. 181. [Recenze na Mléčná dráha]
- V.H. [=V. Hrbek = Z. Kalista]: *Z nových básnických překladů*, Lumír, r. 64, 1937-1938, č. 3, str. 157-160. [Recenze na Mléčná dráha]
- 1938/1939**
- Arden, R.: *Japonské básnictví haiku*, Samostatnost, 1938, č. 20, s. 2-3. [Recenze na Mléčná dráha]
- Hrbek, V. [=Z. Kalista]: *Lyrická tříšť*, Lumír, r. 65, 1938-1939, č. 9-10, str. 494-499. [Recenze na Breska, A.: Zrcadlení]
- J. B. Č. [=J. B. Čapek]: *Literatura. Krásná.*, Naše doba, r. 47, 1939/40, č. 2, str. 118-121. [Recenze na Breska, A.: Zrcadlení]
- K.P. [=K. Polák]: *Japonská poesie*, Právo lidu, r. 47, 1938, č. 65, s. 4. [Recenze na Mléčná dráha]
- Sk. [=F. Skácelík]: *Alfons Breska: Zrcadlení*, Samostatnost, 1938, č. 45, str. 4. [Recenze na Breska, A.: Zrcadlení]
- Slavík, B.: *Alfons Breska: Zrcadlení*, Zvon, r. 39, 1938-1939, č. 13, str. 182. [Recenze na Breska, A.: Zrcadlení]
- 1940/1941**
- ⊙: *Deset ze dne*, LN, r. 48, 1940, č. 563, str. 4. [mezi 10 výroky dne i výrok Nedělního listu o A.B.]

Č. [=V. Červinka]: *Carlo Gozzi: Turandot*, Zvon, r. 41, 1940-1941, č. 48, str. 671. [Recenze na Gozzi, C.: Turandot, prem. v pob. Městského divadla na Poříčí, 19.6. 1941, rež. F. Salzer]

Sajíc, J.: *Třetí městská scéna zahájila. "Turandot"*, 1941. [Neznámé periodikum, dochováno v osobním fondu A. Bresky v PNP]. [Recenze na Gozzi, C.: Turandot, prem. v pob. Městského divadla na Poříčí, 19.6. 1941, rež. F. Salzer]

1942

zv. [=Z. Vavřík]: *Pardubická Turandot*, LN, r. 50, 1942, č. 81, str. 8. [Recenze na Gozzi, C.: Turandot, prem. v pardubickém Východočeském divadle v únoru 1942, rež. Novotný]

1943

⊙: *Alfons Breska sedmdesátníkem*, Český dělník, 1943, č. 30, str. 5. [K sedmdesátinám A. Bresky]

⊙: *Alfons Breska sedmdesátníkem*, Národní práce, 1943, č. 189, str. 3. [K sedmdesátinám A. Bresky]

K.: *Životní jubileum Alfonse Bresky*, Venkov, r. 38, 1943, č. 162, str. 4. [K sedmdesátinám A. Bresky]

vl: *Alfons Breska sedmdesátníkem*, LN, r. 51, 1943, č. 189, str. 4. [K sedmdesátinám A. Bresky]

1946

Hor.: *Zemřel Alfons Breska*, Svob. Noviny, 27.9.1946. [Úmrtí A. Bresky]